

ΠΗΡΟΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΚΕΝΤΡΑ
ΑΡΧ. ΚΑΪΣΙΩΣ
4140

Άπειρος Χώρα

Ήπειρος

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΕΤΟΣ 7ο • ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2006 • ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 3 €, ΠΡΕΒΕΖΗΣ 93, Τ.Κ. 104 43, ΑΘΗΝΑ

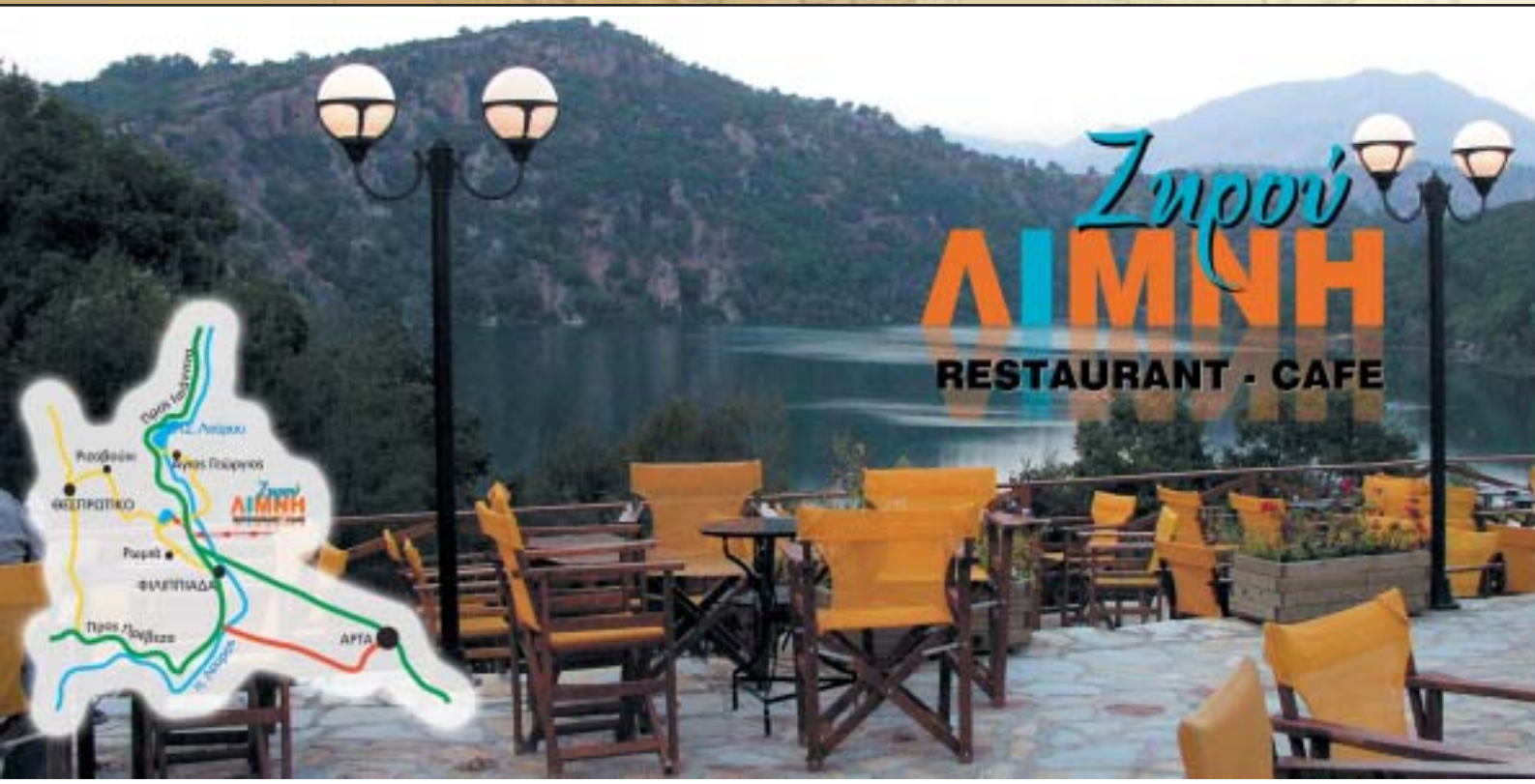

Τεύχος 82

Ιερά Μονή
Αβάσσου

περιεχόμενα

- 6** Υγρότοποι ... Μια σπουδαία εθνική κληρονομιά έχει ανάγκη της προστασίας μας του *Στάθη Παρασκευόπουλου*
- 8** Σαλαώρα: Το μεγαλύτερο διαμετακομιστικό λιμάνι του Αλή Πασά στη νότια Ήπειρο και ο τόπος κατακρεούργησης 370 αιχμαλώτων Πρεβεζάνων του *Αριστείδη Σχισμένου*
- 16** Το μέλλον της Κτηνοτροφίας στα Τζουμέρκα του *Νίκου Καρατζέν*
- 18** Βιβλιοπαρουσίαση
- 21** Ιερός Ναός Αγίας Φανερωμένης Παπαδατών Ας σπεύσουμε για να προλάβουμε!!!
- 22** "Ο αργαλιός"
Μέρος α': Ο αργαλιός στον Όμηρο
Δρ Δημητρίου Στάμου
- 26** Ένα νέο κατάστημα VENETI στη Γλυφάδα
- 28** Κώστας Λαλής, πρόεδρος Πέρδικας για 16 χρόνια ο άνθρωπος που αναμόρφωσε την Κοινότητα
- 28** Ρένια Πουρνάρα - Ντάφλου: Η Ηπειρωτοπούλα από τη Μουργκάνα, με το εκπληκτικό ρεκόρ 19.916 μορίων στις "Πανελλήνιες".
- 41** Η Αυτού Μεγαλειότης η Σύγχυση του *Τάκη Παπαδημητρίου*
- 42** Αναζητώντας το Παρελθόν: "28η Οκτωβρίου 1940, Η πρώτη μέρα του πολέμου" του *Θεοδώρου Ν. Κώτσιου*
- 43** Εδώ Πολυτεχνείο του *Λάζαρου Ντίμερη*
- 44** Ευθύμιος Ι. Πεπόνης Από τη Βρυσούλα (Ζερμή) Πρεβέζης Οπλαρχηγός εθελοντής. Η προσφορά του στον αγώνα της Ηπείρου και του Έθνους 1912-1913 β' μέρος του *Χρήστου Πεπόνη*
- 48** Το νεκυομαντείο του Αχέροντα: Τα κινητά ευρήματα β' μέρος της *Ντίνας Ζήδρου, αρχαιολόγου*
- 50** Πολυτεχνείο Μια διαμαρτυρία χωρίς δικαίωση του *Δημήτρη Βλαχοπάνου*
- 54** 16 Οκτωβρίου: Παγκόσμια ημέρα Ψωμιού *Νικολάου Χλωρού*
- 60** Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων 42 χρόνια συνεχούς πεισματικής προσφοράς αειφόρου ανάπτυξης, παροχής παιδείας και επιστημών του *Βασίλη Κονιτσιώτη*

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ & ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΠΡΕΒΕΖΗΣ 93, ΑΘΗΝΑ 104 43
ΤΗΛ.: 2105154920, FAX: 2105145963,
e-mail: apiros@mail.gr,
ipiros@otenet.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ: 5462

ΤΕΥΧΟΣ 82
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2006

Ιδιοκτησία:

Σπυρίδων Βασιλείου

Εκδότης - Διευθυντής:

Σπυρίδων Βασιλείου

Σύμβουλος Έκδοσης:

Σωκράτης Βασιλείου

Υπεύθυνος Διαφήμισης -

Οικονομικός Διευθυντής:

Γιώργος Βασιλείου

Συνεργάτες:

Απόστολος Παπαθεοδώρου

Φώτης Μπατσούλης

Αριστείδης Σχιομένος

Τάκης Παπαδημητρίου

Βίκυ Ρίζου

Μητς Μήτσος

Θεόδωρος Κώτσιος

Κωνσταντίνα Ζήδρου

Λάζαρος Ντίμερης

Γεωργία Γκαντώνα

Βασίλης Κονιτσιώτης

Επιστημονικοί Συνεργάτες:

Βασιλική Μάνου

Εκπαιδευτικός

Φωτογραφία:

Νίκος Παπαχρήστος

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ, D.T.P

ΑΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΙΔΙΩΤΕΣ: 30 €

ΣΥΛΛΟΓΟΙ: 100 €

A.E. - ΤΡΑΠΕΖΕΣ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ: 100 €

ΔΗΜΟΙ: 125 €

**ΑΡΙΘΜΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ**

ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΠ. 110/883255-24

ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΛΦΑ ΠΙΣΤΕΩΣ:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γ. 123/002101/091908

ΓΕΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΠ. 047/030078345

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΩΚ. 020/0100737830

Αγαπητοί φίλοι

Με αισθήματα ευχαρίστησης αλλά και υπερηφάνειας γιορτάζουμε τα 7α γενέθλια του Περιοδικού "ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ".

Με αισθήματα ικανοποίησης κάναμε τον απολογισμό της 7χρονης παρουσίας μας στον Ηπειρώτικο χώρο και στον Ηπειρώτικο κόσμο, όπου και αν αυτός ο κόσμος διαμένει, δραστηριοποιείται και δημιουργεί.

Με αισθήματα ανακούφισης διαπιστώσαμε ότι ο Ηπειρώτικος κόσμος, οι απλοί συμπατριώτες μας, οι εκλεγμένοι άρχοντες της Ηπειρωτικής Αυτοδιοίκησης, οι Ηπειρώτες πολιτικοί και πολιτευόμενοι, έχουν αναγνωρίσει το μόχθο, που καταβάλλουμε και τις θυσίες στις οποίες υποβαλλόμαστε, προκειμένου το "ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ", το Περιοδικό των Ηπειρωτών να συνεχίσει την παρουσία του και την προσφορά του.

Αγαπητοί φίλοι

Το Περιοδικό "ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ" με τις συνεχείς βελτιώσεις και με απόλυτο σεβασμό σε αρχές σε αξίες και στο αναγνωστικό του κοινό, έχει φτάσει, όπως μας διαβεβαιώνετε, σε υψηλά στάνταρ ποιότητας, εμφάνισης και περιεχομένου. Με τις αλληπάλληλες αυξήσεις των σελίδων του, έφτασε να είναι ένα ολοκληρωμένο περιοδικό 64 σελίδων, που ενημερώνει, καλλιεργεί και διαπαιδαγωγεί. Θεωρώντας τα έβδομα γενέθλια του Περιοδικού ως ένα σημαντικό σταθμό της πορείας του έχουμε να σας γνωστοποιήσουμε ότι:

- Από τις αρχές του 2007 βελτιώνεται το σύστημα της ταχυπληρωμής, για την κατάθεση της συνδρομής. Κάθε συνδρομητής θα λάβει, εντός του έτους, ονομαστική ταχυπληρωμή, μία και μόνον φορά, με την υποχρέωση να την εξοφλήσει σε ένα δίμηνο. Η παραμέληση αυτής της υποχρέωσης, θα επιφέρει την αναστολή της αποστολής του Περιοδικού. Η ταχυπληρωμή, μπορεί να κατατίθεται με χρέωση δική μας.
- Οι φίλοι, που διευκολύνονται, να καταθέτουν στις τράπεζες τη συνδρομή τους, παρακαλούνται να μας ενημερώνουν τηλεφωνικά ή με FAX, για να ενημερώνεται το λογιστήριο.
- Οι φίλοι που προτιμούν την ταχυδρομική επιταγή, μπορούν να την καταθέτουν με χρέωση δική μας.
- Για φορείς του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, μπορεί να εκδοθεί τιμολόγιο, αρκεί να μας το γνωρίσουν μαζί με τα στοιχεία τους.

Αγαπητοί φίλοι

Το Περιοδικό "ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ", συνεχίζει την παρουσία του και την σημαντική του προσφορά χάρη σε όλους εσάς:

- Τους εκλεκτούς συνεργάτες

- Τους ευσυνείδητους συνδρομητές

- Τους ευαίσθητους συμπατριώτες, επιχειρηματίες, αιρετούς άρχοντες της Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης της Ηπείρου, Ηπειρώτες πολιτικούς και πολιτευόμενους, συμβούλια και προεδρεία του Ηπειρωτικού αποδημικού κινήματος.

Αποδεχόμενος τα θερμά μηνύματά σας καθώς και τις νοερές ευχές όλων σας, εμείς σας διαβεβαιώνουμε, πως θα συνεχίσουμε το δρόμο της πρώτης μας εφταετίας, με μόνιμους στόχους τη σταθερά βελτιούμενη προσφορά και τη συνεχή ποιοτική αναβάθμιση.

Ο εκδότης

Υγρότοποι ... Μια σπουδαία εθνική κληρονομιά έχει ανάγκη της προστασίας μας

Η τεχνολογική επανάσταση και ο ακαλίνωτος καταναλωτισμός του σύγχρονου ανθρώπου- που, υποτίθεται πως είναι homo sapiens- επηρεάζουν αφάνταστα, αρνητικά όμως, το περιβάλλον και οδηγούν, όπως αποφαίνονται οι επαίοντες, στην καταστροφή του πλανήτη μας.

Απ' αυτή την επίδραση-που μοιάζει μ' επιδρομή ανεγκεφάλων- δεν μπορούν να μείνουν έξω, και δεν έμειναν, οι γνωστοί μας υγρότοποι.

Ας θυμηθούμε τι εννοούμε, όταν μιλούμε για υγρότοπους. Σύμφωνα με τα διεθνώς δεκτά υγρότοποι είναι: «ελώδεις περιοχές, βάλτοι και υγροί τυρφώνες φυσικοί ή τεχνητοί, μόνιμοι ή πρόσκαιροι, με στάσιμο ή τρεχούμενο γλυκό, υφάλμυρο ή αλμυρό νερό καθώς και θαλάσσιες περιοχές που το βάθος τους, κατά την άμπωτη, δεν ξεπερνά τα έξι μέτρα».

Σ' αυτούς τους τόπους, τα τρία στοιχεία: έδαφος, νερό και αέρας συνεργάζονται, και με τη βοήθεια του ζωοδότη ήλιου αλληλοεπηρεάζονται και δημιουργούν ή ευνοούν πλούσια χλωρίδα και πανίδα. Εξασφαλίζουν, με άλλα λόγια, ένα θαυμαστό οικοσύστημα, καθώς αναδεικνύονται σπουδαία εργαστήρια της φύσης, προσφέροντας πολλαπλά οφέλη στον άνθρωπο: φυσικά, βιολογικά, κοινωνικά και οικονομικά. Τη χρησιμότητα των υγρότοπων την είχαν αντιληφθεί οι άνθρωποι απ' τα παλιά χρόνια και γι' αυτό τους χρησιμοποιούσαν και τους εκμεταλλεύθηκαν, χωρίς όμως να παρεμβαίνουν

Γράφει ο Στάθης Παρασκευόπουλος

και να έχουν πάνω τους αρνητικές επιπτώσεις.

Ο μύθος της Λερναίας Ύδρας, λόγω χάρη, ίσως έχει κάτι να μας ειπεί. Από το 18ο αιώνα, οι άνθρωποι άρχισαν να επεμβαίνουν στους υγρότοπους και να τους επηρεάζουν αρνητικά. Η αρνητική επίδραση του ανθρώπου πάνω στα υγροτοπικά οικοσυστήματα έγινε εντονότερη κατά τη διάρκεια του 2ου αιώνα. Οι βασικές λειτουργίες ενός υγρότοπου είναι: ο εμπλουτισμός του υδροφόρου ορίζοντα της περιοχής, η μείωση των πλημμυρών, η αποθήκευση στον πυθμένα του ιζημάτων και οπωσδήποτε η ενίσχυση των τροφικών αλυσίδων.

Υδρευτικά και αρδευτικά βοηθούν τον άνθρωπο. Του προσφέρουν βιολογική, οικολογική, αλιευτική, θηρευτική και γεωργοκτηνοτροφική υπηρεσία. Τα τελευταία όμως χρόνια, ο άνθρωπος εκμεταλλεύεται τους υγρότοπους πολιτιστικά, οικονομικά, για την αναψυχή του, αλλά και για προγράμματα εκπαιδευτικά ή επιστημονικά. Αν και οι υγρότοποι είναι τόσο ωφέλιμοι στον άνθρωπο, οι απειλές που δέχονται από διάφορες πλευρές είναι όχι λίγες.

Στη χώρα μας, στον αιώνα που έδωσε, έγιναν πολλές αποξηράνσεις υγρότοπων, έγιναν μπαζώματα αυτών, εκχερσώθηκαν τόποι υγροτοπικής βλάστησης, υπερβοσκήθηκαν, καταπατήθηκαν από αυθαί-

ρετες δομήσεις - κοντολογής έγινε μια ανεξέλεγκτη επέμβαση στους υγρότοπους κι επήλθε διατάραξη της υδρολογικής ισορροπίας.

Παρ' όλες όμως αυτές τις απειλές ενάντια στους υγρότοπους και παρότι η χώρα μας είναι μικρή σ' έκταση, συγκρινόμενη με άλλες χώρες της υφελίου, μπορούμε να πούμε ότι ανάμεσα στις χώρες της Ευρώπης κατέχουμε καλή θέση σε ότι αφορά τους υγρότοπους κι ευρύτερα σε ότι έχει σχέση με το φυσικό περιβάλλον.

Σήμερα, απ' τη βόρεια Ελλάδα ως την Κρήτη και απ' τα Ιόνια νησιά ως εκείνα του Αιγαίου, έχουν καταγραφεί περισσότεροι από 400 υγρότοποι, που το εμβαδόν τους καταλαμβάνει 2.000.000 στρέμματα.

Ν' αναφερθούν οι υγρότοποι της πατρίδας μας με διεθνή σημασία (Ραμσάρ). Πρόκειται για το Δέλτα του Έβρου, τη λίμνη Ισμαρίδα και τις λιμνοθάλασσες της Ροδόπης, τη λίμνη Βιστωνίδα και τις λιμνοθάλασσες του Πόρτο Λάγος, το Δέλτα του Νέστου και τις λιμνοθάλασσες της Κεραμωτής, τη λίμνη Κερκίνη, τις λίμνες Κορώνεια και Βόλβης, το Δέλτα των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα και οι αλυκές του Κίτρου, τις λίμνες της Μικρής και της Μεγάλης Πρέσπας, το Δέλτα των ποταμών Λούρου και Αράχθου, τις λιμνοθάλασσες Μεσολογίου και Αιτωλικού μαζί με το δέλτα του Εύηνου και του Αχελώου, τη λιμνοθάλασσα Κοτυχίου μαζί με το δάσος της Ετεροφυλίας.

Να σημειωθούν και κάποιοι άλλοι σημαντικοί υγρότοποι: Δέλτα Καλαμά, οι λίμνες της Θεσπρωτίας, οι υπόλοιπες λίμνες της Αιτωλοακαρνανίας, η λιμνοθάλασσα της Γιάλοβας στην Πύλο, η εκβολή Ευρώτα, η λίμνη Στυμφαλία, οι υγρότοποι Τροιζηνίας, το έλος του Μαραθώνα - δεν ξέρω αν επηρεάστηκε απ' το ολυμπιακό κωπηλατικό κέντρο-η λίμνη του Δύστου, η λιμνοθάλασσα της Ιστιαίας, το Δέλτα του Σπερχειού (Αλαμάνας), οι ταμειυτήρες της Κάρλας, το Δέλτα του Πηνειού, οι

λιμνοθάλασσες της Επανωμής- Αγγελοχωριού, η λίμνη της Δοϊράνης, οι λίμνες της Δυτικής Μακεδονίας (Βεγορίτιδα κ.ά.), οι λιμνοθάλασσες της Λήμνου (χορταρόλιμνη και Αρική) οι λιμνοθάλασσες της Λέσβου (Καλονή, Πολυχνίτου κ.α.) οι λιμνοθάλασσες της Κω (Ψαλίδι, Τιγκάκι), οι υγρότοποι της Κρήτης (Αγιά, Κουρνά κ.ά.) και άλλοι. Έγινε λόγος για τους πιο σπουδαίους υγρότοπους της χώρας μας, αλλά και τους άλλους μικρότερου ενδιαφέροντος, για τη λειτουργία τους και για τις ωφέλειές τους. Σημειώθηκε ακόμα και η επίδραση - ως επί το πλείστον - αρνητική του ανθρώπου στους χώρους τους, ιδιαίτερα τα μεταπολεμικά χρόνια.

Οι αρνητικές αυτές επεμβάσεις ώθησαν την παγκόσμια κοινότητα να λάβει κάποια μέτρα για την προστασία των υγρότοπων. Έτσι, στις 2 Φεβρουαρίου 1971 στην πόλη Ραμσάρ του Ιράν υπογράφηκε μια συμφωνία- γνωστή ως “σύμβαση Ραμσάρ” που στοχεύει αφ’ ενός στη διατήρηση και αφ’ ετέρου στην προστασία των υγρότοπων.

Η Ελλάδα δέχτηκε κι επικύρωσε τη σύμβαση κι έχει κατάλογο υγρότοπων που ξεχωριστά προστατεύονται και για τους οποίους έγινε λόγος πιο πάνω.

Στον Ευρωπαϊκό χώρο υπάρχει και η “σύμβαση της Βέρνης” που κάνει λόγο “για την προστασία της χλωρίδας, της πανίδας και του

φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης” καθώς και η “σύμβαση της Βόννης” που αναφέρεται στην “προστασία των αποδημητικών ειδών”.

Ανεξάρτητα όμως απ’ όλα αυτά, θα πρέπει ο καθένας μας - και ιδιαίτερα οι κυνηγοί και οι αλιείς - να φανεί ευαίσθητος απέναντι στους υγροτόπους και να σεβαστεί τη χλωρίδα τους και την πανίδα τους.

Να τους θεωρήσει σαν χωράφι τους, σαν κήπο τους, σαν αυλή τους και σαν σπίτι τους. Γιατί πολλά του προσφέρουν δίχως τίποτα να ζητούν. Όπως, άλλωστε, όλη η φύση η με σοφία πλασμένη.

Πηγή: Υπ. Γεωργίας: Υγρότοποι (Μια πολύτιμη εθνική κληρονομιά- Αθήνα 2002)

ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΒΡΙΑΛΗΣΣΙΩΝ

Σύγχρονο ΜΑΙΕΥΤΙΚΟ και ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ επί της οδού Γράμμου 67 στα Βριλήσσια, με τελευταίας τεχνολογίας εξοπλισμό, στο οποίο πραγματοποιούνται οι ακόλουθες εξετάσεις:

- Γυναικολογική υπερηχογραφία
- Προγεννητικός έλεγχος με 3D /4D τετραδιάστατη υπερηχογραφία
 - υπερηχογράφημα αυχενικής διαφάνειας - PAPP - A
 - υπερηχογράφημα β! επιπέδου
 - υπερηχογράφημα βιοφυσικού προφίλ εμβρύου - Doppler
 - αμνιοπαρακεντήσεις
- Προβλήματα γονιμότητας
 - διερεύνηση και αντιμετώπιση του υπογονιμου ζευγαριού
 - παρακοιούθηση - πρόκληση ωοθυλακιορρηξίας - σπερματεγχύσεις
 - εξωσωματική γονιμοποίηση

- Pap-test - Κοηποσκόπηση
- Γυναικολογική Ενδοκρινολογία
 - διαταραχές κύκλου - πολυκυκτικές ωοθήκες
 - δασυτριχισμός
 - κλιμακτήριος - εμμηνόπαυση
- Οστεοπόρωση
 - νέα μέθοδος μέτρησης οστικής πυκνότητας, OMNISENSE 7000S
 - χωρίς ακτινοβολία, με υπερήχους
- Διατροφική συμβουλευτική
 - εξειδικευμένη διαιτολόγος παρέχει διατροφική υποστήριξη στην κύηση, σε σύνδρομο πολυθυλακικών ωοθηκών, σε γυναίκες που διανύουν την εμμηνόπαυση και όπου αθλήου η απώλεια βάρους είναι επιθυμητή
- Συνεργασία με τα Μαιευτήρια ΙΑΣΩ και ΛΗΤΩ

Για περαιτέρω διευκρινήσεις και ενημέρωση μπορείτε να απευθύνεστε στα παρακάτω τηλέφωνα επικοινωνίας :
210 8102600 - 6944 388147

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΟΥΜΑΣ

Μαιευτήρας Γυναικολόγος
Εξειδικευμένος στην 3D/4D
Υπερηχογραφία στην Βιέννη (V.I.S.US)
Ιατρός του Τμήματος 3D/4D
Υπερηχογραφίας Μαιευτηρίου ΙΑΣΩ

Τάνα κοντά στην γυναίκα, με σπευδονότητα και φροντίδα !!!

Σαλαώρα:

Το μεγαλύτερο διαμετακομιστικό λιμάνι του Αλή Πασά στη νότια Ήπειρο και ο τόπος κατακρεούργησης 370 αιχμαλώτων Πρεβεζάνων

Εισαγωγή: Η Σαλαώρα ταυτίζεται απόλυτα με τον εξάισιας φυσικής ομορφιάς γήλοφο του Αμβρακικού κόλπου, ο οποίος όμορφα αναδύεται από την πανώρια τριπλή θαλάσσια αγκαλιά των μεγαλύτερων και πλουσιότερων λιμνοθαλασσών της περιοχής: Λογαρού, Τσουκαλιό και του σώματος του κόλπου. Κατέχει το μέσον την καρδιά του Αμβρακικού. Σύμφωνα με την άποψη του Μ.Κοντοχρήστου που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό "ΣΚΟΥΦΑΣ", τεύχος 14, σελ. 150, η ονομασία του Σαλαώρα, οφείλεται στην τοποθεσία του, στο χώρο που βρίσκεται κοντά στη θάλασσα, στο άλας (Σάλα- χώρα=χώρος κοντά στο άλας, στη θάλασσα).

Περιγραφή: Ο σμαραγδένιος ασβεστολιθικός γήλοφος κατέχει περίοπτη στρατηγική θέση, καθόσον κατο-

πτεύει το κέντρο του γαλαζοπράσινου κόλπου κι ελέγχει απόλυτα κάθε ενέργεια και κίνηση στον περίγυρο του μαγικού τοπίου.

Σε παλιότερες εποχές ο μικρός ομαλόσχημος λόφος της Σαλαώρας αποτελούσε μικρή γραφική νησίδα του Αμβρακικού και σύμφωνα με την άποψη των γεωλόγων Μουντράκη, Μαράτου και Θεοδωρικά λουζόταν από τα εκβολικά νερά των συνασπισμένων τότε ποταμών Λούρου και Αράχθου. Τόσο τα αποθετικά φερτά υλικά των ποταμών, όσο και οι σκόπιμες ενέργειες των κατοίκων των κοντινών οικισμών και η συνδρομή της παντοδύναμης πολιτείας, συνετέλεσαν στη διπλή σύνδεση της Σαλαώρας με τις απολήξεις του εύφορου κάμπου της Άρτας και με τα πλούσια σε ιχθυαλιεύματα νησιά της Κορωνη-

σίας δημιουργώντας αυτοκινητόδρομο, που εδραιώνεται σε στενή τεχνητή λωρίδα ξηράς (ράμμα)κι εξυπηρετεί άνετα και σύντομα τους κατοίκους.

Ο λόφος της Σαλαώρας παρουσιάζει μεγάλοπρεπο παράστημα, είναι ντυμένος με πρασινόγκριζο χιτώνα, καθόσον καλύπτεται από αραιόφυτη δε ιδρώδη βλάστηση (αγριελιές, φιλλύκια, πουρνάρια), σκληρόφυλλους θάμνους (πυράκανθους, γκορτσιές, βάτα, σχίνα)και πλούσια φρυγανώδη βλάστηση (κυρίως ασφάκες). Πληθώρα από ερπετά, έντομα και πουλιά (κυρίως αρπακτικά) φωλιάζουν και βρίσκουν καταφύγιο στην πλούσια βλάστησή του και κρύβονται αρκετές αλεπούδες.

Από την κορυφή του λόφου, όπου υπάρχει και ξύλινο παρατηρητήριο, η

Τα ερείπια των κτιρίων του λιμανιού της Σαλαώρας

θέα είναι πανοραμική, μαγευτική, μοναδική, εξαιρετική. Παρέχει τη δυνατότητα ολόπλευρης κατόπτευσης της μαγικής εικόνας της απεραντοσύνης του κόλπου, για να απολαύσεις τα ιριδίσματα των σπάνιων αποχρώσεων του ηλιακού φωτός και τις πολλαπλές χρωματικές εναλλαγές από το ρόδινο σε ζωηρό χρυσαφί το πρωί, από αχνό γαλάζιο σε καταγάλαζο το μεσημέρι, από καταπόρφυρο σε κρεμεζί το δειλινό και από ολόχρυσο σε πολλές αποχρώσεις μενεξεδί στη δύση. Τα ανάλαφρα πετάγματα των αναρίθμητων πουλιών, η πάντα δροσιστική θαλάσσια αύρα με την έντονη μυρωδιά του ιωδίου και του άφθονου οξυγόνου, σου δημιουργούν υπέροχα συναισθήματα και στιγμές μακαριότητας.

Από την κορυφή του λόφου απολαμ-

βάνεις τις πιο εντυπωσιακές ρόδινες ανατολές και τις πιο γοητευτικές δύσεις του εξουσιαστή ήλιου. Γοητεύει, συναρπάζει κι αιχμαλωτίζει ο καλαίσθητος λόφος της Σαλαώρας όλους τους επισκέπτες του.

Ιστορική διαδρομή: Σε παλιότερες εποχές, τότε που οι χερσαίες συγκοινωνίες δεν ήταν πολύ αναπτυγμένες και κυριαρχούσαν οι θαλάσσιες, οι υδάτινοι δρόμοι, ο πανούργος τύραννος των Ιωαννίνων Αλή πασάς διείδε τα πολλά προτερήματα του λόφου της Σαλαώρας και τη στρατηγική του θέσης και επιδιώκοντας να επεκτείνει το κράτος του νοτιότερα, δημιούργησε σπουδαίο λιμάνι στη νοτιοδυτική πλευρά του λόφου.

Μάλιστα τον σύνδεσε με το σημαντικότερο οδικό άξονα, που οδηγούσε στα Ιωάννινα δια μέσον των Πέντε

Πηγαδιών καθώς και οδική σύνδεσή του με την πάντα πλούσια πόλη της Άρτας. Η παράδοση αναφέρει και οι ψαράδες της περιοχής επιβεβαιώνουν ότι ο πανέξυπνος Αλή πασάς δημιούργησε γκαλεριμιωτό δρόμο δια μέσω της αβαθούς λιμνοθάλασσας Τσουκαλιό και το σύνδεσε με τον οικισμό Φλάμπουρα διευκολύνοντας τις εμπορικές του δραστηριότητες και καθιστώντας το λιμάνι της Σαλαώρας το μεγαλύτερο εμπορικό σταθμό στη νότια Ήπειρο.

Μάλιστα ίδρυσε ευρύχωρο τελωνείο, αποθήκες, εμπορικά καταστήματα, αξιόλογη κατοικία (παλάτι) για τον ίδιο, χριστιανική εκκλησία στο όνομα του Αγίου Νικολάου, για να προσελκύσει ναύτες χριστιανούς, ξένους για τους επισκέπτες και ικανοποιητικό αριθμό εμπορικών πλοίων.

Εμπειρία
Ποιότητα

Παράδοση
Μεράκι

Καράλης

Βιομηχανία Γάλακτος Ηπείρου

9ο χλμ. Ε.Ο. Άρτας - Ιωαννίνων • Τ.Κ. 47042
τηλ.: 2681 0 52393 • φαξ: 2681 0 52387
www.karalis.gr
e-mail: karalis@karalis.gr

Το μεγαλοπρεπές ανακαινισμένο κτίριο του
Οθωμανικού τελωνείου της Σαλαώρας.

Έτσι η περιοχή απόκτησε κίνηση, εργασιακή απασχόληση, πλούτο και παρατηρήθηκε αξιόλογη ανάπτυξη.

Κατακρούργηση 370 αιχμαλώτων Πρεβεζάνων:

Η πλούσια και προνομιούχος πόλη της Πρέβεζας λόγω και της στρατηγικής θέσης και των πολλών άλλων χαρισμάτων προκάλεσε τη σφοδρή επιθυμία του αχόρταγου τυράννου της Ηπείρου, να την κατακτήσει με κάθε θυσία χρησιμοποιώντας θεμιτά και αθέμιτα μέσα. Αφού έθεσε σε ενέργεια όλες τις μηχανορραφίες και τα ύπουλα σχέδια του, τον Οκτώβριο του έτους 1798 με μια αιφνιδιαστική επίθεση κατέλαβε και ρήμαξε την όμορφη Πρέβεζα. Από τους 15.000 κατοίκους μόνον 1.500 έμειναν στην Πρέβεζα οι υπόλοιποι έφυγαν προς τα Επτάνησα και πολλοί φονεύτηκαν.

Η πόλη γνώρισε πρωτοφανή καταστροφή.

Την τρίτη ημέρα μετά την κατάληψη της πόλης μεταφέρθηκαν 370 περίπου αιχμάλωτοι από την Πρέβεζα

στο λιμάνι της Σαλαώρας για να εκτελεστούν με σφαγή από ένα δήμιο, προκειμένου να γιορτάσει τη νίκη του ο Αλή Πασάς.

Ο Γάλλος πρόξενος στα Ιωάννινα Francois Charles Hughes Lanrent Rouqueville μας περιγράφει τη σφαγή ως εξής: «Ο Αλή ήθελε αίμα για να γιορτάσει τη νίκη του. Καθισμένος στο παράθυρο της νιογάνας (τελωνείο) πρόσταξε να βγάλουν έναν-έναν τους αιχμαλώτους Πρεβεζάνους από το αμπάρι του караβιού. Τους τραβούσαν από τα μαλλιά κι ο Αλής έδινε σιγάλο να τους κόψουν το κεφάλι. Λένε πως φώναζε στο μπόγια, όπως ο Καλιγούλας, "χιτύπα τον έτσι που να καταλάβει το θάνατο". Στο τέλος της σφαγής ο μαύρος δήμιος έπεσε από ασφυξία και ξεψύχησε ανάμεσα στα πτώματα». *Εφημερίδα Καθημερινή, Επτά ημέρες, 28 Ιανουαρίου 2001, σελ. 12*

Η πώση του Αλή και ο βομβαρδισμός του λιμανιού από τα ελληνικά πλοία επέφεραν σταδιακά την παρακ-

μή και το μόνιμο μαρασμό του.

Το κτίριο του τελωνείου ανακαινίστηκε και σήμερα είναι ένα από τα καλύτερα κέντρα πληροφόρησης των υδροβιότοπων του Αμβρακικού κι εργαστήρι παρακολούθησης της περιφημης υδρόβιας πανίδας της περιοχής.

Δίπλα από το κέντρο πληροφόρησης λειτουργεί ο φάρος της Σαλαώρας για τους ναυτικούς και στην απόληξη της αποστραγγιστικής τάφρου δένουν τις ψαρόβαρκές τους οι ψαράδες της περιοχής.

Ερείπια από τα κτίρια του λιμανιού κατακλύζουν την παραλία και προκαλούν λύπη στους επισκέπτες.

Λιγιστοί κτηνοτρόφοι έχουν εγκαταστήσει τις κτηνοτροφικές τους μονάδες στο λόφο της Σαλαώρας υποβαθμίζοντας την περιοχή ακόμη περισσότερο.

Μόνο το μεγαλοπρεπές κτίριο του τελωνείου θυμίζει την παλιά ένδοξη εποχής της Σαλαώρας. ●

Γευστικό φαγητό
για κάθε σας εκδήλωση
Εκσυρρατά περιβάλλον
Χαρίλαος
ΠΑΠΑΔΑΤΕΣ
Ζερβός
Γαλατάς
Ριζοθούνη
Θεσπρωτικό
Παπαδάτες Πρέβεζας
Φιλιπιάδα
Πληροφορίες κ. Βασίλειος Σιάρκος τηλ: 26830 61 480
e-mail: taverna-charilaos@in.gr

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
Κατσάνος Τ. Ευθύμιος
Προγράμματα ασφαλιστικής συνταξοδότησης
Στεγαστικά δανειοδοτικά προγράμματα
Ασφάλειες ζωής, υγείας, πιστοκήνην, γενικών κλάδων
Επενδυτικές προτάσεις, αμοιβαία κεφάλαια
Οδός Αναπαύσεως Θεσπρωτικό Πρέβεζας Τ.Κ. 48300
Τηλ. & fax: 26830 32910 Κιν.: 6977429514

Οι Παπάδες της Εδέμ!...

γράφει ο ΜΗΤΣ' ΜΗΤΣΗΣ

Ήθελα να ξεφύγω από το ατόπημα, είχα στερέψει από το φάσμα του ψέματος και δε μπορούσα να βρω δρόμο διαφυγής ή επιστροφής.

Ευτυχώς ο χρόνος, τα βήματα του δεν τα αλλιάζει ποτέ και για κανένα κι έτσι πέρασε η ώρα και ήρθαν τα κορίτσια του μαγαζιού και ήπιαμε τον καφέ της παρηγοριάς, πρώτου ξεκινήσουμε την εργασία που είχαμε διακόψει-αναβάλει καλύτερα χάρη της Βασίλημητση. Το τι έγινε όταν μαθεύτηκε ότι όλα ήταν φούσκα δεν το γράφω. Το αφήνω στη φαντασία του καθένα σας, είναι πιο καλό και πάρα πολύ πιο όμορφο.

Πάντως η γυναίκα του καθηγητή των μαθηματικών του Τ.Β. Κωνσταντίνου το ευχαριστήθηκε όταν άκουσε το πάθημα των ελληνοεθνοορθοδοξοβασιλῶμητρωφρειδερό πλῆκτων από μιά φίλη της του φυράματος εκείνου που τη νόμιζαν δικιά τους.

Και αυτό, επειδή νυχτιάτικα ο Κωνσταντίνος τότε που ήταν μαθητής του άντρα της, την επισκεπτόταν τακτικά στο σπίτι της στο Χαλάνδρι, λίγο πάρα πάνω από την πλατεία και λίγο ποιά πέρα από το κομμωτήριό μου.

Τον αγαπούσε και ας μην πίστευε στο θεσμό, ήταν απλό παιδί, αθώο και άκακο, όπως μου έλεγε, ήταν

αγαπισιάρης, έτρωγε ότι είχε μαγειρεμένο. Τα έφτιαχνε και πεντανόστιμα η κακούργα, δίκιο είχε το παιδί... Πού το ξέρω; Ε! του κερατά!... Τακτικά γεύομαι τα μεσημέρια το περιεχόμενο της κατσαρόλας της, με προσκαλούσε, είμασταν ομοϊδεάτες στο "θρήσκευμα" και χαριτολογώντας της έλεγα ότι αισθάνομαι Βασιλόπαις και έσκαγε στα γέλια.

Όταν νέος είσαι, είναι όλα απλά, και όλα τόσο όμορφα, όπου και η πιο τρελή κουταμάρα σε κάνει και εσένα βασιλιά καθώς λέμε και ας μην το πιστεύουμε. Έφαγα λέμε, σα βασιλιάς, σα γουρούνι τρώει, σαν αφέντης, σα σκύλος.

Όταν πάλι κάποιον θέλουμε να τον εκθειάσουμε εκφράζοντας τον μεγάλο μας θαυμασμό, βρε τον άτιμο, βρε τον μπαγάσα, τον κερατά, βρε... τον... και τον..! Τώρα όλα αυτά που δένουν δεν το ξέρω.

Όπως λέγεται και το παρακάτω, ότι αν κάτι είναι ωραίο ή νόστιμο! Θεός, τρέλα λέμε. Ή εργάζεται σαν σκύλος και όχι σα γομάρι! Θα ήθελα να είχα σκυλίτσια ζωή!... ψέματα!... εσείς δεν το θέλετε;

Ακούστε, λοιπόν!... Απόκριες ήταν κατά Καλαμάτα μεριά και συγκεκριμένα στην Κουτήφαρη, Καθαρή Δευτέρα ήταν που όλοι στην πλατεία του χωριού τρώγαμε

τα νόστιμα χειροποίητα μακαρόνια, όπου από αποβραδύς τα πλάθουν οι γυναίκες. Μια κυρία φιλοξενούμενη και εκείνη είχε μαζί της και ένα κατσαρομάλλικο, κατάλευκο μικρόσωμο σκυλάκι κανίς, δεμένο με ασπμηνία αλυσιδούλα.

Ένας Κουτιφαριώτης, αν καλά το γράφω, όπως αποδείχτηκε μετά σπουδαίος καλαμπουρτζής την ρώτησε σοβαρά, σοβαρά..!

- Κυρία Ιατρού, δε γνώριζε το όνομά της και επειδή ήταν γυναίκα γιατρού την αποκάλεσε έτσι! Δε μου λέτε σας παρακαλώ όλο το μενού, της ημέρας του, πως την περνάει, τί τρώει τί κάνει;

Κατενθουσιασμένη η κυρία ιατρού που ασχολήθηκε με το αγαπημένο της ζωάκι με μεγάλη ικανοποίηση άρχισε να λέει με λεπτομέρειες όλη της τη φροντίδα για το κατάλευκο σκυλάκι της.

- Το πρωί ξυπνάμε όλοι μαζί κατά τις έξι και μισή, ετοιμάζω το πρωινό του άντρα μου, περιποιούμε ελαφρώς τον εαυτό μου και μετά το βγάζω βόλτα να ξαλαφρώσει.

Γυρίζοντας στο σπίτι, του καθαρίζω τις πατούσες του με μωρομάνδηλα και το μουσουδάκι του με πανάκι μουσκεμένο με χαμομιλόνερο και μετά του δίνω ένα ποτηράκι του κρασιού γάλα αποβουτυρωμένο. Σαν το πιεί τότε του δίνω για φαγητό, ένα μπιφτεκάκι από φέτα μωσχάρι, άπαχο χωρίς λίπος, ψημένο στον ατμό.

Γούρλωσαν τα μάτια και δεν κλείναν του Κουτιφαριώτη.

- Κατά το μεσημέρι, συνεχίζει η κυρία ιατρού, το πιγαίνω πάλι τη βόλτα του για την τουαλέτα του, ο καθαρισμός όπως το πρωί στο γυρισμό, με μωρομάνδηλα και χαμομιλόνερο και του δίνω λίγο στήθος κοτοπουλάκι να φάει, δίχως κόκκαλο, ψημένο στη σχάρα. Ξέχασα να σας πω κύριε ότι νεράκι του αηλιάζω πρωί-μεσημέρι-βράδυ, μαζί και το γυάλινο μπώλι που του το βάζω.

- Λέγεται, λέγεται, ολοκληρώστε σας παρακαλώ και το υπόλοιπο της ημέρας και της νύχτας!.....

Όσο ακούγαμε το διάλογό τους με το ζόρι συγκρατούσαμε τα γέλια μας.

- Το βραδινό είναι φιλετάκι μωσχάρι άπαχο εννοείτε και η συννηθισμένη του βόλτα και στο γυρισμό το μπανάκι του, το σκουπίζω καλά με την πετσετούλα του, του χτενίζω τα μαλλιάκια του και τα στεγνώνω με σεσουάρ χειρός.

Τι το ήθελε και το είπε στα γαλλικά το μπιστολάκι, που όλοι το ξέρουμε στα ελληνικά, όπως σας τα γράφω έτσι εξελισσόταν η κουβέντα αναμεταξύ τους, δε γνωρίζω

πως το λέγανε το σκυλάκι της, διότι δεν της το ζήτησε το όνομά του ο Κουτιφαριώτης. Και ούτε ξέρω ποιος ή ποιά το βάφτισε, δηλαδή αν είχε νούνο ή νούνα, για να συμπληρώσω τα καθέκαστα της βάφτισης. Πρόσφατα όμως που έγινα νούνος, λίγες ημέρες πριν από την παρουσίαση των βιβλίων μου στις 4 Αυγούστου 2006 στο χωριό μου, ακούστε ή μάλλον διαβάστε το πώς εξελίχθηκε το γεγονός:

Έβγαινα από την εξώπορτα του προαύλιου χώρου στο ζωκλήσι της Αγίας Παρασκευής που έγινε η παρουσίαση των βιβλίων από τη Νομαρχία Θεσπρωτίας και συναντήθηκα με το Λάζαρο και τη Λαζαρίνα, τη γυναίκα του την Ελευθερία. Ο Λάζαρος είναι συγχωριανός, συμμαθητής συνομήλικος και φίλος μου.

- Γειά σας, γειά μου, πώς είστε, πού πάτε;

- Στο Κάτω Ζάλογγο, γειτονικό χωριό, να πάρουμε ένα κουταβάκι.

Χρόνια είχαμε να ειδικθούμε και για να τα πούμε μπήκαν στο αυτοκίνητό μου για να πάμε στο Κάτω Ζάλογγο Ιωαννίνων, με τη συμφωνία ότι θα πιγαίναμε να δούμε και το παλιοκάλυβο του Γκέλη Τσαϊρη, αν υπήρχε που είχα γεννηθεί. Κι έτσι πιγαίνοντας και γυρίζοντας, χορτάσαμε κουβέντες, όμως τι τους είπα και τι μου είπανε δεν το θυμούμε, πάντως χορτάσαμε. Ίσως αν δε χόρτανα κάτι θα θυμόμουν. Νομίζω ότι σε όλους το ίδιο συμβαίνει!...

Γκέκας, καθαρόαιμος το κουταβάκι, γνωρίζει από αυτά ο μπα-

γασας ο Λάζαρος, δεινός κυνηγός, γι αυτό το διάλεξε. Τα περιποιείται και τα αγαπάει τα σκυλιά, γι' αυτό που είναι και για εκείνο που τα θέλει. Την ώρα που το έπαιρνε από τα χέρια του Κατ Ζαλογγίτη με σοβαρότητα ρώτησα:

- Βαφτισμένο τόχεις; Πώς το λένε το κουταβάκι;

- Αϊ παράταμε εσύ και αυτό που θα το βάφτιζα! Παιδί είναι; με ξαπέστειλε ο Κατ' Ζαλογγίτης. Δε σήκωνε αστεία, ήταν κουρασμένος, τον βρήκαμε να ραντίζει τις κληματαριές γύρω από το σπίτι του, και να ήταν και λίγες, χωρίς μάσκα κόντεψε να σκάσει. Δίκιο είχε ο μαύρος, τι την ήθελε για να μην το ευχαριστηθεί;

Πάει και αυτό! Έτσι έχουν τα πράγματα! Καλοφάγωτα και καλό τσίπουρο τα σταφύλλια αγαπιτέ Κατ' Ζαλογγίτη.

Το πήραμε λοιπόν το κουταβάκι αδειάσαμε ένα χαρτοκιβώτιο που είχαμε προσκλήσεις για την παρουσίαση το βάλουμε μέσα και το τοποθετήσαμε στο πορ μπαγκάζ λέγοντας:

- Δε μου λες Βλάμη; μας είχε διαβάσει την ευχή στην εκκλησία ο Παπα Μπούντας ο παπάς του χωριού μας, ο καλός ο παπάς όπως τον λέγαμε εκείνος που μπέρδευε τη Βασίλω-Μήτση, και τη Φρειδερίκη.

- Λέγε Βλάμη μου απαντάει!...

- Πρέπει να το βαφτίσουμε το μικρό, τόχει αβάφτιστο ο Κατ' Ζαλογγίτης μη μας ξεψυχίσει μέσα στο χαρτοκιβώτιο και κολλαστούμε.

συνεχίζεται στο επόμενο

Παρουσίαση του βιβλίου «Με στημόνι και υφάδι. Υφαντά και Φορεσιές από το Μέτσοβο»

στην... Αθήνα:

Την Τετάρτη, 18 Οκτωβρίου 2006, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση στο Μουσείο Μπενάκη στην Αθήνα, με αφορμή την παρουσίαση του βιβλίου «Με στημόνι και υφάδι. Υφαντά και Φορεσιές από το Μέτσοβο». Η εκδήλωση συνδιοργανώθηκε από το Ίδρυμα ΕΓΝΑΤΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ και τους εκδότες του βιβλίου (ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΠΟΝ).

Το βιβλίο αναδεικνύει με απλό και γλαφυρό τρόπο τα μυστικά του μετσοβίτικου υφαντού, παρουσιάζοντας το θέμα τόσο από την τεχνική και αισθητική πλευρά του όσο και από την πλευρά της προσέγγισης των ποικίλων ερμηνειών, των συμβόλων και του ρόλου του υφαντού ως μέρους της καθημερινής ζωής του Μετσόβου. Αντιπροσωπευτικά δείγματα οικιακών υφαντών και φορεσιών από τη Συλλογή του Λαογραφικού Μουσείου του Ιδρύματος του βαρώνου Μ. Τσοίτσα περιγράφονται συνοδευόμενα από πλούσια και εντυπωσιακή εικονογράφηση και μας μυσούν στην ομορφιά της τέχνης και της παράδοσης του μετσοβίτικου υφαντού.

Σχετικά μίλησαν οι κ.κ. Ιωάννα Παπαντωνίου, σκηνογράφος, ενδυματολόγος, Ελεονόρα Σκουτέρη-Διδασκάλου, κοινωνική ανθρωπολόγος, Α.Π.Θ., Έλενα Αβέρωφ, Μέλος του Δ.Σ. του Ιδρύματος ΕΓΝΑΤΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ και Ελένη Λυκιαρδοπούλου.

Την εκδήλωση παρακολούθησε πλήθος κόσμου, μέλη της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος, του Εξωραϊστικού Συλλόγου Μετσόβου και της πνευματικής ζωής του τόπου.

και στο Μέτσοβο...:

Την Κυριακή, 29 Οκτωβρίου 2006 πραγματοποιήθηκε εκδή-

λωση στο Συνεδριακό Κέντρο Μετσόβου «Διάσελο», με αφορμή την παρουσίαση του βιβλίου «Με στημόνι και υφάδι. Υφαντά και Φορεσιές από το Μέτσοβο». Η εκδήλωση συνδιοργανώθηκε από το Ίδρυμα ΕΓΝΑΤΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ και τους εκδότες του βιβλίου (ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΠΟΝ). Σχετικά μίλησαν η κα Μαίρη Κωστή, Φιλολογος, Ιστορικός και η κα Έλενα Αβέρωφ, Διευθύντρια του ΣΚΜ και Μέλος του Δ.Σ. του Ιδρύματος ΕΓΝΑΤΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ.

Την εκδήλωση παρακολούθησαν εκπρόσωποι των Τοπικών Αρχών, Μετσοβίτισσες ασχολούμενες με την υφαντική τέχνη και πλήθος κόσμου.

Ο Μήτς Μήτσης... σας προσκαλεί

Φίλες και φίλοι αναγνώστες
Εσείς που αγαπάτε την παράδοση, εσάς που γνωρίζω ότι εργαζέστε γι' αυτή και εσείς που ακούω ότι μοχθείτε, πιστεύω ότι με χαρά θα θελήσετε να επιβεβαιώσετε την προσήλωσή σας σ' αυτή.

Γι' αυτό θεωρώ καθήκον μου και σας καλώ να παραβρεθείτε στις 17 Δεκεμβρίου 2006, Κυριακή 12 το μεσημέρι, στην πρώτη Ηπειρωτική Λαογραφική Συλλογή που παρουσιάζεται από τον Πολιτισμικό Οργανισμό του Δήμου Αθη-

ναίων στην καρδιά της Αθήνας, κάτω από τον ιερό βράχο της Ακρόπολης στην Πλάκα, στο σπίτι της μεγάλης μας λαογράφου Αγγελικής Χατζημιχάλη, όπου κλήθηκε να την εγκαινιάσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας.

Την οποία ο αρχιτέκτων μουσειολόγος κ. Χάρης Χάϊτας και οι συνεργάτες του, οργάνωσαν, σχεδίασαν και ολοκλήρωσαν με τις πρωτοποριακές ιδέες τους, την παρουσίαση των εκθεμάτων της συλλογής.

Όπου για πρώτη φορά στην Ελλάδα τα αντικείμενα ομολογούν ιστορίες του ατόμου που τα είχε, από τη ζωή της Ηπείρου, τις δεκαετίες του περασμένου αιώνα '30, '40, '50.

Και το σπουδαιότερο ότι είναι επισκέψιμη και αναγνώσιμη και από άτομα με απώλεια όρασης.

Οδός Αγγελικής Χατζημιχάλη 6 ανάμεσα Αδριανού 107-109 και Υπερείδου 21.

Πληρ.: 210 3243972 - 987
κιν.: 6977607051

Νομαρχία Άρτας

<i>Παπαβασιλείου Γεώργιος</i>	49.49
Μπόβολος Κωνσταντίνος	34.87
Γιολλάσης Βασίλειος	8.88
Χαρακλιάς Ευάγγελος	6.76

Δήμος Αγνάντων

<i>Χασιάκος Χρήστος</i>	51.31
Γιαννούλας Ιωάννης	28.88
Φλώρος Δημήτριος	19.82

Δήμος Αθαμανίας

<i>Δράκος Οδυσσεύς</i>	61.95
Κωνσταντινίδης Βασίλειος	38.05

Δήμος Αμβρακικού

Μάρος Δημήτριος	27.7648.41
<i>Σιώζιος Γεώργιος</i>	25.8051.59
Μπότσαρης Θωμάς	24.64	
Μαυρομάτης Απόστολος	21.80	

Δήμος Αράχθου

<i>Παπασιώζος Κωνσταντίνος</i>	64.05
Μεγαπάνος Ιωάννης	35.95

Δήμος Αρταίων

<i>Οικονομίδης Παναγιώτης</i>	32.7453.71
Κοτσαρίδας Γεώργιος	27.5746.29
ΓεροΒασίλη Όλγα	23.89	
Ευσταθίου Μιχαήλ	9.76	
Βαϊτσης Γεώργιος	6.04	

Δήμος Βλαχέρνας

Κέφης Νικόλαος	41.2547.37
<i>Μπασιούκας Ζώης</i>	34.9752.63
Παπαστράτος Αθανάσιος	23.78	

Δήμος Γεωργίου Καραϊσκάκη

<i>Βασιλάκης Νικόλαος</i>	52.7
Μίγδος Περικλής	47.3

Κοινότητα Μελισσουργών

<i>Μποχώτης Ιωάννης</i>	61.46
Νικολάου Ιωάννης	38.54

Νομαρχία Θεσπρωτίας

<i>Γιόγιακας Βασίλειος</i>	52.31
Λιάκος Ηλίας	43.04
Τζουμανίκας Κωνσταντίνος	2.55
Αλεξίου Παύλος	2.10

Νομός Άρτας

Δήμος Ξηροβουνίου

Τσιάπαλης Λεωνίδα	41.3549.22
<i>Κοσμάς Κωνσταντίνος</i>	41.1150.78
Σιάπου-Ψευδή Ευθαλία	12.54	
Παπαϊωάννου Κωνσταντίνος	5.00	

Κοινότητα Θεοδωριάνων

<i>Κωστούλας Κων/νος</i>	54.2
Χαΐδος Ιωάννης	45.8

Κοινότητα Κομμένου

<i>Κοσμάς Χρήστος</i>	52.11
Παππάς Γεώργιος	47.89

Δήμος Κομποτίου

<i>Γιαννούλης Ευστάθιος</i>	81.06
Κικιώνης Κων/νος	18.94

Δήμος Πέτα

Κολιός Ευάγγελος	32.1342.96
<i>Μουσαβερές Θεόδωρος</i>	29.2057.04
Χαρμπής Ιωάννης	27.28	
Σερβετάς Θεόδωρος	8.26	
Κακαριάρης Χρήστος	3.13	

Δήμος Τετραφυλίας

<i>Γρέβιας Αθανάσιος</i>	56.21
Κοσσυβάκης Κων/νος	43.79

Δήμος Φιλοθέης

Γιαννάκος Σπυρίδων	36.5047.48
<i>Τσώλας Παναγιώτης</i>	34.6152.52
Τσαμπάς Θεοχάρης	21.77	
Ζήση Μεράντα	7.12	

Δήμος Ηρακλείας

<i>Καρακώστας Κων/νος</i>	50.5
Καραμπίκας Ευάγγελος	49.5

Νομός Θεσπρωτίας

Δήμος Αχέροντα

<i>Παππάς Αθανάσιος</i>	48.25
Νίκου Βασίλειος	30.84
Βάσσιος Μιχαήλ	20.91

Δήμος Ηγουμενίτσας

<i>Πιτούλης Θωμάς</i>	50.51
Ιωάννου Αθηνά.....	45.38
Δήμας Θεόδωρος (Δώρας).....	4.11

Δήμος Μαργαριτίου

<i>Λώλος Ιωάννης</i>	60.5
Καρδάνης Χαράλαμπος	9.5

Κοινότητα Πέρδικας

<i>Πάκος Δημήτριος</i>	36.11
Ζωγράφος Γεώργιος	35.83
Βέρμπης Κωνσταντίνος	28.06

Δήμος Παραμυθιάς

<i>Λώλος Βασίλειος</i>	46.09
Γκορέζης Ιωάννης	39.61
Λιάκου Μελίνα	9.84
Γκορέζης Γεώργιος	4.46

Δήμος Παραποτάμου

<i>Τζάνης Ιωάννης</i>	53.62
Χαρίσης Αχιλλεύς	46.38

Δήμος Σαγιάδας

<i>Μάστορας Ευάγγελος</i>	66.01
Παππάς Πέτρος	33.99

Κοινότητα Σουλίου

<i>Οικονόμου Ευάγγελος</i>	56.3
Παππάς Χρήστος του Θεοκάρη	43.7

Δήμος Συβότων

<i>Γιαννούλης Γεώργιος</i>	29.75	52.69
Παππάς Θεόφιλος	29.11	47.31
Βαλάκος Σπυρίδων	21.87		
Παλαιοχωρίτης Σίμων	13.84		
Ντόστας Γεώργιος	5.43		

Δήμος Φιλιατών

<i>Ντουμάζιος Μηνάς</i>	50.55
Παππάς Μηνάς	49.45

Νομός Ιωαννίνων**Νομαρχία Ιωαννίνων**

<i>Κακριμάνης Αλέξανδρος</i>	53.95
Χατζεφραιμίδης Πρόδρομος	34.06
Μεντής Χρήστος	5.50
Μαντάς Χρήστος	3.74
Λουκάς Κωνσταντίνος	2.76

Κοινότητα Αετομηλίτσας

<i>Νιτσιάκος Χρήστος</i>	59.54
Τζιότζιος Μιχαήλ.....	40.46

Δήμος Ανατολής

<i>Εμμανουηλίδης Ιωάννης</i>	53.57
Κατηρτσιδής Δημήτριος	46.43

Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου

<i>Σπύρου Βασίλειος</i>	52.69
Ρούσκας Ιωάννης	47.31

Δήμος Άνω Καλαμά

<i>Στεργίου Θεοφάνης</i>	47.32
Βιρβίλης Σταύρος	46.92
Παπανικολάου Γεώργιος	5.76

Δήμος Αγίου Δημητρίου

<i>Παπαδήμας Χρήστος</i>	59.57
Ανδρούτσος Σωτήριος.....	22.56
Μπουκουβάλας Πελοπίδας	17.88

Δήμος Άνω Πωγωνίου

<i>Ντόντης Ιωάννης</i>	49.41
Νίτας Αθανάσιος	46.79
Σιδέρης Σπυρίδων	3.80

Κοινότητα Βαθυπέδου

<i>Βασιλείου Παναγιώτης</i>	100
-----------------------------------	-----

Κοινότητα Βοβούσης

<i>Βασιώτης Στέφανος</i>	50.21
Χατζής Δημήτριος	49.79

Δήμος Δελβινακίου

<i>Μποζιάρης Αθανάσιος</i>	56.82
Μάτσιας Βασίλειος.....	43.18

Δήμος Δωδώνης

<i>Μπούκας Ιωάννης</i>	55.34
Παπαδιαμάντης Γεώργιος	36.37
Μπούκας Μιλτιάδης.....	8.29

Κοινότητα Διστράτου

<u>Παγανιάς Κωνσταντίνος</u>	57.8
Γούλας Ευθύμιος	42.2

Δήμος Εγνατίας

Μποβίλας Νικόλαος	35.94	46.44
<u>Κοκκώνης Λάμπρος</u>	34.81	53.56
Παϊδάς Κωνσταντίνος	13.84	
Σιώμος Βασίλειος	11.92	
Νάκος Γεώργιος	3.49	

Δήμος Εκάλης

Ζαχάρης Χρήστος.....	36.39	48.62
<u>Καρβούνης Λεωνίδα</u>	30.46	51.38
Παπαδόπουλος Αθανάσιος.....	23.2	
Σιώζιος Θεόδωρος	9.95	

Δήμος Ευρυμενών

<u>Κατσάνος Μιχαήλ</u>	49.01
Λιάκος Παναγιώτης	45.90
Σκάρα Μαρία	5.09

Δήμος Ιωαννιτών

<u>Γκόντας Νικόλαος</u>	47.37
Μελανίδης Ιωάννης	24.66
Φίλιος Φίλιππος	20.34
Τσίγκας Δημήτριος	2.91
Σκοπούλης Στέφανος.....	2.76
Ζέρβας Στέφανος	1.96

Κοινότητα Καλαριτών

<u>Κοταρέλας Χρήστος</u>	73.05
Γεροδήμος Βασίλειος	26.95

Δήμος Καλπακίου

<u>Καψάλης Κωνσταντίνος</u>	57.35
Σκόρδος Γεώργιος.....	42.65

Δήμος Κατσανοχωρίων

<u>Χήτας Βασίλειος</u>	46.31
Γκίκας Γεώργιος	36.89
Μαντέλης Ιωάννης.....	16.80

Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου

<u>Παπαναστασίου Γαβριήλ</u>	55.8
Θεόπιστος Ιωάννης	44.2

Δήμος Κόνιτσας

<u>Εξάρχου Χαράλαμπος</u>	61.72
Γαργάλας Παναγιώτης	38.28

Δήμος Λάκκας Σουλίου

<u>Ντακαλέτσος Χρήστος</u>	65.39
Παππάς Δημήτριος.....	34.61

Κοινότητα Λάβδανης

<u>Σκρόνιας Σταύρος</u>	52.91
Παπαβασιλείου Δημήτριος.....	47.09

Δήμος Μαστοροχωρίων

<u>Σδούκος Κοσμάς</u>	51.36
Παπανώτης Γρηγόριος	48.64

Κοινότητα Μασσουκίου

<u>Λάνταβος Αλκιβιάδης</u>	77.07
Κωσταδήμας Βασίλειος	22.93

Δήμος Μετσόβου

<u>Τζαφάς Κωνσταντίνος</u>	47.48
Ζούβιας Ηλίας	37.74
Δασούλας Θεόδωρος	12.72
Λίγκας Κωνσταντίνος.....	2.06

Κοινότητα Μηλέας

<u>Καπέτης Ιωάννης</u>	50.87
Κυργοτάσης Δημήτριος	49.13

Δήμος Μολοσσών

<u>Παργανάς Γεώργιος</u>	61.42
Ρέτζιος Βασίλειος	38.58

Δήμος Μπιζανίου

Νάστος Δημήτριος	38.05	47.93
<u>Σίντος Αχιλλεύς</u>	36.65	52.07
Καραμπίνας Ευάγγελος	25.30	

Κοινότητα Νήσου Ιωαννίνων

<u>Πήχας Ευάγγελος</u>	34.78
Μπάγιας Μιχαήλ.....	32.68
Κράνας Γεώργιος	32.54

Κοινότητα Παπίγκου

<u>Τσουμάνης Λεωνίδα</u>	59.33
Κοντονικολάου-Στουκίδου Αγγελική	40.67

Δήμος Πασαρώνος

<u>Βλέτσας Αθανάσιος</u>	38.88	51.57
Ρογκότης Δημήτριος.....	38.39	48.43
Παπαϊωάννου Θωμάς	22.73	

Δήμος Περάματος

<u>Κασσής Μιχαήλ</u>	61.53
Ντόβας Γεώργιος	38.47

Κοινότητα Συρράκου

<u>Αργύρης Ιωάννης</u>	52.77
Σκαμνέλος Χρήστος	47.23

Δήμος Πραμάντων

<u>Σεντελής Ιωάννης</u>	36.57	50.15
Γκεσούλης Ηλίας	33.79	49.85
Τσακσίρας Χρήστος	29.64	

Δήμος Τζουμέρκων

<u>Σόντης Βασίλειος</u>	45.64
Βάσιος Άγγελος	36.87
Μπενέκος Ιωάννης	17.48

Κοινότητα Πωγωνιανής

<u>Τσέβης Παντελής</u>	83.03
Τσούνης Παναγιώτης	16.97

Δήμος Τύμφης

<u>Σουκουβέλος Γεώργιος</u>	65.44
Βαγγελής Δημήτριος	34.56

Δήμος Σελλών

<u>Δήμος Αλέξανδρος</u>	54.85
Καρράς Δημήτριος	28.08
Λιόντος Κωνσταντίνος	17.07

Κοινότητα Φούρκας

<u>Μουτσιούλης Κωνσταντίνος</u>	64.45
Μαρανής Στέργιος	35.55

Νομός Πρέβεζας

Νομαρχία Πρέβεζας

<u>Ιωάννου Βασίλειος</u>	52.21
Τσουμάνης Δημήτριος	41.85
Κωτσαντής Κωνσταντίνος	5.93

Δήμος Πάργας

<u>Πήγης Σπυρίδων</u>	40.02	57.54
Νούσης Σπυρίδων-Νικόλαος	36.62	42.46
Σμπίλιας Κωνσταντίνος	20.66	
Ζούλας Ανδρέας	2.7	

Δήμος Ανωγειού

<u>Παπασιμπας Ηλίας</u>	56.08
Ζυγούρης Βασίλειος	43.92

Δήμος Πρεβέζης

<u>Κλάπας Μιλτιάδης</u>	41.47	58.28
Ανατολιωτάκης Νικόλαος	27.72	41.72
Γιαννούλης Νικόλαος	24.71	
Λούπας Δημήτριος	4.28	
Καλογήρου Πελαγία	1.82	

Δήμος Ζαλόγγου

<u>Μικρούλης Θεοφάνης</u>	55.67
Καρασαββίδης Φώτιος	38.08
Γαραντζιώτης Κωνσταντίνος	6.24

Δήμος Φαναρίου

<u>Νάστας Αντώνιος</u>	44.68
Λιόλιος Αθανάσιος	31.17
Κασκάνης Νικόλαος	21.42
Γάκης Σωτήριος	2.73

Δήμος Θεσπρωτικού

<u>Αθανασίου Χρήστος</u>	51.59
Καραμούτσος Σπυρίδων	41.76
Τσεκούρας Πέτρος	6.65

Δήμος Φιλιπιάδος

<u>Γιολδάσης Δημήτριος</u>	41.99	62.27
Χήτας Βησσαρίων	23.53	37.73
Ζάφας Γεώργιος	19.11	
Βέργος Βασίλειος	10.55	
Κρίκας Γεώργιος	4.82	

Κοινότητα Κρανέας

<u>Κωνσταντής Βασίλειος</u>	49.02
Παπαδιώτης Κωνσταντίνος	38.82
Κιτσαντάς Ευάγγελος	12.16

Το μέλλον της Κτηνοτροφίας στα Τζουμέρκα

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί εισήγηση του Νίκου Καρατζένη στην Ημερίδα, που διοργανώθηκε στους Χουλιαράδες Τζουμέρκων, με αντικείμενο την ανάπτυξη των Τζουμέρκων στον 21ο αιώνα.

Κυρίες και Κύριοι,
ως μέλος του ΔΣ της ΙΛΕΤ επιθυμώ να εκφράσω τις ευχαριστίες μου για την τιμή που μας κάνετε παρευρισκόμενοι στην ημερίδα μας αφενός, αφετέρου δε να συγχαρώ τους αξιόλογους εισηγητές για τις εμπειριστωμένες τοποθετήσεις τους.

Στο σύνολό τους οι προλαλήσαντες αναφέρθηκαν στους τρόπους και στις δράσεις εκείνες, που θα καταστήσουν την περιοχή των Τζουμέρκων ελκυστική, ώστε να προκληθεί ενδιαφέρον από επιχειρήσεις ή φορείς για επενδύσεις στα Τζουμέρκα, εκ των οποίων προσδοκούνται ανάπτυξη για την περιοχή και θέσεις εργασίας.

Δεν σας κρύβω ότι με εξέπληξε και με ενέβαλε σε προβληματισμό η δήλωση του Δημάρχου Αγνάντων κ. Χασιάκου, ο οποίος μετά παρρησίας ανέφερε ότι στη Δημαρχιακή του θητεία, μόνο πέντε θέσεις εργασίας κατόρθωσε να δημιουργήσει στο Δήμο του.

Λαμβάνοντας ως αφορμή τη δήλωση αυτή του κ. Χασιάκου και χωρίς να υποτιμώ τις όποιες προτάσεις που κατατέθηκαν για την έξοδο απ'το μαρασμό της περιοχής των Τζουμέρκων, θα τολμούσα να προτείνω πως το ενδιαφέρον της πολιτείας επιβάλλεται να στραφεί στη στήριξη και περαιτέρω ανάπτυξη της κτηνοτροφίας στα Τζουμέρκα κατ' αρχήν και κατόπιν σε άλλου είδους δραστηριότητες για πολλαπλούς λόγους.

Στην ευρύτερη περιοχή των Τζουμέρκων από το Βαθύπεδο έως Μεσούντα και Τετράκωμο εκτρέφονται 82.000 αιγοπρόβατα, κυρίως πρόβατα, στα οποία απασχολούνται διακόσιοι περίπου νέοι άνθρωποι ηλικίας 25-35 ετών, που ασκούν το κτηνοτροφικό επάγγελμα με μεράκι και γνώση και θα συνεχίσουν να το ασκούν, αν η πολιτεία σκύψει στα προβλήματά τους και εξετάσει την ιδιαίτερότητά τους.

Οι νέοι αυτοί στο σύνολό τους είναι γόνοι πολυμελών οικογενειών, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής με μια τεχνογνωσία αξιοθαύμαστη κληρονομημένη από την παράδοση.

Η κτηνοτροφία αποτελεί τον πιο υποβαθμισμένο κλάδο, όχι μόνο της αγροτικής οικονομίας, αλλά και της εθνικής και ενδεικτικό ότι είναι ο μοναδικός τομέας απασχόλησης στον οποίο δεν παρατηρείται ανεργία αλλά έλλειψη απασχόλησης.

Το επάγγελμα του κτηνοτρόφου είναι "για λίγους". Κανένας νέος δεν πρόκειται ν'ασχοληθεί μ'αυτό, αν δεν έχει ρίζες από κτηνοτροφική οικογένεια. Ο κτηνοτρόφος είναι καταδικασμένος στην αιχμαλωσία του κοπαδιού επί 24ώρου βάσεως, χωρίς να του αναγνωρίζονται οι αμοιβές για υπερωριακή απασχόληση. Μόνο απελπισμένοι αλλοδαποί εργάζονται ως μισθωτοί σε κτηνοτροφικές επιχειρήσεις.

Η ζωή του κτηνοτρόφου δεν είναι εποχική και επειδή δεν αφήνει περιθώρια για κοινωνικές συναναστροφές, δημόσιες σχέσεις, διακοπές, ψυχαγωγία, δεν είναι καθόλου ελκυστική για νέους ανθρώπους. Γ' αυτό η ελ-

ληνική κτηνοτροφία συντηρείται από υπερήλικες και από τις επιδοτήσεις.

Παρ' όλα αυτά η αιγοπροβατοτροφία συνδυάζει την άσκηση και τη διατήρηση μιας οικονομικής δραστηριότητας σε περιοχές μειονεκτικές από κάθε άποψη με τη διατήρηση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής και των διατροφικών συνθηκών των κατοίκων, τη συγκράτηση του πληθυσμού σ' αυτές και τη διατήρηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Είναι επομένως η κτηνοτροφία ένας τομέας που χρειάζεται καλύτερη τύχη, διότι αποτελεί δραστηριότητα με μεγάλη σπουδαιότητα, για την εθνική οικονομία. Πέραν αυτών οι σύγχρονες συνθήκες παραγωγής τροφίμων, η ανεξέλεγκτη εντατικοποίηση της φυτικής και ζωικής παραγωγής, η χρήση φυτοφαρμάκων και ορμονών, η χρήση ζωοτροφών από νεκρά ζώα και λύματα, η ανεξέλεγκτη εμπορευματοποίηση των προϊόντων της βιοτεχνολογίας και η απόλυτη κυριαρχία της λογικής του κέρδους, δημιουργούν πλήθος νέων διατροφικών κινδύνων απέναντι στους οποίους οι καταναλωτές εμφανίζονται εντελώς ανυπεράσπι-

στοι. Κρέατα και τρόφιμα διατίθενται στις αγορές χωρίς οι κρατικοί φορείς να είναι σε θέση να πραγματοποιήσουν ολοκληρωμένους και ακριβείς ελέγχους. Δεν έχουν άδικο λοιπόν όσοι υποστηρίζουν ότι τα ζωοκομικά προϊόντα των Τζουμέρκων είναι πιο ποιοτικά και πιο υγιεινά από τα αντίστοιχα εισαγόμενα διότι τα αιγοπρόβατα της περιοχής εκτρέφονται σχεδόν με βιολογικό τρόπο. Πεποίθησή μας λοιπόν είναι να παρθούν άμεσα μέτρα για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας στα Τζουμέρκα πριν φτάσει “η ώρα μηδέν” και γι’ αυτή. Ενδεικτικά σημειώνουμε:

1. Επειδή από τις διεθνείς ενδείξεις διαφαίνεται ότι μεγάλο ποσοστό καταναλωτών στρέφεται προς παραδοσιακά προϊόντα που παράγονται σε καθαρό περιβάλλον, επιβάλλεται η ελληνική πολιτεία να δράσει αποτελεσματικά για την ανάδειξη και το χαρακτηρισμό των κτηνοτροφικών προϊόντων των Τζουμέρκων και άλλων περιοχών της χώρας με τα ίδια χαρακτηριστικά, “ως προϊόντων ειδικής χλωρίδας και πανίδας”, που εκφράζουν την ταυτότητα της περιοχής και διαθέτουν το συγκριτικό πλεονέκτημα της διακριτής ποιότητας και γεύσης από τα συνήθη, ως παραγόμενα από ζώα ελεύθερης βοσκής στα βοσκοτόπια των Τζουμέρκων (υψόμετρο 1000 - 2400 μ.) τρέφονται μόνο με τη φυσική χορτονομή των ελληνικών βουνών που την αποτελούν τα εκατοντάδες βότανα της ελληνικής φύσης και πίνουν νερό από πληθώρα πηγών, που η κάθε μία περιέχει τα δικά της ιχνοστοιχεία και μεταλλικά άλατα. Με την επιφύλαξη πάντων των ελέγχων οι οποίοι θα επιβάλλουν την ελεγχόμενη δια-

τροφή των ζώων και κατά τους χειμερινούς μήνες.

2. Έργο της πολιτείας είναι η ύπαρξη νομοθετικού πλαισίου που να διευκολύνει και να οργανώνει την παραγωγή και τον έλεγχό της. Αρμόδιος κρατικός φορέας να υποδεικνύει στους ενδιαφερόμενους τη διαδικασία για την απόκτηση “τοπικής επωνυμίας” του προϊόντος και την κατοχύρωση της ονομασίας προέλευσης π.χ.φέτα “Κακαρδίτσας”.

3. Δημιουργία μηχανισμού άμεσης διάθεσης των κτηνοτροφικών προϊόντων των Τζουμέρκων στην αγορά χωρίς τη μεσολάβηση μεσαζόντων, γνωστοποίηση αυτών σε ευρύτερες αγορές δια των σύγχρονων ηλεκτρονικών μέσων.

4. Αποκέντρωση των κρατικών υπηρεσιών π.χ. ίδρυση κτηνιατρικών και Υπηρεσιών Γεωπονίας σε κεντρικά σημεία των Τζουμέρκων για την επιστημονική στήριξη των αγροτών.

5. Ίδρυση τυροκομικών μονάδων σε περιοχές των Τζουμέρκων με τη σύμπραξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στελέχωσή τους από τυροκόμους της περιοχής, που κατέχουν εμπειρικά την τέχνη της παρασκευής τυροκομικών προϊόντων, εκπαίδευση μελλοντικών τυροκόμων.

6. Μύηση των κτηνοτρόφων στο συνεταιριστικό πνεύμα ώστε να συγκροτήσουν ενώσεις παραγωγών συνεργαζόμενες με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλους αναπτυξιακούς φορείς.

7. Απλούστευση των γραφειοκρατικών διαδικασιών των σχετικών με τη δανειοδότηση των κτηνοτρόφων για

την αγορά γης και τη δημιουργία υποδομών ποιμενικών εγκαταστάσεων, μηχανικού εξοπλισμού, εξασφάλιση καλής πρόσβασης αυτών στις υπηρεσίες.

8. Μέριμνα του κράτους για την καταβολή της αμοιβής των μισθωτών βοσκών ή μέρους της αμοιβής αυτών, οι οποίοι εργάζονται σε κτηνοτροφικές μονάδες μεταβατικές (νομαδικές), ώστε να εξασφαλισθεί κάποια ποιότητα ζωής, στους κτηνοτρόφους.

9. Καθιέρωση ειδικής τιμής για το γάλα που παράγεται από “μεταβατικά” αιγοπρόβατα, λόγω βιολογικής του προέλευσης, ώστε ν’ αποτελέσει κίνητρο για την παράταση των ζώων στα ορεινά βοσκοτόπια, που παρέχουν φυσική τροφή άριστης ποιότητας και άνευ κόστους.

10. Κάλυψη από εθνικούς πόρους των δαπανών για τη μεταφορά των μεταβατικών κοπαδιών από τους ορεινούς στους χειμερινούς βοσκοτόπους και αντίστροφα.

11. Άμεση καταβολή στους βοσκούς της αποζημίωσης για κατασπαρχθέντα ζώα από λύκους και αρκούδες, ώστε να προβαίνουν έγκαιρα στην αντικατάστασή τους.

Αποδοχή και απαίτηση εκ μέρους των κτηνοτρόφων των ελέγχων από τα αρμόδια όργανα της πολιτείας, αφού μόνον μέσω αυτών θα υπάρξει η πιστοποίηση της ποιότητας και της υγιεινής των προϊόντων τους. Τα προτεινόμενα μέτρα, κατά την κρίση μας, θα αναβαθμίσουν το κτηνοτροφικό επάγγελμα, θα συμβάλλουν στην κοινωνική καταξίωση του Έλληνα κτηνοτρόφου γενικότερα και του κατοίκου των Τζουμέρκων ειδικότερα, ο οποίος καταγίνεται με την κτηνοτροφία και θα συντελεστούν στην εξάλειψη της κοινωνικής ανυποληψίας, της πλήρους απαξίωσης και του ρατσισμού με τον οποίο αντιμετωπίζεται στην εποχή μας η επαγγελματική δραστηριότητα της κτηνοτροφίας, η οποία με τη γεωργία αποτέλεσαν τους κατ’ εξοχήν παραγωγικούς τομείς στη χώρα μας στον αιώνα τη διαδρομή. ●

Στο Θεσσαλικό Κανάλι TRT η Ήπειρος και η παράδοσή της Καλεσμένοι ο Δημήτρης Βλαχοπάνος και ο Σπύρος Νεραϊδιώτης

Για την Ήπειρο, τους χορούς της και την πολιτιστική της παράδοση, για την Άρτα και το μαρτυρικό Κομμένο συζήτησαν την Κυριακή το απόγευμα στο Περιφερειακό Κανάλι Κεντρικής Ελλάδας, με έδρα το Βόλο, “TRT” ο **Δημήτρης Βλαχοπάνος** και ο **Σπύρος Νεραϊδιώτης**.

Καλεσμένοι του δημοσιογράφου **Θεόδωρου Σδρούλια** και της εκπομπής του «Αναζητώντας τις Ρίζες» είχαν την ευκαιρία να δώσουν τη σημαντική εικόνα της ηπειρώτικης παράδοσης, κατά κύριο λόγο, στο τραγούδι και στο χορό, να μιλήσουν για τα ηπειρώτικα πανηγύρια, τους πολιτιστικούς συλλόγους και τη δράση τους στα χωριά και στις πόλεις, για την εκπαίδευση και τις συνθήκες που δημιουργεί ώστε οι νέοι να δείχνουν το σεβασμό και την αγάπη που πρέπει στους θησαυρούς του λαϊκού μας πολιτισμού.

Ο Σπύρος Νεραϊδιώτης, δάσκα-

λος παραδοσιακών χορών και συγγραφέας του βιβλίου «Χοροί Ηπείρου – Βήματα στην παράδοση», αναφέρθηκε, παράλληλα, στο βιβλίο του και στην πολύχρονη προσπάθειά του να συγκεντρωθεί και να καταγραφεί ένα πολύτιμο ιστορικό υλικό που κινδυνεύει να χαθεί και να μην το γνωρίσουν οι νεότερες γενιές.

Τονίστηκε, εξάλλου, από τον Δημήτρη Βλαχοπάνο πως η καταγραφή αυτή δείχνει και τη βιωματική σχέση του Σπύρου Νεραϊδιώτη με το τραγούδι και το χορό, καθώς ως συγγραφέας δεν αρκέστηκε να δώσει πληροφορίες για τη μουσική και χορευτική μας παράδοση, αλλά προχώρησε σε κάτι πολύ πρωτότυπο: σημείωσε και τα βήματα των χορών, έτσι ώστε ο μελλοντικός μελετητής να έχει μια πιο συγκροτημένη και ολοκληρωμένη εικόνα τους.

Ο Δημήτρης Βλαχοπάνος αναφέρθηκε στη συγγραφική του δραστηριό-

τητα, αλλά «άνοιξε» διεξοδικότερα την τραγική σελίδα του ολοκαυτώματος του Κομμένου και μίλησε για το βιβλίο του «KOMMENO POTAMI», που στρέφεται γύρω από το δράμα των 317 θυμάτων, στη μνήμη των οποίων είναι αφιερωμένο.

Η δίωρη εκπομπή κύλησε ανάμεσα στο λόγο και τη μουσική.

Μαζί με τους δύο Αρτινούς συζητητές, φιλοξενήθηκε στο στούντιο ένα τμήμα από τη δωδεκαμελή ορχήστρα νέων της Θεσσαλίας με την επωνυμία «Οι Θεσσαλοί», η οποία σε λίγο θα ξεκινήσει τις εξορμήσεις στην ελληνική ύπαιθρο της Θεσσαλίας και της Ηπείρου.

Την ορχήστρα αποτελούσαν ο Γιάννης Ζιάκος στο κλαρίνο, ο Μάριος Σαρακασιάνος στο λαούτο, ο Γιάννης Σαμόλαδος στο ντέφι, ο Θανάσης Ρούμπος στο βιολί και ο Αχιλλέας Χαχάμης μαζί με τη Σοφία στο τραγούδι.

Βιβλιοκριτική: Γιώργου Τελέλη: “Τ” αναπάντεχα”

του Γεωργίου Ευαγ. Τσίλη

Πράγματι, αναπάντεχο είναι το κουβεντολόι τ’ αγαπιού μου φίλου Γιώργου, συνταξιδεύοντας με το Μήτρο του. Ξετύλιξε αυθόρμητα και με λόγια απλά και σταράτα το κουβάρι της ζωής του, το οποίο αποτύπωσε σ’ αυτό το βιβλίο.

Μιλάει για τον ίδιο τον εαυτό, τα βιώματά του, τα οποία, σε γενικές γραμμές, αγγίζουν κι όλους εμάς, που ζήσαμε την ίδια περίπου εποχή, της Κατοχής και του Εμφύλιου. Δύσκολα χρόνια, πείνα, φτώχεια, εξαθλίωση. Αυτή ήταν η μοίρα της γενιάς μας, η οποία αψηφώντας όλα αυτά, εργάστηκε σκληρά και δημιούργησε τη σύγχρονη Ελλάδα μας, που σήμερα τη χαιρόμαστε κι’ απολαμβάνουμε αγαθά, που ίσως ποτέ δεν είχαμε σκεφτεί.

Μια γενιά απαλλαγμένη από τις προκαταλήψεις ενός κακού παρελθόντος, δημοκρατική, με στόχους και οράματα, φιλοδοξίες και προγράμματα, για ευμερρία, κοινωνική ευαισθησία, μόρφωση κ.λπ. Μια γενιά, που δίδαξε στις ε-

Γεώργιος Ιωάν. Τελέλης
Σατωβριάνδου 3, Κάτω Ηλιοπούλη
Τ.Κ. 163 46 , τηλ: 210 9950377

πρόχρονες, να σπίνουν γέφυρες φιλίας. Να κατασκευάζουν “Εγνατίες”, υποθαλάσσιες σήραγγες, υπερσύγχρονες κρεμαστές γέφυρες, αλλά κι αεροδρό-

μα και Μειτρό, να βοηθούν τους αδυνάτους, να περιφρονούν τη βία, την αδικία και ν’ αγωνίζονται για την ειρήνη, για να απολαμβάνουν τ’ αγαθά, που Θεός, με την εργασία τους, τους δίνει.

Νομίζω, φίλε Γιώργο, εξωτερικεύοντάς τα, στο βιβλίο σου, όλα τα βιώματα, τις σκέψεις σου, τις κρίσεις τις εμπειρίες, αλλά και τα μηνύματά σου, που τα κρατούσες στ’ άδυτα της ψυχής σου από τα παιδικά σου χρόνια μέχρι τώρα, να σ’ έφυγε η «αγκούσα και να έσβησε η φλόγα κι η κάψα, που ‘χες μέσα σου», όπως γράφεις στον πρόλόγό σου:

Στο βιβλίο σου αυτό, τα μηνύματά σου είναι χρήσιμα κι ωφέλιμα, διαχρονικά ιδιαίτερα, όμως για τα σύγχρονα νιάτα. Γιατί, όπως λέει και το δημοτικό τραγούδι:

«Τσοπάνης, που κοιμήθηκε
στην αγκαλιά της βλάχας
και το πρωί, π’ εξύπνησε
βρήκε τη μάντρα τ’ ανοιχτή,
τα πρόβατα φευγάτα»

Αξίζει, λοιπόν, να το διαβάσουν πολλοί, το βιβλίο σου

Ο Γεώργιος Τσίλης είναι Ιστορικός και Φιλολόγος, Δρ. Ιστορίας, Τ. Λυκειάρχης και Συγγραφέας

Τιμήθηκε στο Αγρίνιο ο Δημήτρης Βλαχοπάνος

Με το «Αρνητικό αχανές» του

Στην κατάμεστη αίθουσα εκδηλώσεων του Παπαστρατίου Μεγάρου τιμήθηκε το Σάββατο βράδυ 4 Νοεμβρίου από το Φιλολογικό και Λογοτεχνικό Όμιλο Αγρινίου «Κωσταντίνος Χατζόπουλος» ο Δημήτρης Βλαχοπάνος. Η εκδήλωση, που ήταν αφιερωμένη στη μνήμη της Αγρινιώτισσας ποιήτριας **Τασίας Δημ. Βότσι**, οργανώθηκε για την απονομή των βραβείων, χρηματικών επάθλων και επαίνων του τρίτου πανελληνίου ποιητικού διαγωνισμού (2005 – 2006) που προκήρυξε τον περασμένο Ιανουάριο ο εν λόγω Φιλολογικός και Λογοτεχνικός Όμιλος. Στο Δημήτρη Βλαχοπάνο απονεμήθηκε το δεύτερο βραβείο για το ποίημά του «Αρνητικό αχανές».

Στο διαγωνισμό έλαβαν μέρος 209 ποιητές από όλη την Ελλάδα, τα ποιήματα των οποίων αξιολόγησαν και βαθμολόγησαν οι Καθηγήτριες Πανεπιστημίου **Έρη Συμποπούλου** και **Ρίτσα Φράγκου – Κικίλια**, καθώς και ο κριτικός λογοτεχνίας **Αλέξης Ζήρας**. Τους κριτές – ομιλητές της εκδήλωσης προσφώνησε ο ποιητής και ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου **Κώστας Στεργιόπουλος**, ο οποίος συντόνισε και το πρόγραμμα των ομιλιών.

Οι ποιητές που διακρίθηκαν διάβασαν στο κοινό τα ποιήματά τους, ενώ τα ποιήματα εκείνων που απουσίαζαν διάβασε η καθηγήτρια του Μουσικού Σχολείου Αγρινίου, Φιλολόγος και Θεατρολόγος, **Βαία Σπυρέλη**.

Η εκδήλωση έκλεισε με τα συγχαρητήρια και τα ευχαριστήρια του προέδρου του Ομίλου **Θ. Μ. Πολίτη** και με δείπνο που παρέθεσε προς τιμή των διακριθέντων και προσκεκλημένων.

Παρών στην εκδήλωση ήταν και ο **Χρήστος Κοσμάς**, ο νεοεκλεγείς πρόεδρος της Κοινότητας Κομμένου.

Αρνητικό αχανές

Πολλά τα θέλω μου και δύσκολα

Μα τα μπορώ μου πενιχρά
και γύρω μου έτοιμοι οι τοξότες
- λίθινα αγάλματα στον κάστρον τις γδαρμένες πολεμίστρες -
Στην αγορά οι σκοπιές κι οι παρελάσεις, τα σχοινιά
που στο σπμάδι μ' έχουν και με σφίγγουν
κι ορθώνουν φράγματα κι ακούγονται
τα βήματα στην άσφαλτο των οργισμένων στρατιωτών

Να σ' αγαπάω είναι εύκολο και να σε θέλω
και σ' άσπρα σύννεφα να ταξιδεύω όταν σε βλέπω
και να σε ψάχνω στο βουπιτό να σε γυρεύω
στους σιγανούς τριγμούς και στους σεισμούς των φημιστείων
και στις μεγάλες μπόρες να θωρώ
καθώς το κύμα να πετιέσαι και να χύνεσαι μπροστά μου
να με τυλίγουν τα νερά σου να με παίρνουν
- ρούχο απαλό και διάφανο κι ανάλαφρο -
στην άλλη γη των στοργικών ανέμων
και των αγέραστων πουλιών
με τα σουραύλια σ' ένα σούρουπο κρυμμένα
και να με στέφουν σφριγηλό κι αρχαίο θεό
να θέλω να μπορώ και δίχως τέλος ν' αγαπώ
κι ό,τι αγαπώ να το μπορώ να το πηγαίνω
πίσω και πέρα απ' τις γραμμές και τα σχοινιά και τους τοξότες

Πολλά τα θέλω μου κι εσύ
φτερό και στάλα, σύννεφο που φεύγει μονακό και πλέει
στους μακρινούς ωκεανούς και δε γυρνάει και δε με βλέπει.

Απάνθισμα της ηπειρωτικής ιστορίας

Το νέο βιβλίο του Νίκου Κακαϊδή

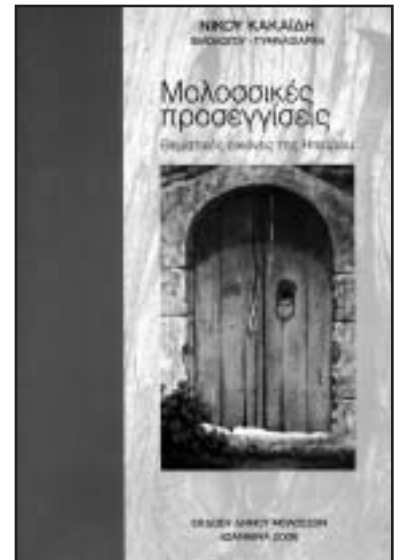
“Μολοσσικές Προσεγγίσεις”

Ο Νεοπτόλεμος, η Ανδρομάχη, ο Αλέξανδρος, ο Πύρρος και όλες οι επιφανείς μορφές των Μολοσσών, του πιο ξακουστού ηπειρωτικού φύλου, ζωντανεύουν μέσα από το νέο βιβλίο του πολυγραφότατου συγγραφέα Νίκου Κακαϊδή με τον τίτλο "Μολοσσικές Προσεγγίσεις".

Το βιβλίο αποτελεί ένα μικρό απάνθισμα της πλούσιας ιστορίας, της λαϊκής παράδοσης και του πολιτισμού της Ηπείρου από κατά καιρούς δημοσιεύσεις του συγγραφέα σε διάφορα ηπειρωτικά έντυπα. Θέματα όπως η Δωδώνη και το νεκρομαντείο του Αχέροντα, η κόμη της Βερενίκης, οι ρίζες της οικογένειας των Μελάδων, η προσφορά των Σουλιωτών και των ευεργετών, καθώς και η εποποιία του 1940 στο

Καλιπάκι αναδεικνύονται με γλαφυρό και παραστατικό τρόπο μέσα από τις σελίδες του. Κοντά σ' αυτά και μερικές από τις μεγάλες διεκδικήσεις των Ηπειρωτών, όπως η σιδηροδρομική σύνδεση, που ο συγγραφέας από τους πρώτους πρόβαλε είτε μέσα από τα άρθρα του, είτε συμμετέχοντας σε αναπτυξιακά συνέδρια και κινητοποιήσεις ως βασικό στέλεχος γνωστών οργανώσεων της αποδημίας.

Η παρουσίαση του βιβλίου έγινε, στο Δεσποτικό Ιωαννίνων, ιδιαίτερη πατρίδα του συγγραφέα, την 12 Αυγούστου 2006, ώρα 8.30 μ.μ. από το Δήμαρχο Μολοσσών κ. Γιώργο Παργανά και το συγγραφέα κ. Τάσο Βασιλείου με την παρουσία πολλών προσωπικοτήτων της αποδημίας, του τύπου και πολυπληθούς κοινού.

Όσοι επιθυμούν να προμηθευτούν αυτό το πολύ ενδιαφέρον βιβλίο, μπορούν να απευθύνονται στο Δήμο Μολοσσών, στον οποίο ο συγγραφέας χάρισε τα πνευματικά δικαιώματα της πρώτης έκδοσης.

Ιωάννη Παν. Πέγκα: “Πλεσίβιτσα Θυάμιδος Ηπείρου, νυν Πλαίσιον”

Ο Ιωάννης Παν. Πέγκας, από την Πλεσίβιτσα Θεσπρωτίας - σήμερα Πλαίσιο - ύστερα από πολυετή έρευνα και μελέτη κατάφερε, εν έτει 2006, να μας εντυπωσιάσει με το πολυσέλιδο έργο του που αναφέρεται στην ιστορία της ιδιαίτερης πατρίδας του.

Γράφει ο Θεόδωρος Ν. Κώτσιος

Τον αγαπτό Γιάννη, γείτονά μου και φίλο μου, τον θυμάμαι από τα παιδικά εκείνα χρόνια, τα αξέχαστα, όπου οι μαχαλάδες μας, το Παρασπόρι και ο Άν Νικόλας, έσφυζαν από ζωή, με εκατοντάδες νεανικές ψυχές να παίζουν από πρωί ως μέχρι νυχτός και να δημιουργούν ένα περιβάλλον που σήμερα όταν το φέρνουμε στη μνήμη μας νιώθουμε σαν σε παραμύθι.

Τον θυμάμαι, ακόμα, μαθητή στο Δημοτικό με τις εξαιρετικές, τις άριστες επιδόσεις του που, δυστυχώς, η πέτρινη εκείνη εποχή, η οποία ψαλίδιζε τα ονείρατα, δεν του επέτρεψε να συνεχίσει τις σπουδές του. Παρά ταύτα, έχοντας εντός του τη δίψα και τη φλόγα για μάθηση, μέσα στις τόσες δυσκολίες και σκοτούρες του εμπορίου με το οποίο ασχολήθηκε, βρήκε το χρόνο να τελειώσει το Γυμνάσιο, να σπουδάσει βυζαντινή μουσική και να υπηρετήσει και την ψαλτική, προφανώς επηρεασμένος από τον επί δεκαετίες πρωτοψάλτη πατέρα του.

Παράλληλα, όμως, με όλα αυτά, ο δημιουργικός του νους, δεν εσταμάτησε εδώ, το μυαλό του δούλευε. Είχε πάντα κλεισμένη στην καρδιά του, στην ξενιτιά όπου εργαζόταν, την πατρώα γη. Και όταν ευκαιρούσε, όταν η βιοτική μέριμνα του το επέτρεπε, έγραφε σε κόλλες και σε χαρτιά, όλο έγραφε, ότι αναφερόταν στα περασμένα. Και τα καλοκαίρια, όταν έκανε διακοπές στο σπίτι του, δίπλα στην αρχοντική λόντζα του Τσίπου, παρέα με τα γερόντια και τις γιαγιάδες, ρώταγε και ξαναρώταγε και κράταγε σημειώσεις. Και με τη φωτογραφική του μηχανή αποθανάτιζε.

Και όπου εύρισκε γραπτό που είχε τη λέξη "Ηπειρος", τη λέξη "Θεσπρωτία", τη λέξη "Πλεσίβιτσα", το αγόραζε και το διάβαζε προσεκτικά. Όλο αυτό το υλικό

που συσώρευσε, που συγκέντρωσε, που αποθήκευσε το μελέτησε, το ξαναμελέτησε, το έκανε κομματάκια, το έκανε φύλλο και φτερό, το αφομοίωσε, το χώνεψε, το ανάλυσε και ύστερα έκανε τη σύνθεση και μας έδωσε, μετά από πολύ κόπο, το ωραίο, το αξιοπρόσηκτο βιβλίο που παρουσιάζουμε.

Έχοντας παρέα, καλοκαιριάτικα, το συγκεκριμένο βιβλίο ταξίδεψα με μεγάλη ευχαρίστηση στο παρελθόν. Σαν από μια τεράστια οθόνη πέρασαν από μπροστά μου μύριες εικόνες και κατ' αρχήν ο Ρωμαίος Αιμίλιος Παύλος που κυριολεκτικά εξεθεμέλιωσε τις αρχαίες Θεσπρωτικές πόλεις (168 π.Χ.), μέσα σ' αυτές και τη Φυλάκη, τέσσερα χιλιόμετρα περίπου από το σημερινό Πλαίσιο.

Πάνω στα ερείπια της Φυλάκης χτίζεται αργότερα, αγάλια- αγάλια, το Κασνέτσι, μια πολυάνθρωπη πλούσια πολιτεία με πολλά σχολεία και εκκλησίες και με ανώτερο πνευματικό και οικονομικό επίπεδο. Το Κασνέτσι, λόγω του πλούτου του και της προκοπής του, έγινε συχνά στόχος επιδρομών, πράγμα που ανάγκασε το Βυζάντιο επί Ιουστινιανού να το οχυρώσει, χτίζοντας κάστρο επί του γεινιάζοντος λόφου.

Παρ' όλα αυτά, η πόλη δεν έντεξε στις αλλεπάλληλες πιέσεις ποικίλων βαρβάρων και καταστράφηκε ολοσχερώς και ορισμένοι επιζήσαντες κάτοικοι της βρήκαν καταφύγιο στο παρακείμενο λεκανοπέδιο και δημιούργησαν σειρά οικισμών που αποτέλεσαν τον πρώτο πυρήνα της Πλεσίβιτσας. Αυτά μας λέει ο συγγραφέας και τα στηρίζει σε αρχαιολογικά ευρήματα, σε πλήθος γραπτών κειμένων και σε μαρτυρίες αιωνοβίων. Στη συνέχεια, ο Γιάννης Πέγκας, καταγράφει με λεπτομέρειες τη μακρά ιστορική διαδρομή της κωμόπολης, κάνει μια αναλυτική περιήγηση στους αγαπημένους χώρους της και ακολουθώντας καταχωρεί τις γενεαλογικές ρίζες, τα σόγια της κοινότητας. Εντύπωση προκαλεί το πλούσιο φωτογραφικό υλικό. Εκατόν σαράντα εννιά φωτογραφίες, πολλές απ' αυτές έγχρωμες, στολίζουν το βιβλίο και κάνουν τον αναγνώστη να αισθάνεται μια εσωτερική ικανο-

ποίηση για τα περασμένα μεγαλεία και συγχρόνως να νιώθει μια στενοχώρια, έναν κόμπο, μια αγανάκτηση για το σημερινό κατάντημα των χωριών μας που σιγά-σιγά σβήνουν και χάνονται και πίσω δεν γυρνούν.

Αξίζουν έπαινοι και συγχαρητήρια και από μένα και από το περιοδικό "Ηπειρος - Άπειρος Χώρα" στο άξιο Ηπειρωτόπουλο τον αγαπτό Ιωάννη, για την προσφορά του αυτή στον τόπο που γεννήθηκε και στην Ήπειρο γενικότερα και ευχόμαστε, με τις ευλογίες και του "Γέροντα", του προφήτη Ηλία, πολιούχου της Πλεσίβιτσας, να συνεχίσει τις γραφές του και να εύρει και άλλους μιμητές.

Εν τέλει, αναφερόμενοι και στη βιβλιογραφία του κειμένου, υπενθυμίζουμε ότι με το ίδιο θέμα καταπιεστηκαν πρώτα ο Γεώργιος Μ. Σκάγιας (Αφηγηματική ιστορία της Πλεσίβιτσας - 1979) και ακολούθησε ο Ηλίας Δ. Δρίζης (Ιστορία του χωριού Πλαισίου - 1981). Πρόκειται για δυο αξιόλογους ανθρώπους και συγγραφείς, τα έργα των οποίων εν καιρώ θα σχολιάσουμε.

Χτυπημένη η Αγία Φανερωμένη από τον επάρατο σεισμό του Μάρτη του 1981, αργοπεθαίνει... Διαβρωμένη από τα στοιχεία της φύσης, από το νερό, τη βροχή, τον αέρα, αγωνίζεται να σταθεί όρθια. Σαν το δέντρο, που το χτύπησε ο κεραυνός, περιμένει, περιμένει και περιμένει... είκοσι πέντε χρόνια περιμένει.

Υπομονετικά καρτεράει τα παιδιά της, σκοτεινιασμένη και άραχλη δεν αντέχει τη μοναξιά, στο σκοτάδι, το σαράκι, την εγκατάλειψη. Πού πήγαν εκείνοι οι καιροί, που οι θόλοι της αντηκούσαν τα κλάματα των μωρών, σαν έβγαιναν από την κολυμπήθρα!

Πώς πέρασαν για πάντα εκείνες οι ευτυχισμένες στιγμές που το πέτρινο δάπεδό της στρώνονταν με ρύζι και οι αγνές μορφές των αγίων ευλογούσαν τις νέες οικογένειες, ενώ και πάλι οι θόλοι αντηκούσαν: *“να ζήσετε!”, “να χιλιοχρονίσετε!”*

Κατψείς, και συννεφιασμένες οι σεπτές μορφές των αγίων στις τοιχογραφίες! Μερικές μοιάζουν βλοσυρές! Ψιθυρίζουν! Μας καλούν κοντά τους! Όποιος έχει ευαίσθητη καρδιά και ευαίσθητο αυτί, ακούει αυτούς τους ψιθύρους! τους αισθάνεται! Έλεος! Έλεος! Έλεος!

Πάλι καλά, που οι μαστόροι, οι αγιογράφοι, οι λειτουργοί της, όλοι μας οι πρόγονοι, που από εκεί πήραν το δρόμο προς την αιωνιότητα, πάλι καλά, που δεν έγιναν εφιάλτες στον ύπνο μας!

Αγαπητοί φίλοι

Η κρατική ακηδία, η κρατική Γραφειοκρατία, μετά 25 χρόνια, εδέξασε να επιτρέψει να γίνουν οι στερεωτικές εργασίες, που σε πρώτη φάση, θα κρατήσουν όρθια την εκκλησία και θα αποτρέψουν την κατάρρευσή της. Στη σχετική συζήτηση, που είχαμε με το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, αυτές οι εργασίες υποστήριξης και στερέωσης θα κοστίσουν περί τις 50.000 €. Το ποσό αυτό πρέπει άμεσα να διατεθεί ώστε, άμεσα να αρχίσουν και οι εργασίες.

Επειδή το κράτος, “δεν έχει”, είναι φτωχό, αυτή την ευθύνη πρέπει να αναλάβουμε εμείς, οι Παπαδιώτες! Έχουμε την πεποίθηση ότι υπάρχουν 100 Παπαδιώτικες οικογένειες, που μπορούν, για το σκοπό αυτό να διαθέσουν στη φάση αυτή από 500 €.

Το Περιοδικό “ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ”, κάνοντας την αρχή, διαθέτει, για τη σωτηρία, της Αγίας Φανερωμένης, τα 500 € και απευθύνει έκκληση και πρόσκληση προς όλους τους φίλους και συγχωριανούς να πράξουν το ίδιο.

Η έκκληση για προσφορά, οιαδήποτε ποσού, απευθύνεται και σε κάθε πατριώτη, φίλο της τέχνης και της πολιτιστικής κληρονομιάς, γιατί τα μνημεία ανήκουν σε όλους μας.

Ιδιαίτερη έκκληση, για να πράξουν τα δέοντα, και μάλιστα χωρίς αργοπορία, απευθύνουμε:

- στο Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο Θεσπρωτικού.
- στο νομάρχη και το Νομαρχιακό Συμβούλιο Πρέβεζας.
- στον Περιφερειάρχη Ηπείρου: κ Πανοζάχο.
- στους δύο βουλευτές μας κ.κ. Παπαχρήστο & Τσαντούλα

● στους πρώην βουλευτές μας κ.κ. Μ. Καλδή, Δημ. Ντούσκα, Γιώργο Τρυφωνίδη, Σπύρο Καραμούτσο, Σπύρο Καπνιώτη.

● στο Υπουργείο Πολιτισμού, στους κ.κ. Βουλγαράκη και Ζαχόπουλο.

Επειδή το θέμα αυτό, θα το παρακολουθούμε αδιαλείπτως, παρακαλούμε να μας ενημερώνει κάθε πατριώτης για το ποσό, που θέτει στη διάθεση του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου, ώστε να το δημοσιοποιούμε, και κάθε Αρχή, να μας ενημερώνει για τις ενέργειές της και τις αποφάσεις, που έλαβε, ώστε να ενημερώνουμε την Κοινή Γνώμη.

Με υπομονή και επιμονή, με πείσμα και με τη βοήθεια του Θεού αισιοδοξούμε πως σε 5-6 χρόνια, η Αγία Φανερωμένη Παπαδατών, αξιόλογο μνημείο Βυζαντινής τέχνης και τόπος λατρείας γενεών Παπαδιωτών, θα είναι σε θέση να υποδέχεται τους πιστούς της φίλους και θα αποτελεί το καύχημα των κατοίκων του.

Αυτό το στοίχημα οι Παπαδιώτες και οι φίλοι τους πρέπει να το κερδίσουν.

Σωκράτης Βασιλείου

Δρ Δημητρίου Στάμου: “Ο αργαλειός”

Μέρος α’: Ο αργαλειός στον Όμηρο

Κορυφαίο εργαλείο της παραδοσιακής οικοτεχνίας

«Ιστός... 2. Τὸ κυριώτερον ἔργαλειον τῆς ὑφαντικῆς, ἣτις ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἦν ἡ πρώτη ἐν τῇ οἰκιακῇ ἐργασίᾳ τῶν γυναικῶν (Ομ. Ἰλ. Α31). Περίφημος ἐστὶν ἐν τοῖς Ὀμηρικῶν ἐπεσὶν ὁ ἴστός τῆς Πηνελόπης» (Α. Ρ. Παγκαβή. Λεξικὸν Ἀρχαιολογικόν. 1888 S.V. Ἰστός).

Το γνέσιμο και η υφαντική ήταν συνηθισμένη απασχόληση των γυναικῶν της Ομηρικής εποχῆς, ανεξάρτητα ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ τους τάξη. Οἱ ἀρχαῖοι αργαλειοὶ ἦταν στήμνοι κατακόρυφοι και οἱ γυναῖκες ὑφαιναν ὀρθιες. Τὴν οἰκοδόμοινα δε, «ἐβοήθηον εἰς τὸ νήθειν αἱ ἕριδες (Θεραπαινίδες, Θεοκλ. ἸΕ 20) Ὀδ. α’ 356, ἡ 235, φ’ 318. Εἶχον δ’ αἱ γυναῖκες καὶ μικροὺς εἰς τὰς χεῖρας φερομένους ἰστοὺς, δι’ ὧν ὑφαινον ποικίλματα ἢ πολυχρῶους ταινίας, ὡς δεικνύει τὸ ἀπέναντι ἀνάγλυφον, παριστῶν τὸ ἐσωτερικὸν γυναικωνίτου».

Ἡ μετάφραση: Βοηθοῦσαν στο γνέσιμο οἱ παραδουλεύτριες (υπνρέτριες) Ὀδ. α’ 356, π 235, φ 318. Οἱ γυναῖκες δε κρατοῦσαν στα χέρια τους μικροὺς αργαλειοὺς, με τους οποίους ὑφαιναν στολίσματα (πλουμίδια) ἢ πολύχρωμα στενά και μακρόστενα κομμάτια ἀπὸ ὑφασμα, ὅπως δείχνει ἡ ἀπέναντι γλυπτὴ παράσταση, που ἀπεικονίζει τὸ ἐσωτερικὸ τμήμα σπιτιοῦ που κάθονται οἱ γυναῖκες

Ἡ λέξη **αργαλειός** πρωτοεμφανίζεται σὴν **Ἰλιάδα** με τὴν ονομασία **ἸΣΤΟΣ** (=τὸ εργαλεῖο που εἶναι ὀρθιο). «Ἰστόν ἐποιοχόμενῃν καὶ ἐμόν λέχος ἀντιώσσαν» (ραψ. Α 31).

Ἡ μετάφραση: «καθὼς θα πηγαίνει πέρα δῶθε σὸν αργαλειό και θα ἐρχεται σὸ κρεβάτι μου» (λέει ὁ Ἀγαμέμνωνας σὸν ἱερέα τοῦ Ἀπόλλωνα Χρῦση ὅταν ἀρνῆθηκε νὰ του ἐπιστρέψει τὴν κόρη τοῦ Χρυσπίδα, (που τὴν εἶχε πάρει ὡς πολεμικὸ λάφυρο), γιατί ἐπιθυμοῦσε νὰ τὴν πάρει μαζί του σὸ ἀνάκτορά του σὸς Μυκῆνες, μετὰ τὴν πῶση τῆς Τροίας).

Ὁ κατακόρυφος μυκηνναϊκὸς αργαλειός (Ὁ «ἴστός» τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων), **Κατασκευὴ σὸ ἐργαστήριο: Ζωγγιάννη, Καρακρήστου, Κιάμου, Καλαθὰ, Τζιούτζιας.**

Ἡ λέξη **ἸΣΤΟΣ** ἐπαναλαμβάνεται και σὲ ἄλλες τρεῖς ἀκόμη ραψωδίες τῆς Ἰλιάδος, ἴτοι:

Στῆ Γ’: Ἡ θεϊκὴ ἀγγελιοφόρος Τριδα ἤλθε σὴν Ἑλένη (που ἦταν σὸ παλάτι τοῦ Πάρη σὴν Τροία) και τὴ βρῆκε νὰ ὑφαίνει σὸν αργαλειό τῆς, «ἢ δὲ μέγαν ἴστόν ὑφαίνε/δίπλοκα πορφυρέην» (Γ 125-126). Ἡ μετάφραση: «Αὐτὴ ὑφαίνε (σὸν αργαλειό) μεγάλο ὑφαντὸ διπλὰ πορφυρό».

Στῆ Ζ’: Ὁ Ἔκτορας λέει σὴν γυναῖκα του (τὴν Ἀνδρομάχη), πὼς μετὰ τὴν πῶση τῆς Τροίας και τὴν αἰχμαλωσία τῆς: «καὶ κεν ἐν Ἄργει εὐοῦσα πρὸς ἄλλῃς ἴστόν ὑφαίνεις» (Ζ 456).

Ἡ μετάφραση: «και μπορεῖ σὸ Ἄργος νὰ ὑφαίνεις σὸν αργαλειό για ἄλλη (γυναῖκα) και:

Στῆ Χ’: Ἡ γυναῖκα τοῦ Ἐκτορα ἀγνοῶντας τὸ θάνατό του (ἐπειδὴ κανένας δὲν τὴν πληροφοροῦσε σκεπτικὰ), ἦταν σὸν αργαλειό «ἄλλ’ ἢ γ’ ἴστόν ὑφαίνε μυχῶ δόμου ὑψηλοῦ/δίπλακα πορφυρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ’ ἐπασσε». (Χ440-441)

Ἡ μετάφραση: «ἦταν σὸν αργαλειό, σὸ βάθος τοῦ ψηλοῦ σπιτιοῦ τῆς, και

ὑφαίνε ἓνα διπλὸ πορφυρὸ ὑφαντὸ και μέσα του σκόρπιζε διάφορα λουλούδια».

Στὴν **Ὀδύσσεια** οἱ λέξεις **ἴστός** και **ὑφαίνω** με ὑφάντρες θνητές και θεές ἀναγράφονται σὸς ἀκόλουθες ραψωδίες:

Α. Ἡ Πηνελόπη

Ραψωδία α’: Ἡ σύσταση τῆς Πηνελόπης σὸν αἰδὸ Φῆμιο νὰ σταματήσει νὰ τραγουδᾷ τὴν κακὴ μοῖρα τῶν Δαναῶν που χάθηκαν σὸν Τρωικὸ πόλεμο (γιατὶ αὐτὸ τῆς θύμιζε τὸν Ὀδυσσεά), δυσἀρέστησε τὸν Τηλέμαχο, ὁ οἰοῖς και τὴν παρότρυνε: «ἴστόν τ’ ἤλακάντην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε/ἔργον ἐποίχεσθαι» (α 357-358).

Ἡ μετάφραση: «Με τὸν αργαλειό και τὴ ρόκα νὰ ἀσχοληθεῖς και πρόσταξε τὴς παρακόρες (υπνρέτριες) νὰ ἐκτελοῦν με ζῆλο τὰ καθήκοντά τους».

Ραψωδία β’: Ὁ ἐκ τῶν μνηστήρων Ἀντίνοος πληροφορεῖ τὸν Τηλέμαχο πὼς ἡ Πηνελόπη, ἐνὼ ἐπὶ χρόνια τους ἐξαπατοῦσε με τὴν ὑπόσχεση πὼς κάποιον ἀπὸ αὐτοὺς θα παντρευθεῖ, σὸ νοῦ τῆς εἶχε ἄλλο δόλο (πονηριά). Ἔτσι, για νὰ κερδίσει χρόνο: «στησαμένη μέγαν ἴστόν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνε/λεπτὸν καὶ περίμετρον» (β’ 94-95).

Ἡ μετάφραση: «Ἔστησε μεγάλο αργαλειό σὸ ἐπάνω δωμάτιο, και ὑφαίνε πολὺ μεγάλο και λεπτὸ ὑφαντὸ».

Ραψωδία ο’: Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐπίσκεψῆς τοῦ Τηλεμάχου σὴν Πύλο και σὴν Σπάρτη, οἱ σύντροφοί του: «ἴστόν δ’ εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης/στήσαν ἀείραντες» (ο’ 289-290). Ἡ μετάφραση: «σῆκωσαν τὸ ἐλατῖσιο κατάρτι τοῦ πλοίου (και) τὸ τοποθέτησαν σὸ κοίλωμα (σπῆ) τῆς μεσόδμης (=ἡ δοκὸς που περνᾷ ἀπὸ τὴ μια πλευρὰ τοῦ πλοίου σὴν ἄλλη)»

Ραψωδία ρ’: Στὸ ἀνάκτορο ἡ Πηνελόπη «Κλισμῶ κεκλιμένη, λέπτ’ ἠλάκατα στρωφῶσα». (ρ’ 97)

Ἡ μετάφραση: «σὸ ἀνάκλιτρο (=κάθισμα) γυρισμένη ἐλαφρὰ, ἐγένεθε λε-

Η Πηνελόπη και ο Τηλέμαχος μπροστά στον περίφημο “ιστό της Πηνελόπης”

πό νήμα, στρέφοντας συνεχώς τη ρόκα της»

Β. Η (ωραία) ΕΛΕΝΗ

Η Αλκάνδρη (σύζυγος του μεγαλοκτηματία Πολύβου που κατοικούσε στη Θάβα της Αιγύπτου) δώρησε στην Ελένη (σύζυγο του Μενελάου) «Χρυσέην τ' ἤλακάντην τάλαρόν θ' ὑπόκυκλον ὄπασσεν / ἄργύρεον» (δ 131-132)

Η μετάφραση: «μια χρυσή ρόκα και ένα ασημένιο καλάθι (μέσα στο οποίο κατέληγε το νήμα από τη ρόκα) με τροχούς από κάτω».

Γ. Η Καλυψώ

Ραψωδία ε΄: Όταν ο Ερμής συνάντησε την Καλυψώ, αυτή: «ἴστόν ἐποιοχόμενη χρυσεῖη κερκίδ' ὕφαινεν» (ε' 62). Η μετάφραση: «Τριγύριζε στον (όρθιο) αργαλιό της και ύφαινε με χρυσή κερκίδα (=σαῖτα)».

Δ. Η Αρήτη (σύζυγος του βασιλιά των Φαίακων Αλκίνοου)

Ραψωδία ζ΄: «ἠλάκατα στρωφῶσ' ἄλιπόρφυρα, θαῦμα ιδέσθαι» (ζ' 306).

Η μετάφραση: «έγνεθε συνεχώς στη ρόκα της μαλλιά χρώματος θαλασσί, που ήταν θαύμα να τα βλέπεις».

Ε. Η Κίρκη

Ραψωδία κ΄: «ἴστόν ἐποιοχόμενης μέγαν ἄμβροτον, οἶα θεῶν / λεπτά τε καὶ χαριέντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται» (κ' 222-223).

Η μετάφραση: «Τριγύριζε στον (όρθιο) αργαλιό (και) ύφαινε υφαντό μεγάλο,

αθάνατο, όπως γίνονται τα έργα των θεών, δηλαδή λεπτά και χαριτωμένα και λαμπρά».

Υφάσματα για “ειδικές” ανάγκες:

Στους αρχαίους χρόνους, ένα πλούσιο νοικοκυριο έπρεπε να έχει “απόθεμα” από περίτεχνα υφάσματα για “ειδικές” ανάγκες, π.χ. για προσφορά στους θεούς, για δώρα στους θνητούς και για κηδείες. Ειδικότερα:

1. Για τελετουργική προσφορά στους Θεούς.

Ιλιάδα:

Ραψωδία ζ΄: Ο γιος του Πριάμου, Έλενας, παρότρυνε τον Έκτορα να εισηγηθεί στη μητέρα τους να πάει μαζί με άλλες αρχόντισσες (της Τροίας) στο ναό της Αθηνάς και εκεί:

«πέπλον, ὅς οἱ δοκέει χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος/εἶναι ἐνὶ μεγάρῳ καὶ οἱ πολὺ φίλτατος αὐτῆ, /θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο»

Ο Πρίαμος προσέρχεται με δώρα στον Αχιλλέα.

Διακρίνονται τα υφαντά δώρα στους δύο τελευταίους μεταφορεῖς

Ο κατακόρυφος μυκναϊκός αργαλειός σε φυσικό μέγεθος
- Με τις λεπτομέρειες του σκύφου του Chiusi
- Με τη λειτουργικότητα των στημόνων του κρατήρα από το

Pristicci
- Με τη διάταξη των αγνύθων της λγκύθου της Νέας Υόρκης
Γυμνάσιο Κρεστένων: Έργα Βιοτεχνολογίας

Οδύσσεια:

Ραψωδία ο': Η Ελένη αποχαιρέτησε τον Τηλέμαχο που επέστρεφε στην πατρίδα του την Ιθάκη, (ύστερα από την επίσκεψή του στη Σπάρτη): «'Ελένη δε.../πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσίν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζε/ "δῶρον τοι καὶ ἐγώ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι/ μνήμ' Ἐλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμον ὄρην,/ση ἀλόχῳ φορέειν» (ο' 123-127).

Η μετάφραση: «Η Ελένη δε... κρατώντας στα χέρια της ένα (νυφικό) πέπλο και λόγο ἔλεγε και μιλούσε, αυτό το δῶρο και ἐγώ, αγαπητό μου παιδί, σου δίνω να θυμάσαι ότι το πήρες από τα χέρια της Ελένης, για να το φορέσει η σύζυγός σου, την ώρα του πολυπόθητου γάμου σας».

3. Ρούχα για κηδείες.

Ιλιάδα:

Ραψωδία ω': Οι βοηθοί και συμπολεμισταί του Αχιλλέα Αυτομέδοντας και Άλκιμος, αφού πήραν από την άμαξα τα αμέτρητα δώρα (λύτρα) που ἔφερε ο Πρίαμος στον Αχιλλέα για να πάρει (από αυτόν) το πῶμα του γιου του Έκτορα, «καδ' δ' ἔλιπον δύο φάρε' ἐϋννητόν τε χιτῶνα/ὄφρα νέκυν πυκάσας δοίη οἰκόνδε φέρεσθαι»

(ω' 580 - 581).

Η μετάφραση: «άφησαν ωστόσο δυο μανδύες και ἕναν καλοῦφασμένο χιτῶνα για να τυλίξει το νεκρό, πριν τον πάνε στο σπίτι του».

Στο τέλος δε της ίδιας ραψωδίας (που είναι και η τελευταία της Ιλιάδος), οι αδελφοί και οι σύντροφοι του Έκτορα, μετά την αποτέφρωση του πῶματος, συγκέντρωσαν τα οστά του, τα ἔβαλαν σε χρυσή θήκη και: «πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακοῖσιν» (ω' 796).

Η μετάφραση: «Και τα σκέπασαν με πορφυρό μαλακό ὑφασμα» (πριν τα θάψουν).

Οδύσσεια

Ραψωδία β': Η Πηνελόπη για να παραπλανήσει τους μνηστήρες που την πίεζαν να παντρευτεί ἕναν από αυτούς εἶπε: «Λαέρτη ἤρωϊ ταφήτιον, εἰς ὅτε κέν μιν/μοῖρ' ὀλοῆ καθέλῃσι ταηλεγέος θανάτοιο./μῆ τίς μοι κατάδημον Ἄχαιϊάδων νεμεσήση, /αἶ κεν ἄτερ σπείρου κείται πολλά κτεατίσσας» (β 99-102).

Η μετάφραση: «το σάβανο του ἥρωα Λαέρτη υφαίνω για την ώρα εκείνη που θα τον καταβάλει η μαύρη και ἀσπλαχνη μοίρα του θανάτου. Και αυτό (το κάνω) για να μη βρεθεί καμία από

τις γυναίκες των Αχαιῶν να με κατηγορήσει ότι ἄφησα χωρίς σάβανο αυτόν που είχε τόσα πλοῦτη στη ζωή του». Εδώ για πρώτη φορά στην ιστορία της ανθρωπότητας, γίνεται λόγος για τη μεγάλη δύναμη που ἔχει ο κοινωνικός ἔλεγχος στις πράξεις των ανθρώπων.

Επιλεγόμενα

Η λέξη Ιστός απαντάται και σε ἄλλους αρχαίους συγγραφείς. Ενδεικτικά σημειώνονται τα ακόλουθα:

1. «Ἴστόν στήσασθαι». (Ησιοδ. Εργ. 777)
 2. «Ἴστόν μεταχειρίζεσθαι» (Πλατ. Φαιδ. 84 Α)
 3. «Ὁθονίων ἰστοί τρισχίλιοι» (Πολυβ. 5, 89, 2)
 4. «Τρεῖς ἰστούς καθελεῖν» (Στραβ. β, 8, 6, 20)
- και
5. «ἄραχνᾶν ἰστοί πέλονται» (Βακχ. 3, 7)

Με το πέρασμα δε των αἰῶνων ο Ομηρικός ἰστός (=αργαλειός) ἔδωσε τη θέση του σε τρεις τύπους αργαλειού: Τον ὀρθιο ἢ ανδρομήσο (Μέγαρο) ἢ κρεμαστό (Χίο), τον αργαλειό του λάκκου και τον καθιστό (που τα πόδια του είναι καρφωμένα στο δάπεδο).

συνεχίζεται

Το Κτήμα Γκλίναβος - Ζίτσα Α.Ε. ενημερώνει

Το ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ στη Ζίτσα Ιωαννίνων με ιδιοκτήτες το γνωστό οινολόγο Λευτέρη Γκλίναβο και το γιο του Θωμά υλοποιεί τους στόχους που έθεσε για το τρέχον έτος 2006 και ετοιμάζεται για τα επόμενα δυο χρόνια.

Μετά τις διακρίσεις που πέτυχε σε κρασιά παραγωγής του όπως Χρυσό μετάλλιο στο Primus 2005 και ειδικό βραβείο για την καλύτερη Ντεμπίνα στο Διεθνή διαγωνισμό στη Θεσσαλονίκη το Μάρτιο 2006, διακρίθηκε στη συνέχεια με Ασημένιο μετάλλιο το ερυθρό «Δρυάδες» 2001 στο Διεθνή διαγωνισμό των Βρυξελλών 2006.

Οι ιδιόκτητοι αμπελώνες έφθασαν τα 120 στρέμματα και η φετινή παραγωγή σε Chardonnay, Ντεμπίνα,

Μαλαγουζιά, Riesling και Cabernet ήταν σε ποιότητα εξαιρετική.

Προγραμματίζει για τον επόμενο χρόνο την φύτευση άλλων τριάντα στρεμμάτων και έπεται η συνέχεια.

Ο δεύτερος στόχος ήταν η αύξηση των πωλήσεων. Τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα οδηγούν στην εκτίμηση ότι οι πωλήσεις το 2006 θα φθάσουν τα 1.100.000, μια αύξηση της τάξης του 12%.

Ο τρίτος στόχος ήταν ο εκσυγχρονισμός του οινοποιείου σε εξοπλισμό και η δημιουργία

κατάλληλων χώρων υποδοχής και γευστικής δοκιμασίας κρασιών για τους επισκέπτες.

Επένδυση ύψους 1.140.000 € εγκρίθηκε πρόσφατα από την επι-

τροπή ένταξης στα κίνητρα του αναπτυξιακού Νόμου 3299/2005.

Πρόσφατα το Κτήμα Γκλίναβος έλαβε άδειες λειτουργίας αποσταγματοποιείου και ποτοποιείου και προωθεί στην αγορά τσίπουρο με την ονομασία Τσίπουρο Ηλείου από την τοπική ποικιλία σταφυλιών Ντεμπίνα.

Επόμενο βήμα είναι η ετοιμασία ετικετών για την νέα σειρά κρασιών μικρής παραγωγής από τους ιδιόκτητους αμπελώνες.

Τόσο ο Λευτέρης όσο και ο Θωμάς Γκλίναβος φιλοδοξούν να συγκαταλέγεται το κτήμα τους μεταξύ των κτημάτων που θα προσφέρουν στους οινόφιλους προϊόντα με χαρακτήρες που θα εκφράζουν το terroir της περιοχής.

Συντροφιά
στη
γεύση

ΚΤΗΜΑ ΓΚΛΙΝΑΒΟΣ - ΖΙΤΣΑ Α.Ε.

44003 ΖΙΤΣΑ - ΙΩΑΝΝΙΝΑ
τηλ: 26580 222 12, fax: 26580 2226 1
www.glinavos.gr, e-mail: glinav1@otenet.gr

Ένα νέο κατάστημα VENETI στη Γλυφάδα

Η εταιρεία VENETI, εγκαινίασε το τέταρτο κατά σειρά κατάστημα της στην οδό Βουλιαγμένης 113 στη Γλυφάδα. Το νέο κατάστημα ακολουθώντας την φιλοσοφία του μινιμαλισμού και της ελευθερίας, είναι διαμορφωμένο με τρόπο που επιτρέπει στο κοινό να επιλέγει εύκολα κι ελεύθερα τους συνδυασμούς που ανταποκρίνονται στις προτιμήσεις του μέσα από μια μεγάλη γκάμα των κορυφαίων ονομάτων στα είδη υγιεινής, στα πλεκτά και την κουζίνα.

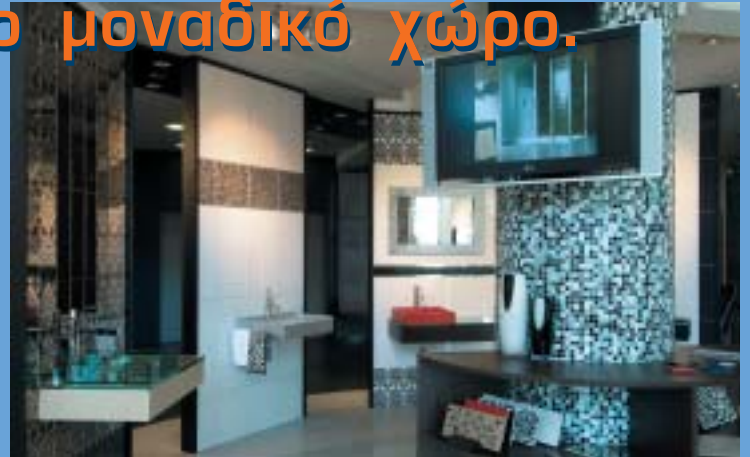
Η οικογένεια Βενέτη με την ευαισθησία που την διακρίνει και με την ευκαιρία των εγκαινίων του νέου καταστήματος στήριξαν το ίδρυμα «Μαζί για το παιδί» προσφέροντας την βοήθειά τους στα παιδιά που την έχουν ανάγκη μαζί με τα προεδρία των ιδρυμάτων «ΕΛΕΠΑΠ», «Παιδική Στέγη», «Χαρά» κα.

Φίλοι του κ. Βενέτη από τον πολιτικό, επιχειρηματικό, καλλιτεχνικό χώρο καθώς και αθλητές, έδωσαν το παρών στην γιορτή αυτή και αγκάλιασαν την προσπάθεια αγάπης για το παιδί.

Όλες οι τάσεις για το μπάνιο και την κουζίνα σε ένα νέο μοναδικό χώρο.

Το νέο κατάστημα της εταιρείας Veneti έρχεται στα νότια προάστια, για να κλέψει την παράσταση, μένοντας πιστό στη φιλοσοφία του φημισμένου ονόματός του. Ο νέος χώρος των 1100 m2 αποτελείται από 3 ορόφους.

Το concept στο εσωτερικό του χώρου είναι βασισμένο στους 3 κύκλους της ζωής τη γη, το νερό και τον αέρα (υλικά από τα οποία είναι κατασκευασμένα τα πλακάκια). Οι 3 όροφοι επικοινωνούν με μια εντυπωσιακή εσωτερική σκάλα ύψους 12 m, με φυτευτά σκαλοπάτια από ξύλο wenge.

Ακολουθώντας τη φιλοσοφία του μινιμαλισμού και της ελευθερίας στην επιλογή, ο χώρος έχει διαμορφωθεί

με τρόπο που να επιτρέπει στο κοινό να επιλέγει εύκολα και ελεύθερα τους συνδυασμούς, που ανταποκρίνονται στις προτιμήσεις του.

Επιπλέον, υπάρχει στο κατάστημα studio αρχιτεκτόνων όπου μέσω οθονών plasma, προτείνονται ιδέες σε διαφορετικούς συνδυασμούς, προσαρμοσμένες στις ανάγκες και στην αισθητική σας. Στους 3 ορόφους φιλοξενούνται οι μεγαλύτεροι οίκοι στο χώρο του μπάνιου και της κουζίνας.

Η εταιρεία Veneti συνεχίζει τη συνεργασία της με την Poggenpohl, την κουζίνα με τις μεγαλύτερες πωλήσεις στη Γερμανία, η οποία επισφράγισε το κύρος του ονόματός της κλείνοντας

πρόσφατα συμφωνία με τη Boing για την κατασκευή των κουζινών της. Στο κατάστημα επίσης το κοινό μπορεί να βρει πισίνες, καμπίνες και μπανιέρες της εταιρείας Jacuzzi.

Στο χώρο του μπάνιου, κορυφαία ονόματα όπως η Catalano στα είδη υγιεινής, η Inda που συνεργάζεται με τον Antonio Citerio στα έπιπλα μπάνιου, η Andree Putman, designer αξεσουάρ μπάνιου, η εταιρεία Koss με σχεδιαστές τους Ludovica και Roberto Palompa και ψηφίδες του οίκου Trend από τον Pino Bisazza, καθώς και άλλα επώνυμα brands επιβεβαιώνουν το κύρος του ονόματος Veneti και στο χώρο του μπάνιου και των ειδών υγιεινής.

Το νέο κατάστημα βρίσκεται: Βουλιαγμένης 113, τηλ.: 210 9690350, Γλυφάδα.

Καταστήματα VENETI βρίσκονται επίσης στην Λ. Κηφισίας 246, Χαλάνδρι, Κηφισού και Νιρβάνα, Αθήνα και Λ. Μαραθώνος 163, Γέρακας.

Για επικοινωνία μέσω internet επισκεφθείτε την ιστοσελίδα: www.veneti.gr

Κώστας Λαλάς, πρόεδρος Πέρδικας για 16 χρόνια ο άνθρωπος που αναμόρφωσε την Κοινότητα

Στα εβδομήντα του χρόνια, ο πρόεδρος της Πέρδικας κ. Κώστας Λαλάς, αποχωρεί από την ενεργό δράση και από το πηδάλιο της κοινότητας Πέρδικας. Ολοκληρώνοντας μια άκρως επιτυχή προεδρική παρουσία, με το αίσθημα της εκπλήρωσης του καθήκοντος, αποσύρεται για μια πιο ήσυχη ζωή, για μια πιο ξεκούραστη ζωή. Χωρίς ευθύνες, χωρίς ταξίδια, επισκέψεις, παραστάσεις, και όσα καθήκοντα αναλογούν στους αιρετούς άρχοντες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και μάλιστα στους ευσυνειδητούς άρχοντες, όπως ήταν σ'όλο το διάστημα της πολύχρονης θητείας ο Κώστας Λαλάς, ο πρόεδρος της Κοινότητας Πέρδικας. Το Περιοδικό "ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ", παρακολούθησε από κοντά το σπουδαίο έργο που επιτέλεσε στην Πέρδικα ο απερχόμενος - οικεία βουλήσει - Πρόεδρος κ Κώστας Λαλάς και συνεργάστηκε άψογα μαζί του στην προβολή της Πέρδικας, ως τόπου τουριστικού προορισμού και αναψυχής. Ζητήσαμε από τον κ. Λαλά, αποχωρώντας από την ενεργό πολιτική παρουσία, να μας μιλήσει και να κάνουμε μαζί έναν απολογισμό της πολύχρονης προσφοράς του στην κοινότητά του, την Πέρδικα Θεσπρωτίας. Το πρώτο κύριο και σημαντικό επίτευγμα του κ. Λαλά ήταν ότι κατάφερε να διατηρήσει η κοινότητά του την αυτονομία της και να μην αποτελέσει ένα απλό Διαμέρισμα, κάποιου Καποδιστριακού Δήμου.

Πώς ήταν κ. Πρόεδρε, η Πέρδικα, όταν αναλάβατε τη διοίκησή της, πριν από 16 χρόνια;

Όταν ανέλαβα τη διοίκηση του Δήμου, πριν από 16 χρόνια η Πέρδικα ήταν απλά ένα μεγάλο χωριό. Δυστυχώς δεν φωτογράφισα εκείνη την Πέρδικα, για να μπει σε σύγκριση με τη σημερινή Πέρδικα, που θα παραδώσω στις 31.12.2006.

Οι στόχοι, που εξ αρχής, θέσαμε ήταν μεγάλοι, αποσκοπούσαν στην αναμόρφωση της Κοινότητας και απαιτούσαν μεγάλες δαπάνες. Μπορώ, να ισχυριστώ, ότι όλοι οι μεγαλόπνοοι

στόχοι, που θέσαμε, σχεδόν επιτεύχθηκαν όλοι. Χρειάστηκε βέβαια πολύς κόπος, μεγάλη προσπάθεια, συνεχής επαγρύπνηση, σταθερή επιμονή.

Πώς ιεραρχήσατε τους στόχους της αναμόρφωσης της Πέρδικας;

Πρώτος μεγάλος στόχος, όταν οι συγχωριανοί μου ανέθεσαν τη διοίκηση ήταν να δημιουργήσουμε ένα σύγχρονο ιατρείο. Η κατάσταση, που μέχρι τότε επικρατούσε ήταν επιεικώς απαράδεκτη. Χρόνο με το χρόνο, συγκροτήσαμε στην Πέρδικα σύγχρονο ιατρείο, για την προστασία της υγείας τόσο των μόνιμων κατοίκων, όσο και των συνεχώς αυξανόμενων επισκεπτών μας. Το ιατρείο σήμερα, είναι ε-

ξοπλισμένο με τα τελειότερα σύγχρονα μηχανήματα, κάνει εξετάσεις και διαθέτει και ασθενοφόρο, με πλήρη εξοπλισμό. Το Ιατρείο και το ασθενοφόρο, προσφέρουν όλο το χρόνο, αλλά κατ'εξοχήν την περίοδο της τουριστικής ακμής, εξαιρετές υπηρεσίες στους κατοίκους και στους επισκέπτες μας.

Αφού δρομολογήσατε το ζήτημα της υγείας, ποιός τομέας πήρε σειρά;

Αφού βάλαμε σε προγραμματισμό το θέμα της υγείας, βάλαμε σαν κεντρικό μας στόχο το θέμα της παιδείας, και συγκεκριμένα την ίδρυση και λειτουργία στην κοινότητα Γυμνασίου, ώστε να εξασφαλισουμε στον τόπο

μας, την εννεάχρονο υποχρεωτική εκπαίδευση Δημοτικό- Γυμνάσιο. Αφού εξασφαλίσαμε και το Γυμνάσιο Πέρδικας, στραφήκαμε προς τα έργα οδοποιίας. Η Πέρδικα έπρεπε να βγει από την απομόνωση και να αποκτήσει οδική πρόσβαση και με την Πάργα, που ήταν ένας αναπτυγμένος τουριστικός προορισμός. Με συντονισμένες ενέργειες, αποκαταστήσαμε την οδική επικοινωνία Πάργας- Πέρδικας, που στη συνέχεια αποδείχτηκε, τα μέγιστα επωφελής. Βελτιώσαμε και την οδική επικοινωνία με τα Σύβota και ύστερα με το Καρτέρι, όπου συναντάει και την Ε.Ο. Πρέβεζας Ηγουμενίσσας. Αυτές οι τρεις οδικές προσβάσεις λειτούργησαν σαν αρτηρίες αίματος, που τροφοδότησαν με επισκέπτες την Πέρδικα. Το εσωτερικό οδικό δίκτυο ήταν ανύπαρκτο. Οι ασφαλιτοστρωμένοι δρόμοι δεν ξεπερνούσαν σε μήκος τα 5-6 χιλιόμετρα. Οι υπάρχοντες δρόμοι, διαπλητύνηθηκαν, νέοι δρόμοι διανοίχθηκαν και όλοι ασφαλιτοστρωθηκαν. Δεν παραμελήσαμε διόλου την αγροτική οδοποιία, γιατί η περιο-

χή εκτός από τουριστική είναι και γεωργική, κυρίως ελαιοκομική. Το άρτιο οδικό δίκτυο, που κατασκευάσαμε, έπαθε σημαντική φθορά από το δίκτυο Ύδρευσης, για την αποκατάσταση του οποίου δαπανήσαμε τεράστια, για την κοινότητά μας, ποσά.

Κύριε Πρόεδρε, όταν τον Ιούνιο- Ιούλιο του 2000 δημοσιεύσαμε πρωτοσέλιδη φωτογραφία της Πέρδικας στο Περιοδικό αυτό, οι αναγνώστες

μας εντυπωσιάστηκαν με τις φυσικές της ομορφιές και τις παραλίες της, ώστε πάνω από 1.000 άτομα μας τηλεφώνησαν, για να μάθουν, που βρίσκεται αυτή η περίφημη Πέρδικα.

Τότε είχαμε ξεκινήσει τις παρεμβάσεις μας στον παραλιακό τομέα. Πρώτη προτεραιότητα δώσαμε στο λιμανάκι του Αρύλλα. Το λιμανάκι βοήθησε πολύ και τους ντόπιους και τους επισκέπτες, απέβη ένα λιμανάκι σωτηρίας.

Έχουμε έτοιμη τη μελέτη διαμόρφωσης και επέκτασης του λιμανιού αυτού. Προσδοκούμε ότι θα ενταχτεί στο Δ' Κοιν. Πλ.άισιο Στήριξης.

Στον Παραλιακό τομέα μας απασχόλησε έντονα η δημιουργία οργανωμένων παραλιών. Ολοκληρώσαμε την οργανωμένη παραλία του Αρύλλα με όλες τις απαραίτητες εξυπηρετήσεις για τους λουομένους.

Ξεκινήσαμε και την οργανωμένη παραλία στο Καραβοστάσι, και το πάρκο αναψυχής. Δεν καταφέραμε να το εντάξουμε στο Γ' Κ.Π.Σ. Τώρα όμως πλέον η μελέτη είναι έτοιμη και απομένει στη διάδοχο κοινοτική Αρχή να φροντίσει να τα εντάξει στο Δ' Κ.Π.Σ. Αφού ασχοληθήκαμε και προωθήσαμε το λιμάνι του Αρύλλα και άλλα έργα βελτίωσης του παραλιακού τομέα, μας απασχόλησε στη συνέχεια η υπόθεση της αποχέτευσης και του βιολογικού καθαρισμού.

Το έργο αυτό, είναι δημοτικό, γιατί θα ενταχτεί και ο Δήμος Συβότων. Έχει ολοκληρωθεί η προκαταρκτική μελέτη και βρισκόμαστε στο στάδιο σύνταξης της οριστικής μελέτης.

Αισιοδοξούμε ή μάλλον είμαστε βέβαιοι ότι το έργο αυτό θα ενταχτεί στο Δ' Κ.Π.Σ. Και θα λύσει οριστικά τα δύο σπουδαία ζητήματα της αποχέτευσης και του βιολογικού καθαρισμού, που απαιτούν τα σημερινά δεδομένα της ποιότητας ζωής και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Δημιουργήσατε ένα σημαντικό έργο τουριστικής υποδομής, το πάρκο αναψυχής του Αγίου Αθανασίου. Αξιοποιείται και αποδίδει ;

Το πάρκο του Αγίου Αθανασίου είναι ένας χώρος αναψυχής και προσφέρει πολλά στους επισκέπτες του. Είναι όμως εκτεθειμένο στις καιρικές συνθήκες που μπορούν να προκαλέσουν μεγάλες ζημιές. Για παράδειγμα η τελευταία νεροποντή, που προκάλεσε πολλές καταστροφές, και πρέπει να κηρυχτεί η περιοχή πλημμυρόπληκτη, για να υπάρξει επαρκής χρηματοδότηση για την αποκατάστασή του. Έχουμε επαρκείς διαβεβαιώσεις από τη Νομαρχία και το αρμόδιο Υπουργείο.

Η περιοχή διαθέτει αρχαιολογικό ενδιαφέρον. Πώς γίνεται η ανάδειξη των αρχαιοτήτων;

Εμείς με δική μας πρωτοβουλία, καταφέραμε να εισπράξουμε πόρους, για τη διαμόρφωση του χώρου, τον καθαρισμό του και μια υποτυπώδη συντήρηση. Καταφέραμε να ενταχτεί στο πρόγραμμα ανασκαφών της 8ης Εφορίας αρχαιοτήτων. Έκτοτε γίνονται ανασκαφές, και αναδεικνύεται ο χώρος. Έτσι και ενισχύεται το ρεύμα των επισκεπτών και εμείς προσεγγίζουμε τα μνημεία των προγόνων μας.

Στον χώρο του πολιτισμού, ποιές άλλες πρωτοβουλίες λάβατε;

Ιδρύσαμε στο χώρο του παλαιού κοινοτικού μεγάρου Λαογραφικό Μουσείο, με σημαντικά τοπικά εκθέματα. Η κοινότητα και οι υπηρεσίες της μεταφέρθηκαν σε ένα σύγχρονο κτίριο εμβαδού 1200 τμ όπου με όλες τις ανέσεις και σε άνετο περιβάλλον εργάζονται οι υπάλληλοι και οι υπηρεσίες της κοινότητας. Εγκαταστήσαμε το ΚΑΠΗ

σε σύγχρονους χώρους και ετοιμάζουμε το Κέντρο Κοινωνικής Μέριμνας. Το υπαίθριο θέατρο 1200 θέσεων είναι ένα κόσμημα για την κοινότητα όπου γίνονται όλες οι θερινές πολιτιστικές εκδηλώσεις, συναυλίες κλπ. Η πλατεία της κοινότητας, διαμορφωμένη επίσης αποτελεί άλλο ένα κόσμημα για την κοινότητα και τους κατοίκους της. Για την περιοχή και για τη νεολαία μας φροντίσαμε και δημιουργήσαμε το κλειστό Γυμναστήριο, σε συνεργασία με τους δήμους Συβότων και Μαργαριτίου. Βελτιώσαμε το γήπεδο και το στρώσαμε με χλοοτάπητα για να το χρησιμοποιούν οι νεολαίοι μας, τις ώρες της σχολής τους ή των προπονήσεών τους. Δημιουργούμε το κέντρο Νεότητας για τις ανάγκες της νεολαίας.

Ως οικισμός η Κοινότητα διαθέτει το δικό της σχεδιασμό;

Μας απασχόλησε ο πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός. Επεκτείναμε τα όρια του οικισμού και παραχωρήσαμε 250 οικόπεδα σε ακτήμονες χωριανούς μας, οι οποίοι τώρα χτίζουν τις κατοικίες τους. Βρισκόμαστε στο στάδιο των μελετών για την πολεοδομική, γιατί αυτή απαιτεί χρονοβόρες διαδικασίες.

Ένας τουριστικός τόπος, σαν την Πέρδικα, έχει εξασφαλίσει επάρκεια νερού, ιδίως τους θερινούς μήνες;

Όταν παραλάβαμε την Αρχή, είχαμε όλα όσα 500 κ.μ. το 24/ωρο. Με τις δικές μας ενέργειες, αποφάσεις και παρεμβάσεις, έχουμε εξασφαλίσει στους συμπολίτες μας, ντόπιους και επισκέπτες 2.500-3000 κ.μ. το 24/ωρο.

Το ζήτημα του νερού, θα είναι σε επάρκεια για αρκετά πλέον χρόνια.

Η Πέρδικα, επομένως, έχει ολοκληρώσει τις βασικές της υποδομές και βρίσκεται σε ένα στάδιο δυναμικής ανάπτυξης. Είστε αισιόδοξοι για το μέλλον της κοινότητας και των συγχωριανών σας;

Ο χρόνος πλέον για την Πέρδικα δεν γυρίζει πίσω. Διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές. Έχει αποκτήσει αναγνωριστικότητα. Έχει ανεβάσει σε μεγάλο βαθμό το επίπεδο ζωής και το επίπεδο της φιλοξενίας. Είμαι βέβαιος, ότι η κοινοτική Αρχή, που θα μας διαδεχτεί, θα συνεχίσει αυτήν την αναπτυξιακή πορεία, γιατί και αυτοί αγαπούν τον τόπο τους και αυτοί εδώ έχουν τα συμφέροντά τους.

Κύριε Κώστα Λαλά, το Περιοδικό "ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ", που όλα αυτά τα χρόνια είχε απτά δείγματα του έργου σας και της προσφοράς σας στον τόπο σας σας ευχαριστεί για την πολύ καλή συνεργασία, που είχαμε, και σας εύχεται να είναι ανέφελες στο εξής ο βίος σας, ειρηνικός και ευτυχημένος. Θα συνεχίσουμε την προβολή της Πέρδικας από το Περιοδικό και θα συνεργαστούμε, αμοιβαία επωφελές, με τη νέα Κοινοτική Αρχή.

Και εγώ ευχαριστώ, το Περιοδικό "ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ" για την εξαιρετική συνεργασία, που είχαμε και για τη συμβολή του στη γνωριμία της Πέρδικας και την προβολή της ως μοναδικού χώρου διακοπών και αναψυχής.

Καλή συνέχεια.

82 τεύχη γεμάτα Ήπειρο

7 χρόνια στην υπηρεσία της Ηπείρου

Ήπειρος Άπειρος Χώρα

συμβάλλει στην ανάπτυξη της Ηπείρου

σέβεται τους αναγνώστες του

Προβάλλει τα φυσικά κάλλη και τα μνημεία της Ηπείρου

στηρίζει την Ηπειρωτική Πολιτιστική Παράδοση

82 τεύχη Ήπειρος Άπειρος Χώρα

Με εκατοντάδες σελίδες από την ιστορία και τον Πολιτισμό της Ηπείρου

Με δεκάδες αφιερώματα στις αποδημικές Ηπειρωτικές οργανώσεις

Με ολοκληρωμένα αφιερώματα στους δήμους και τις κοινότητες της Ηπείρου

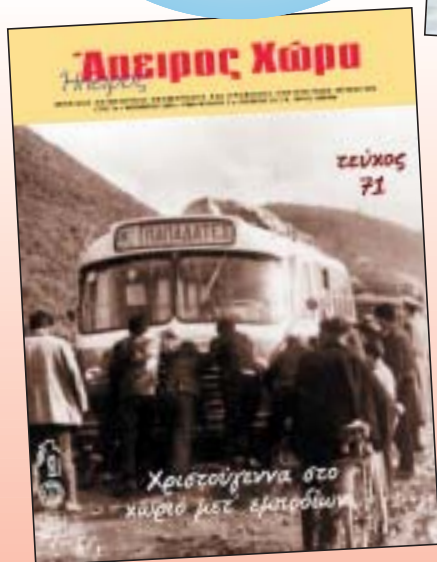
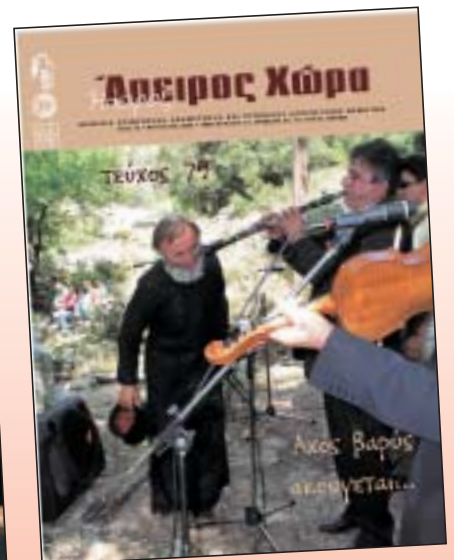
Με χιλιάδες φωτογραφίες από τα μνημεία
και τις φυσικές ομορφιές της πατρίδας Ηπείρου

Με αμέτρητες σκηνές από την κοινωνική,
πνευματική και πολιτιστική ζωή των Ηπειρωτών

με τη δική σας υποστήριξη... συνεχίζουμε!

και Ηπειρώτες.

και των Ηπειρωτών.

Το περιοδικό, που στηρίζει την Ήπειρο και τους Ηπειρώτες, για ένα καλύτερο μέλλον.

Ο Μιχάλης Σακκάς,

Πρόεδρος του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθήνας (ΟΑΣΑ)

Όταν το Μάρτιο του 2004, οι ψηφοφόροι του νομού Άρτας, δεν επιβράβευσαν το ήθος, το χαρακτήρα, τις γνώσεις και τις ικανότητες του υποψηφίου τότε βουλευτή της Ν. Δημοκρατίας κ. Μιχάλη Σακκά, είχαμε τότε εκφράσει τη γνώμη, ότι ήταν κρίμα, που ο νομός Άρτας και η Ήπειρος θα στερούνταν ενός ικανού τεχνοκράτη και θερμού πατριώτη, εκπροσώπου τους στο Εθνικό Κοινοβούλιο.

Γνωστά όμως, τα προσόντα και το πρόσωπο του κ. Μιχάλη Σακκά και στον πρωθυπουργό της χώρας και το κυβερνητικό επιτελείο.

Προσκλήθηκε να προσφέρει τις υπηρεσίες του σε καίρια κυβερνητικά πόστα, και ο Μιχάλης Σακκάς, άνθρωπος της δράσης και προσφοράς στην κοινωνία, αποδέχτηκε την πρόσκληση, διαβεβαιώνοντας, ότι θα εργαστεί με όλες του τις δυνάμεις, για να ανταποκριθεί

στην εμπιστοσύνη, με την οποία τον περιέβαλε η κυβέρνηση και ο πρωθυπουργός της χώρας.

Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών, πρώτα Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΘΕΛ ύστερα και πρόεδρος του ΟΑΣΑ στη συνέχεια.

Ως πρόεδρος του ΟΑΣΑ, έχοντας την πλήρη εμπιστοσύνη του αρμόδιου υπουργού κ. Μιχάλη Λιάπη, εργάζεται εντατικά για την αναδιάρθρωση και την αναδιοργάνωση των Αστικών Συγκοινωνιών του Λεκανοπεδίου, ενός Οργανισμού που φιλοδοξεί να εξυπηρετήσει 4 εκατομμύρια κόσμο της πρωτεύουσας.

Συχαίρουμε από καρδιάς, το φίλο και θερμό πατριώτη Μιχάλη Σακκά, για τις υψηλές θέσεις, που του εμπιστεύθηκε η πολιτεία, αλλά κυρίως για το υψηλό αίσθημα ευθύνης, με το οποίο υπηρετεί τα αξιώματά, που του εμπιστεύονται.

ΤΕΝΤΕΣ Ν. ΤΡΙΒΕΛΛΑΣ • Ι. ΚΑΡΑΜΠΑΣ Ο.Ε.

ο Ήπειρώτης

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΤΕΝΤΟΠΑΝΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ: ΠΙΝΔΟΥ 51, ΝΕΑ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ, ΤΗΛ.: 210 25.11.323, FAX: 210 25.19.153, ΚΙΝ.: 6977 435050

Ρένια Πουρνάρα - Ντάφλου:

Η Ηπειρωτοπούλα από τη Μουργκάνα, με το εκπληκτικό ρεκόρ 19.916 μορίων στις “Πανελλήνιες”.

“Αναπολώ τους δασκάλους μου, λατρεύω τους παππούδες μου”.

Ηταν Μάρτις μήνας, όταν βρεθήκαμε στου Ψυρρή στην “Κυρά κι Αρχόντισσα” της εκλεκτής μας συμπατριώτισσας και φίλης Τζένης Ντάφλου από το Λειά της Μουργκάνας. Αφού απολαύσαμε τις Ηπειρώτικες σπεσιαλιτέ της Τζένης, πιάσαμε την κουβέντα. Τι πιο φυσικό η κουβέντα να αρχίσει με την Ήπειρο, με την επίσκεψη, τις μέρες του Πάσχα, στο Λειά, στη Μουργκάνα.

- *Α! φέτος, δεν έχει Ήπειρο. Ούτε Μουργκάνα, ούτε Λειά! Έχουμε “Πανελλήνιες”! Έχουμε διάβασμα!*
- *Έχεις “Πανελλήνιες” εσύ Τζένη; Θα δώσεις και εσύ εξετάσεις για το Πανεπιστήμιο;*

- *Οχι, εγώ ακριβώς. Η κόρη μας, η Ρένια. Δεν ξέρεις ότι, όταν ο γιός ή η κόρη μιας οικογένειας “δίνει “Πανελλήνιες” όλη η οικογένεια συμμετέχει και βρίσκεται “επί ποδός”;*

- *Μα καλά η κόρη σου, η Ρένια είναι αριστούχα, τί φοβάσαι;*

- *Αριστούχα μπορεί να είναι, αλλά οι “Πανελλήνιες” δεν παίζουν. Αυτές τις μέρες των εξετάσεων, “παίζονται” το μέλλον του παιδιού. Πρέπει να είμαστε συνέχεια κοντά του! Να του συμπαρασταθούμε. Το καλοκαίρι, αν όλα πάνε καλά.*

- *Εμείς δεν αμφιβάλουμε για την επιτυχία της. Στοιχηματίζουμε, μάλιστα, ότι θα πετύχει από τους πρώτους!*
Εκεί έκλεισε αυτή η κουβέντα.

Ήρθαν οι “Πανελλήνιες”, έγραψε η Ρένια Πουρνάρα Ντάφλου. Και έγραψε καλά. Τα μόρια που συγκέντρωσε έφτασαν σε μεγάλα ύψη: 19.916.

Αυτή η εξαιρετη επίδοση, μας κίνησε το ενδιαφέρον για να γνωρίσουμε την αριστούχα Ηπειρωτοπούλα, τη Ρένια Πουρνάρα - Ντάφλου.

- *Τζένη, θέλουμε να γνωρίσουμε την κόρη σου και να μιλήσουμε μαζί της. Εγκρίνεις, μια βόλτα, μαζί μας, στην Ακρόπολη;*

Το ραντεβού έκλεισε.

Ρένια, έφτασες τη βαθμολογία σου στις “Πανελλήνιες” σε δυσθεώρητα ύψη. Πώς δέχτηκες αυτήν την επιτυχία;

Η επιτυχία στις “Πανελλήνιες” είναι στόχος, όραμα, όνειρο κάθε νέου, που θέλει να συνεχίσει σπουδές στην τριτοβάθμια Εκπαίδευση, και της οικογένειάς του φυσικά. Είναι ο ευχάριστος τερματισμός ενός αγώνα, που στην καλύτερη περίπτωση, κρατάει τρία χρόνια, χαρές, και πανηγύρια για μένα και για όλη την οικογένεια! Καλά-καλά, ακόμα δεν έχω συνειδητοποιήσει το μέγεθος αυτής της αλλαγής στη ζωή μου. Οι “Πανελλήνιες” είναι ένας καθοριστικός σταθμός για όλη σου τη ζωή.

Η Νομική Σχολή, που επέλεξες ήταν επιλογή σου; Σε ελκύει η Νομική Επιστήμη;

- *Όντως, η Νομική σχολή ήταν η πρώτη μου επιλογή. Η δικαιοσύνη, όπου ασκεί το λειτουργημά του ο νομικός, είτε ως δικηγόρος, είτε ως δικαστικός, έχει μέσα μου μία αίγλη, που με τραβάει, είναι ένας χώρος, σημαντικής σημασίας για τη ζωή και την κοινωνία.*

Τί αισθάνθηκες όταν συνειδητοποίησες την επιτυχία σου;

Το αίσθημα της επιτυχίας είναι ένα πολύ

όμορφο συναίσθημα. Αισθάνεσαι ικανοποίηση, που πέτυχες το στόχο σου. Αισθάνεσαι δικαιωμένος για τους κόπους σου. Αισθάνεσαι υπερήφανος που πρόσφερε χαρά στους δικούς σου ανθρώπους.

Έχεις περάσει πλέον το κατώφλι του πανεπιστημίου. Είναι τα πράγματα, όπως τα περίμενες, όπως τα είχες φανταστεί; είσαι ικανοποιημένη;

Οι πρώτες μου εντυπώσεις είναι θετικές. Ο χώρος της Σχολής ικανοποιητικός. Ικανοποιητικό και το επίπεδο των καθηγητών, του επιστημονικού διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών. Αισθάνομαι ευχάριστα, σαν πρωτοετής φοιτήτρια της Νομικής Σχολής. Εκείνο που εμένα, δεν με εκφράζει, με το οποίο διαφωνώ, είναι η έντονη κομματικοποίηση των φοιτητικών παρατάξεων. Συμφωνώ με τους φοιτητικούς συλλόγους και τις παρατάξεις αλλά όχι τόσο σφοδρά αγκιστρωμένες στα κόμματα, στο φανατισμό. Ένας ακαδημαϊκός πολίτης, όπως είναι ο φοιτητής, δεν επιτρέπεται να φανατίζεται και από σκεπτόμενο άνθρωπο, να γίνει “οπαδός” οποιοσδήποτε κόμματος και οποιασδήποτε θεωρίας. Μ’ αυτήν την κατάσταση, διαφωνώ πλήρως.

Σε επίσημο αγώνα ΚΑΡΑΤΕ

Οι αγαπημένοι παππούδες

Εποχή “καταλήψεων”. Στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στις πανεπιστημιακές σχολές. Τί γνώμη έχεις για τις “καταλήψεις” σχολείων και σχολών;

Οι “καταλήψεις” είναι το έσχατο “όπλο” για τη διεκδίκηση των αιτημάτων εκ μέρους των μαθητών και των φοιτητών. Η χρήση αυτού του “όπλου” όμως, πρέπει να γίνεται με “φειδώ” και εφ’ όσον έχουν εξαντληθεί όλα τα περιθώρια του διαλόγου, όταν τα θέματα φτάνουν σε αδιέξοδα. Οι “καταλήψεις” φυσικά στοιχίζουν. Και στοιχίζουν πολύ σε χρόνο, ιδίως στην Γ’ Λυκείου, όπου ολοκληρώνεται η προετοιμασία για τις “Πανελλήνιες”.

Στο στάδιο της προετοιμασίας, για τις “Πανελλήνιες”, ήσουν απόλυτα δοσμένη σ’ αυτόν το στόχο ή είχες διεξόδους και ευκαιρίες για ανάπαυλα, ξεκούραση και αναψυχή;

Η περίοδος της προετοιμασίας είναι περίοδος έντονου σωματικού και ψυχικού κάματος. Σε κατατρώει το άγχος, αν προλάβεις να ολοκληρώσεις σωστά την προετοιμασία. Ωστόσο, εγώ επειδή ασχολούμουν από καιρό με τον αθλητισμό, είχα τέτοιες ευκαιρίες.

Πήγαινα για προπόνηση, και αυτό για μένα ήταν ξεκούραση και του σώματος και του πνεύματος.

Ποιός είναι ο αθλητικός τομέας της αρεσκείας σου;

Κάνω αθλητισμό, περίπου επτά χρόνια. Είναι για μένα χρόνος χαλάρωσης, στιγμές ευχαρίστησης, αλλά και σωματικής ενδυνάμωσης. Κάνω ΚΑΡΑΤΕ και μάλιστα, έχω κάνει πολλές διακρίσεις.

Καλά, ταιριάζει, το ΚΑΡΑΤΕ, σε ένα ωραίο κορίτσι σαν τη Ρένια;

Η δυνατότητα αυτοάμυνας, είναι σημα-

ντικό προσόν, για κορίτσι ή αγόρι, άνδρα ή γυναίκα. Πολύ περισσότερο μάλιστα, στους σημερινούς, δύσκολους και ύποπτους καιρούς. Νομίζω ότι το άθλημα αυτό με ωφέλησε πολλαπλά. Δυνάμωσα, το σώμα μου, πήρα μέρος σε πανελλήνια πρωταθλήματα με σημαντικές διακρίσεις, και πήρα, σαν αναγνωρισμένη αθλήτρια, ένα πριμ 10% των μοριών μου για τις Πανελλήνιες.

Δεν είσαι πια η μαθήτρια Ρένια του Σχολείου, αλλά η κυρία Ρένια η φοιτήτρια της Νομικής. Αφησες πίσω τα χρόνια της μαθητικής σου ζωής. Κάνε μας ένα flash Back αυτής της ζωής.

Εκείνα, τα χρόνια, που με ευχαρίστηση και νοσταλγία αναπολώ, είναι τα χρόνια, του Δημοτικού. Ζεστή ατμόσφαιρα, σεβασμός στο δάσκαλο, σταθερές φιλίες, διάπλαση του χαρακτήρα. Πολύ σπουδαίο το αποτέλεσμα και

COBA
ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
www.coba.gr

COBA INSURANCE / ΝΟΜΙΜΟΣ CONSULTING / COBA REAL ESTATE / COBA AO.

Ιωάννης Κυρίμης
Ασφαλιστικός Σύμβουλος

ΟΜΙΛΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ - ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ - ΚΤΗΜΑΤΟΜΕΣΙΤΙΚΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - MARKETING MANAGEMENT

Εδρα: Μιχαλακοπούλου 35 -
Τ.Κ. 11528 Αθήνα Α΄ όροφος - τηλ: 210.72.40.315
fax: 210.72.40.352 - κιν: 6977.976522 - e-mail: ikyrimis@coba.gr
Υποκαταστήματα: Αθήνα, Πύργος, Λαμία

Μικρό παλάτι

Αναψυκτήριο - Σνακ Μπαρ - Καφέ - Ουζερί
Μπαρ - Ψησταριά - Πιτσαρία - Παιδότοπος

Χήρας Σπυρίδων
7ο χιλ. Ε.Ο.
Ιωαννίνων Άρτας
Διασταύρωση Πεδινής
τηλ.: 2651 0 94990

νίων” το είχα πάντα μαζί μου, το άγγιζα και αυτό μου πρόσφερε δύναμη, και αποφασιστικότητα, κουράγιο και αντοχή.

Για πες μας τώρα, τι γίνεται με την κουζίνα και τη μαγειρική;

Μια Ηπειρωτοπούλα, που έζησε πολύ κοντά στους παππούδες στη Μουργκάνα και στη Σπερχειάδα, μπορεί να μείνει έξω από τα μουσικά της κουζίνας; Ξέρω καλά και την Ηπειρώτικη και τη Λαμιώτικη κουζίνα πίτες, παραδοσιακά φαγητά, παραδοσιακά γλυκά, όλα τα ξέρω και συχνά τα φυιάχνω στο σπίτι μας. Και μένα μου άρεσε το μαγείρεμα, αλλά φαντάζεστε ότι η Τζένη, η μητέρα μου θα με άφηνε;

Ρένια "γράφεις";

Κάτι γράφω. Και στίχους και πεζά Πώς το καταλάβατε;

Ε, ένα κορίτσι, έξυπνο, σαν εσένα, με υψηλές ευαισθησίες, θα ήταν δυνατό, να μην τις καταγράφει; Καλό γράψιμο λοιπόν.

Ρένια, χαρήκαμε που σε γνωρίσαμε και συνομιλήσαμε. Θα υπάρξει και συνέχεια, καθώς από τώρα σε προσκαλούμε στην οικογένεια των συνεργατών του Περιοδικού "ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ".

Κι εγώ χάρηκα, που σας γνώρισα προσωπικά, γιατί μέχρι τώρα σας γνώριζα μόνον, μέσα από το πολύ καλό Περιοδικό σας, "ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΠΕΙΡΟΣ ΧΩΡΑ". Και βέβαια η συνεργασία μας θα έχει συνέχεια!

το έργο, που γίνεται στο Δημοτικό. Ύστερα στο Γυμνάσιο τα πράγματα "κρυώνουν", οι μαθητές γίνονται απόμακροι, και οι σχέσεις με τους καθηγητές τυπικές, και απρόσωπες. Στο Λύκειο η κατάσταση είναι εντελώς κρύα και τεχνοκρατική. Τίποτε δεν σε συνδέει ψυχικά.

Σε πολλές περιπτώσεις, θυμάμαι τα σοφά λόγια και τις φρόνιμες συμβουλές των δασκάλων μου.

Ρένια, γνώρισες τους παππούδες σου;

Ω ναι, και αισθάνομαι ευτυχής. Οι σχέσεις μου με τους παππούδες σχέσεις απόλυτης αμοιβαίας λατρείας. Λατρείας με όλη τη σημασία της λέξης. Η ζεστή αγκαλιά τους, η καλοσύνη τους, τα γλυ-

κά τους λόγια, λιμάνι φιλόξενο και φωλιά στοργική για τα εγγόνια. Θεωρώ τον παππού στυλοβάτη της οικογένειας, πως είναι το αγαπημένο πρόσωπο της οικογένειας. Λέω είναι, γιατί, παρ'ότι μας έφυγε, πριν δυο χρόνια, είναι κοντά μας, δίπλα μας, τον αισθανόμαστε.

Είπες, "είναι", παρ' ότι έχει φύγει, κι αυτό φανερώνει τη σχέση λατρείας, που είπες προηγουμένως. Είναι πολύ σπουδαίο, πρόσωπα αγαπημένα, να παραμένουν στην καρδιά μας, στην ψυχή μας, στο μυαλό μας, να κατευθύνουν τη ζωή μας.

Θα σας εκμυστηρευτώ κάτι. Έχω κρατήσει για φυλαχτό κάτι προσωπικό του παππού μου. Τις μέρες των "Πανελλ-

Διαβάστε Ηπειρώτες Συγγραφείς

σας προτείνουμε

Θεόδωρο Δεύτεο

ΑΘΗΝΑ:

- ΔΩΔΩΝΗ
- ΠΟΛΙΤΕΙΑ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ
- ΕΣΤΙΑ

ΑΡΤΑ:

- Βιβλιοπωλεία Οδού Σκουφά

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ:

- ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ, Σταδίου 61

ΙΩΑΝΝΙΝΑ:

- ΔΩΔΩΝΗ, Μιχ. Αγγέλου 27
- ΑΦΟΙ ΚΩΝΗ
- ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ κ.ά.

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ:

- ΜΗΤΣΕΛΟΣ
- ΚΥΡΙΑΖΗΣ Οδός Κύπρου

ΠΡΕΒΕΖΑ:

- Ν. Αυδίκος,
- Νταθαμάγκας

Επιστροφή στις διατροφικές ρίζες

Κολοκυθοκεφτέδες

Οι κολοκυθοκεφτέδες είναι ένας νόστιμος πικάντικος και ελαφρύς μεζές, που αξίζει τον κόπο να τον προσφέρουμε στην οικογένεια ή τους φίλους μας. Για να τους φτιάξουμε χρειαζόμαστε:

- 1,5 κιλά κολοκύθι ώριμο.
- 300 γραμ. κεφαλογραβιέρα ΚΑΡΑΛΗΣ
- 200 γραμ. αλεύρι Φαρίνα
- 1 αυγό
- 1 κρεμμύδι ψιλοκομμένο
- 1 ντομάτα μέτρια.
- Λίγο μαϊντανό, αλάτι, μαυροπίπερο, 1 σκελίδα σκόρδο.

Τρίβουμε το κολοκύθι με τον χοντρό τρίφτη. Το τοποθετούμε στο σουρωτήρι για να στεγνώσει ή το στίβουμε ελαφρά με τα χέρια, για να φύγουν τα νερά. Τρίβουμε το κρεμμύδι και το σκόρδο σε λεπτές φέτες και το τοποθετούμε στο τηγάνι, για λίγο, μέχρι να μαραθούν.

Τρίβουμε και την κεφαλογραβιέρα ΚΑΡΑΛΗΣ στο χοντρό τρίφτη.

Τοποθετούμε στη συνέχεια όλα τα υλικά σε μια μέτρια λεκάνη: Το αλεύρι, την κεφαλογραβιέρα, το κολοκύθι, το αυγό, τη ντομάτα στημένη και τριμμένη, χωρίς τα ζουμιά της, το τσιγαρισμένο -ελαφρά- κρεμμύδι και σκόρδο, προσθέτουμε λίγο μαϊντανό, λίγο αλάτι και λίγο μαυροπίπερο. Ανακατεύουμε και ζυμώνουμε καλά. Προθερμαίνουμε το φούρνο για 10 λεπτά σε θερμοκρασία 170-180 βαθμών.

Φτιάχνουμε με τη ζύμη μας μέτριους κεφτέδες και τους τοποθετούμε με τη σειρά στο ταψί μας, το οποίο όμως έχουμε καλύψει με αντικλλητικό χαρτί ή με λαδόκολλα.

Όταν τελειώσουμε τη ζύμη, τοποθετούμε το ταψί με τους κεφτέδες στο φούρνο στην ίδια θερμοκρασία των 170-180 βαθμών και περιμένουμε 50-60 λεπτά μέχρι να ψηθούν.

Όταν ροδοκοκκινίσουν, οι κεφτέδες σας είναι έτοιμοι.

Καλή σας όρεξη!

Τρίτη και τυχερή σας!

ΛΑΪΚΟ ΛΑΧΕΙΟ

Κέρδη μέχρι

2.500.000 €

στο τρίδυμο!

Ελιά.
Πράσινη, μαύρη,
τοσκαρίκη,
ζεμιοτή με καρπούς
και λαχανικά,
η ντολικιά σαρκώδης
υφή της παραμένει
ένα σπουδαίο
ελιόγειο ζωής.

Ρίγανη. Ελαφρύς 'πιπεράτη' ή ήπια,
ξυνοειδής γεύση που δίνει
μεσογειακό άρωμα
σε πιάτα με κρέας, γάρι και φέτα.

Κρεμμύδι.
«Συμβολο του
Σύγκριτος» κάθε
εκλεπτυσμένης
καζερίσας.
Ψινή και ρηκιά,
η αγάδα και η άρωμα
του ντεσσοάρι, κάθε
μεσογειακό πιάτο.

Ντομάτα.
Η κόκκινη
Βασίλισσα κάθε
κουζίνας.
Δροσιστικό, ζουμερό
'μήλο του έρωτα'
για μοναδικές
ελληνικές και
διεθνείς συνταγές.

Γεύσου Ελλάδα

Φέτα Δωδώνη

Αυθεντική γεύση Ελλάδας.
Αναδεικνύει κάθε συνταγή, συνοδεύει κάθε τραπέζι και συμπληρώνει
εκπληκτικά όλους τους θησαυρούς της Μεσογείου. Εξαιρετική
πρωτεϊνική νοστιμιά από αιγοπρόβειο γάλα. Συλλέγεται από αιγοπρόβατα
που βόσκουν στα καθαρότερα βοσκοτόπια. Είναι η αγαπημένη φέτα των
Ελλήνων. Ιδανική για σαλάτες, σνακ, ελληνική και μοντέρνα κουζίνα.
«Το α και το ω» της ελληνικής και μεσογειακής καθημερινής διατροφής.

Πιπεριά.
Η σπινθηρόβολος
μάγισσα με τα... 200
πρόσωπα. Πράσινη,
κίτρινη, κόκκινη,
πορτοκαλί, ρηκιά,
πικάντικη, καντέρη,
ζεμιοτή με φέτα
ή σκέτη, είναι μαγεία.

Ελαιόλαδο.
Απαλή ή τριτοειδής,
η θαυματουργή του
γεύση δίνει άρωμα
και ζωή στην
κουζίνα αλλά και
στην... καρδιά μας.

Η Αυτού Μεγαλειότης η Σύγχυση

του Τάκη Παπαδημητρίου

Κοινή απ' όλους διαπίστωση, πως ζούμε σε εποχή έσχατης παρακμής και παγκόσμια και ευρωπαϊκά και -δυστυχώς- ελλαδικά.

Όπου να σταθείς διαπιστώνεις τους χειμώνες που σφετερίστηκαν λυμεώνες. Τα ανοιχτά στόματα των Ελλήνων και οι ακράτητοι κάλαμοι φρίσσουν και βοούν. Κι εδώ πρέπει να ομολογηθεί τούτο: Η σημερινή ελληνική δημοκρατία εξασφάλισε στους πολίτες της, ως ένα βαθμό, το δικαίωμα να κατηγορούν και να βρίζουν. Ποιοί, όμως, είναι κατήγοροι και ποιοί κατηγορούμενοι, μέσα σ' αυτή τη Δημοκρατία της διαφθοράς και της παρακμής; Αλήθεια! Ποιός ποιόν ελέγχει; Οι ένοχοι τους ενόχους; Τιμωρία να περιμένεις τιμωρία! Κραυγές ακούμε καθημερινές από τις φυλλάδες, τις τηλεοπτικές ντουντούκες! Κυρίως απ' αυτά τα δυο Μέσα Μαζικής Εξόντωσης! Έχω την εντύπωση ότι οι μεγαλύτεροι ένοχοι αυτής της δυσοσμίας και διαφθοράς έχουν το φόβο της ενοχής. Κι αυτός ο φόβος κάνει τις φωνές τους πιο στεντόρειες. Άλλωστε ο ευφυέστερος τρόπος για να ξεφύγει ο κλέφτης, που τον κυνηγούν, είναι να κωθεί μέσα στο έπιπλο και ανυποψίαστο πλήθος και να φωνάζει κι αυτός: "κλέφτες... κλέφτες... πιάστε τους".

Ξεχνούν όμως, ότι οι εργολάβοι της πληροφόρησης ανεβάζουν και ρίχνουν κυβερνήσεις, αξιωματούχους και οφφικιάλους, αδιαφορώντας για το ηθικό τους υπόβαθρο και το ποιόν τους, τις ικανότητές τους και τις χάρες που έχουν.

Αποτέλεσμα! Όλοι φωνάζουν για ανικανότητα, για αναξιοκρατία, για διαφθορά, για παρακμή, για διάλυση των πάντων και δεν βλέπουμε να συγκινείται κανένας. Μοιάζουν να λένε οι αθέατοι εξουσιαστές και τα εμφανή υποκατάστατά τους:

- "Αφήστε τους να λένε. Θα ειπούν, θα ειπούν, θα εκτο-

νωθούν" (Μωρέ μπας και είχε απόλυτα δίκιο ο κ. Μητσοτάκης;)

Και να μια απλωμένη βαβούρα, μια απέραντη σύγχυση και πλήρης που βολεύει και μαζί με την επιδέξια κάλυψη βασιλεύει και τον τόπο κυριεύει.

Και ο μόνος ζημιωμένος;

Ο λαός.

Που περιμένει και ελπίζει, ότι θ' αλλάξουν τα πράγματα. Αμ δε που θα αλλάξουν!

Στο μεταξύ τα ρολόγια και τα κορόιδα ας δουλεύουν και οι ένοχοι να απολαμβάνουν. ●

“Γυναίκες Ηπειρώτισσες - Ξαφνιάσματα της φύσης”

Ανακοίνωση

Κάνουμε γνωστό, στους εκλεκτούς φίλους, στους Ηπειρωτικούς φορείς και σε κάθε ευαίσθητο Ηπειρώτη, ότι βρισκόμαστε στη φάση της προετοιμασίας της Β' έκδοσης του Λευκώματος "Γυναίκες Ηπειρώτισσες - Ξαφνιάσματα της Φύσης". Επειδή επιθυμούμε, η Β' έκδοση του Λευκώματος να είναι βελτιωμένη και επαυξημένη, παρακαλούμε, όποιος γνωρίζει και κατέχει στοιχεία διακεκριμένων Ηπειρωτισσών, σε οποιοδήποτε τομέα, να επικοινωνήσει

μαζί μας, για τα περαιτέρω.

Όποιος επίσης έχει να κάνει υποδείξεις και παρατηρήσεις για την αρτιότερη εμφάνισή του, παρακαλούμε να μη διστάσει να επικοινωνήσει, μαζί μας. Τέλος, όποιος κατέχει φωτογραφίες μοναδικές, πρωτότυπες και ανέκδοτες με κύριο πρόσωπο συγκεκριμένη ή μη Ηπειρώτισσα, ας μας τις θέσει υπόψη μας, για να αξιολογηθούν.

Οι δημιουργοί του Λευκώματος.

Σωκράτης, Σπύρος
& Γιώργος Βασιλείου

Αναζητώντας το Παρελθόν: “28η Οκτωβρίου 1940, Η πρώτη μέρα του πολέμου”

Χωριό στο σύνορο και χωράφι στο ποτάμι, προκοπή δεν κάνει. Αυτά μας έλεγε και μας ξανάλεγε ο παππούς ο Γιώτης, που ήταν ψηλός -πανύψηλος, πάνω από δυο μέτρα, θαρρώ.

Αχ, μωρέ παππού, λέω καμιά φορά. Γεννήθηκαν σε λάθος εποχή. Αν ήσουν σήμερα παιδί μ’ αυτό το μπόι, θα γινόσουν ανάρπαστος, περιζήτητος, κι εμείς που θα ακολουθούσαμε θα τα βρίσκαμε όλα ρόδινα και δεν θα μας ένοιαζαν οι ακρίβειες και οι τιμάρημοι. Δεν πειράζει, ας είναι κι έτσι, κάτι πήραμε από το ντιενεί σου, από την κορμιοστασιά σου. Όλα, σχεδόν, τα εγγόνια σου ξεπεράσαμε το ένα και ογδόντα, κανένα, όμως, δεν έφτασε τα ύψη σου.

Χωριό στο σύνορο, λοιπόν. Επί της παραμεθορίου η ιδιαίτερη πατρίδα και η μοίρα της ήτανε να δεχτεί πρώτη τα χτυπήματα του πολέμου. Ενός πολέμου που μέσα του χώρεσαν όλες οι πληγές του Φαραώ. Κείνο το πρωινό του Οκτώβρη, το συννεφιασμένο, το σημαδιακό, ξυπνήσαμε από κρότους δυνατούς και βγαίνοντας φοβισμένοι στην κρεβάτα μας, είδαμε να περνάνε από πάνω μας μικροί πύρινοι ήλιοι, που όταν συναντιώνταν με το έδαφος έβγαζαν από την κοιλιά τους φωτιές και σίδερα, σαν μεγάλα κάρβουνα αναμμένα που πετάγονταν και χοροπήδαγαν και δεν σβήνανε με το νερό. Τρομάξαμε, η αλήθεια να λέγεται.

Ο πατέρας έλειπε στην ξενιτιά. Η μάνα- η Κυρά Αλεξάνδρα- αναστατωμένη, μας συγκέντρωσε γύρω της, μας χάιδεψε τα κεφαλάκια μας, έκανε το σταυρό της και με το μωρό στην αγκαλιά κι εμείς τα τέσσερα από πίσω της πήραμε το δρόμο για την Αγία Μαρίνα. Η τραγωδία είχε, μόλις, αρχίσει. Έπρεπε να φύγουμε όσο πιο γρήγορα μπορούσαμε, γιατί ο στόχος του εχθρού ήτανε το γειτονικό σε μας αρχοντικό του Σιώλου, στρατώνας ως την προηγούμενη νύχτα, με αποθήκες υλικού. Τρέχοντας, αφήσαμε τον Αν-Νικόλα, περάσαμε τη βρύση του Παρσποριού και πήραμε την ανηφόρα

του Θεοδώρου Ν. Κώτσιου

για το σπίτι του θείου Κωσταντή, που ήτανε χτισμένο ακριβώς επί του γκρεμού της Αγίας Παρασκευής. Πρέπει εδώ να σημειώσω, πως όποιο μαχαλά του χωριού κι αν ονοματίσω, παντού “Άγιο” θα συναντήσω, αφού η μικρή μας κωμόπολη είχε εν συνόλω δέκα εκκλησίες, με πιο εντυπωσιακή το μεγαλύτερο ναό του προφήτη Ηλία, επί λοφίσκου που εξουσίαζε σ’ όλη τη γύρω χώρα. Εν τω μεταξύ, κόσμος πολυς εκινείτο προς τα τέσσερα σημεία του ορίζοντος, κραυγές δυνατές ακούγονταν από παντού, ένα πανδαιμόνιο, μιά χάβρα, παιδιά μικρά κλαίγοντα και γερόντια υποβασταζόμενα, όλοι αναζητούσαν κάπου να πάνε, κάπου να καλυφθούν, να προφυλαχτούν ήθελαν την ώρα τούτη, την κακιά.

Όταν φτάσαμε στη βεράντα του θείου, που έβλεπε προς το γειτονικό βουνό- το Ζοργιό-, δυό οβίδες σκάσανε απέναντί μας και πολλά πυρωμένα θραύσματά τους μας επισκεφθήκανε και ένα απ’ αυτά ετραυμάτισε στο μέρος του λαιμού, κοντά στο αυτί, το Βαγγέλν, το γείτονα, στρατιώτη, ασθενή με πυρετό τη συγκεκριμένη μέρα.

Ο πρώτος τραυματίας του πολέμου, στο μέτωπο της Πλεσίβιτσας, ήτανε μπροστά μας. Το αίμα έτρεξε, η οχλοβοή μεγάλωσε, ο πανικός πολλαπλασιάστηκε. Ο φαντάρος, μόλις του επιδόθηκε το τραύμα, αν και άρρωστος, βιαστικά μας χαιρέτησε και τρεχάλα πήρε το δρόμο για τη μονάδα του. Και ο Βαγγελάκης μας, ο Βαγγέλης της Λάπαινας, βρήκε γρήγορα τη μονάδα του και πολέμησε τόσο στα νηπειρωτικά βουνά, όσο και στην πρώτη γραμμή του Τεπελενιού και σώος εγύρισε στην οικογένειά του.

Όμως, η επιδημία του τύφου που ακολούθησε του έκοψε το νήμα της ζωής. Και η μάνα του, μοιρολογώντας τον, διερωτάτο πως τόσες σφαίρες που περάσανε από πάνω του δεν τον αγγίξαν και ένα τόσο δα μικρόβιο, αυτόν το θηριώδη άντρα, τον έβαλε κάτω και τον νίκησε διερωτάτο, η ταλαίπωρη η Λάπαινα, μα απάντηση

δεν έπαιρνε.

Από το σπίτι του θείου Κωσταντή, πιασμένοι χέρι-χέρι, σαν μια αλυσίδα, κατεβήκαμε με μεγάλη προσοχή στην απότομη χαράδρα της Αγίας Μαρίας. Εκεί τίποτε δε μας έβρισκε, τίποτε προς στιγμή δε μας απειλούσε. Η μάχη, βέβαια, συνεχιζόταν και εμείς ακούγαμε το βουητό, χωρίς όμως να βλέπουμε τις συνέπειες. Δίπλα μας, μια άλλη μπέτρα, με το μωρό στην αγκαλιά της. Και κοντά της, η μικρή της κόρη κράταγε το τσουκάλι με το ρύζι και τάιζε το μπέμπη. Τη στιγμή εκείνη, ο αριστερός ψάλτης του προφήτη Ηλία- “Ταίς Πρεσβείαις”, τον ελέγαμε- αρπάξει το τσουκάλι, χάρην παιδιάς, και απομακρύνεται. Το τι ακολούθησε, δε λέγεται. Ο μπόμπιρας, βλέποντας πως χάνει το φαγητό του, έβαλε τις φωνές, η μάνα διαμαρτυρήθηκε, πολλοί γελάσανε ξεκαρδιστικά και άλλοι φώναζαν και επιτιμούσαν το γέροντα, πως διάλεξε ώρα ακατάλληλη για φάρσες και αστειύσμούς.

Όμως, ο “Ταίς Πρεσβείαις”, είχε διαφορετική γνώμη. Μπαρουτοκαπνισμένος, με εμπειρίες από πολέμους, από αντάρτικα, από Μικρές Ασίες, γνώριζε από πρώτο χέρι και έκρινε πως η ψυχολογία μας κείνη τη στιγμή ήθελε κάποια τόνωση και ακόμα πίστευε, φαίνεται, πως σ’ όλες τις στιγμές της ζωής χωράνε και τα γέλια και τα κλάματα. Το μεσημεράκι, οι στρατιώτες μας υποχωρήσανε και συμπτωχθήκανε στη γραμμή “Καλαμά”.

Το απόγευμα, το χωριό καταλήφθηκε από τους Ιταλούς. *Ατένε- Ατένε*, ήτανε η μόνη λέξη που περιφερόταν στα χείλη τους. Το γρήγορο φτάσιμο στην Αθήνα τους απασχολούσε.

Που να ξέρανε οι “μακαρονάδες” το τι Βατερλώ τους περίμενε! Πως ο δρόμος προς το κλεινό άστρ οδηγούσε σε αδιέξοδο. Πως τα βουνά της Ηπείρου τους επιφύλασαν εκπλήξεις και παγίδες.

Πως σε λίγες μέρες θα επιστρέφανε, κακύν-κακώς, στα ενδότερα της Αλβανίας, για να γλυτώσουν τις ζωούλες τους. ●

Πώς πέρασαν αλήθεια τριάντα τρία ολόκληρα χρόνια από κείνη την κολασμένη νύχτα, την αιματοβαμμένη νύχτα του Πολυτεχνείου, τη 17η Νοεμβρίου 1973.

Τριάντα τρία ολόκληρα χρόνια από κείνη την κορυφαία πανεθνική συσπείρωση και αντίσταση του λαού της Αθήνας και συνειρμικά ολόκληρου του ελληνικού λαού κατά της χούντας των “άφρονων” συνταγματάρχων και των ντόπιων και ξένων πατρώνων τους.

Είναι Νοέμβρης του 1973.

Μετά τα γεγονότα της εξέγερσης των φοιτητών της Νομικής Σχολής τη σκυτάλη παίρνουν οι φοιτητές του Πολυτεχνείου. Εγκαθιστούν ένα πρόχειρο ραδιοφωνικό σταθμό και η φωνή των εξεγερμένων κατά της χούντας φοιτητών ακούγεται σ’ ολόκληρο το αττικό λεκανοπέδιο. Και χάρι στη θαρραλέα τους αυτή αντιστασιακή στάση ο λαός της Αθήνας αφυπνίζεται και αρχίζει να συσπειρώνεται γύρω από το χώρο του Πολυτεχνείου. Από τη Δευτέρα, 13 Νοεμβρίου, υπάρχει πλέον μαζική προσέλευση και συμπάρασταση του λαού της Αθήνας προς τους εξεγερμένους φοιτητές. Την Τρίτη και Τετάρτη τα πλήθη λαού που είχαν εισρεύσει είχαν αποκλείσει με τον όγκο τους όλους τους δρόμους της γύρω περιοχής. Και η συνταρακτική κραυγή “*εδώ Πολυτεχνείο, εδώ Πολυτεχνείο, σας ομιλεί ο σταθμός των ελευθέρων φοιτητών*” δονούσε και μαγνέτιζε τους παρευρισκόμενους που όλο και περισσότεροι συνέρρεαν στο χώρο. Πέμπτη βράδυ η Αθήνα ολόκληρη είχε παραλύσει, για να φτάσουμε στο αποκορύφωμα της μεγάλης σε παλμό και πλήθος συγκέντρωσης και συσπείρωσης του λαού της Αθήνας.

Η αγωνιώδης κραυγή του ραδιοφωνικού σταθμού των φοιτητών “*εδω πολυτεχνείο, εδώ Πολυτεχνείο*” ξεσήκωσε ακόμη και τους πλέον διστακτικούς και ήρθαν και αυτοί και ένωσαν την κραυγή τους μαζί με τους υπόλοιπους συγκεντρωμένους από μέρες έλληνες. Από παντού, από κάθε γωνιά της Αθήνας, του Πειραιά, των άλλων προαστείων, ολόκληρης της Ατικής,

κάθε ηλικίας άνθρωποι, με πούλμαν, με φορτηγά, ακόμη και με τρακτέρ(!), εισέρρεαν προς το χώρο του Πολυτεχνείου.

Με οδηγίες και μαέστρους τους ηρωϊκούς φοιτητές επαναλάμβαναν τα συνθήματα και οι εκατοντάδες χιλιάδες των συγκεντρωμένων: “*Ψωμί, παιδεία, ελευθερία*”, “*Λευτεριά, ψωμί, δουλειά*”, “*Κάτω η χούντα*”, “*Δεν σε θέλει ο λαός πάρτη Δέσποινα κι εμπρός*”, “*Απόψε θα γίνει της Ταυλάνδης*”, “*έξω τώρα οι αμερικάνοι*” κ.ά. κι οι κραυγές υψώνονταν στο αττικό ουρανό κι από κεί απλώνονταν κι έφταναν ως την τελευταία άκρη της ελληνικής γης.

Κι οι μανάδες οι καίμερες, των φοιτητών και των άλλων ελληνόπουλων, οιστριπλατημένων από τη μέθη της λευτεριάς, με το αλάθητό τους μητρικό ένστικτο οσφρίζονταν να χύνεται αδικοκαμένο αίμα και εκλιπαρούσαν τα παιδιά τους να γυρίσουν στα σπίτια τους. Αλλά τα νιάτα ήταν αποφασισμένα: ή τώρα ή ποτέ ! και όσο περνούσε η ώρα το πλήθος έμοιαζε με τεράστιο ορμητικό ποτάμι που ζητούσε στο πέρασμά του να πνίξει τη χούντα.

Κι όσοι δεν είχαν κατέβει στη διαδήλωση ανάστατοι και αυτοί με τα τρανζιστοράκια τους κολλημένα στ’ αυτιά τους αγωνιούσαν να μάθουν τι λέει το “έγκυρο” BBC, η αντικουστική φωνή της Deutsche Welle, η Φωνή της Μόσχας, η ελληνική εκπομπή του σταθμού του Μονάχου με τις πάντα έγκυρες πληροφορίες του Παύλου Μπακογιάννη:

- *Θα πέσει η χούντα;*
- *Θα γίνει μακελειό;*
- *Γιατί αυτή η παράξενη ανοχή;*
- *Τί μηχανεύονται;*

Και ο χώρος να σείεται απ τον παλμό και τις κραυγές των συγκεντρωμένων. Κατά τις δώδεκα, αν θυμάμαι καλά, το ανθρώπινο κύμα ξεκινάει πορεία προς το σύνταγμα, προς τη βουλή των ελλήνων. Φτάνει στα Χαυτεία, στη συμβολή των οδών Πατισίων και Σταδίου.

Κι εκεί αρχίζει το μακελειό. Οι δυνάμεις της αστυνομίας πάνοπλες αρχίζουν με πρωτοφανή μίσος να χτυπούν

τους άοπλους προπορευόμενους της ογκώδους πορείας και με συνεχή ρήψη δακρυγόνων να προσπαθούν να τους διαλύσουν κυνηγώντας τους μέχρι τα στενά της Βεραντζέρου, της Σωκράτους, της Σατωβριάνδου. Άνθρωποι ποδοπατήθηκαν, άνοιξαν κεφάλια, μάτωσαν πρόσωπα, κατά την άτακτη υποχώρηση ενώ τα γκλοπς βούϊζαν πάνω απ τα κεφάλια μας. ασθενοφόρα έσκουζαν τρέχοντας δαιμονισμένα προς περισυλλογή τραυματισμένων.

Κάποιοι χτυπούσαν απεγνωσμένα πόρτες σπιτιών να ανοίξουν, να τους δοθεί μια πρώτη βοήθεια, ενώ αξέχαστη θα μου μείνει εικόνα άλλων πατριωτών που άνοιγαν αυθόρμητα την πόρτα τους, για να κρύψουν κυνηγούμενους ή να περιθάψουν τραυματισμένους πολίτες. Σκορπίσαμε εμείς οι πρώτοι.

Εκείνο το βράδυ έφτασα, τέρμα οδού Αχαρνών, όπου διέμενα, με τα πόδια, όπως οι περισσότεροι βέβαια. Δεν κοιμήθηκα. Και ποιος άλλωστε μπορούσε να κοιμηθεί όταν γνώριζε πως μέσα στο Πολυτεχνείο οι φοιτητές ακόμη αντιστέκονταν; Αντιστέκονταν άραγε για πόσο ακόμη;

Μέχρι την ώρα που το στρατιωτικό τανκ με οδηγό κάποιον λοχαγό γκρεμίζει με τις ερπύστριές τη σιδερένια είσοδο του Πολυτεχνείου, περνά από πάνω της, όπως πέρασε και από πάνω απ το σώμα του ηρωϊκού νέου Διομήδη Κομνηνού, που πρόβαλε αντίσταση στην είσοδο του τάνκ με το ίδιο του το σώμα, όπως πέρασε και πάνω από τα όνειρα των εξεγερμένων φοιτητών και όλων των εξεγερμένων Ελλήνων. ●

Ευθύμιος Ι. Πεπόνης

Από τη Βρυσούλα (Ζερμή) Πρεβέζης Οπλαρχηγός εθελοντής.

Η προσφορά του στον αγώνα της Ηπείρου και του Έθνους 1912-1913 β' μέρος

του Χρήστου Πεπόνη

Δεν έχουν διασωθεί όλοι οι οπλαρχηγοί της περιόδου εκείνης 1912-1913 αλλά από μια αναφορά στο αρχείο του Στρατηγού Δ. Μπότσαρη και της εκδόσεως 1965 Κ. Στεργιοπούλου αναφέρονται οι κατωτέρω μερικών όμως λείπουν τα ονόματα: Βάρθης, Ευάγγελος Γιαλιανός, Γερογιάννης, Θωμάς Γκιόκας, Ιωάννης Δαμιανάκης, Π. Δικαϊάκος, Νικόλαος Δρόσος, Θωμάς Ζάλογγος, Γ. Ζήκος, Καραλής, Γεώργιος Καράς, Γεώργιος Κίτσος ή Φουρτούνας, Βασίλειος Κολοβός, Γρηγόριος Κοσσυφάκης, Κρεμμύδας, Εμμανουήλ Κυπριάδης, Μαλινδρέτος, Κ. Μάνος, Αντώνιος Μάντακας, Μάκρος Μάντακας, Νικόλαος Μπελέλης, Χριστόδουλος Μπράτσος, Ιωάννης Νταφώτης, Κ. Ντόγρας, Χαρίσης Οικονόμου, Μάρκος Παπαγιαννάκης, Αριστ. Παπαδιάς, Ιωάννης Παππάς, Παρασκάκης, Ματθαίος Πάσχος, ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ, Πάνος Πεπόνης, Πικουλάκης, Στέφος Ράντης, Αριστ. Ρίζος, Στέφος Σούλας, Κων/νος Σταμάτης, Σταύρος Σταυρουλάκης, Τζαβέλλας, Διονύσιος Τζίμας ή Σταθάς, Κων/νος Τζώρτζης ή Ζαχαράκης, Δημήτριος Τριάντης, Κ. Τσέγκος, Παναγ. Χαραλαμπίδης.

Ένας σταθμός της δράσεως του Ευθυμίου Πεπόνη (Καπετάν Θύμιου) είναι η 22 Οκτωβρίου 1912, όταν από το χωριό Χόικα της Παραμυθιάς 1000 και πλέον Τουρκαλβανοί Τσάμηδες επιτέθηκαν τις πρωινές ώρες κατά του τμήματος του Ευθυμίου Πεπόνη που ευρίσκοντο στη Γλυκή. Ευρέθη σε μεγάλο κίνδυνο και σώθηκε από την ενίσχυση του αρχηγού Δημ. Μπότσαρη που έφθασε με τους ευζώνους καθώς επίσης και από τα προστρέξαντα τμήματα Παπαδημήτρη (Ιερέως Παλαιοχωρίου Μπότσαρη και Παπαδιά). Συνέδραμαν επίσης το τμήμα του Ευθ. Πεπόνη και εξοπλισμένοι χωρικοί της περιοχής.

Στην υπ. αριθμ. 12/1912 αναφορά

του ο τότε αρχηγός του Δ. Μπότσαρης μεταξύ των άλλων αναφέρει για τα γεγονότα της 22-10-1912 εις το Αρχηγείο Στρατού Ηπείρου «...Την πρωΐαν σήμερον εκ του χωρίου Γιαννούζι, αρχίσαμεν πυρ εναντίον των εις Κασιρί εκθρών και Γορίτσαν, οίτινες αποσύρθησαν. Μετά μεσημβριάν δε βαδίζοντες προς Γλυκή, ίνα συμμορφούμενοι προς την σήμερον ληφθήσαν εντολήν σας διευθυνθώμεν εις μικρά Ολύτσικαν αντελήφθημεν ότι σφοδρός διεξήγετο αγών περί την Χόικαν μεταξύ των ημετέρων χωρικών οδηγουμένων υπό του Ευθυμίου Πεπόνη μετά πολεμιστών εκ Λακοπούλας και των Αλβανών μεθ' ών ως ρητός επληροφορήθη συνέπρατον περί τους 30 Τούρκους στρατιώται...».

Την ίδια ημέρα ο οπλαρχηγός Ευθύμιος Πεπόνης λαμβάνει από τον Αρχηγό την υπ. αριθμ. 14/1912 διαταγήν που έχει ως εξής:

«Αριθ. 14 22-10-12
Ευθύμιον Πεπόνην

Εντέλλομαι όπως την εις Γλυκή και Χόικαν διευθύνουν του κατά των Τσάμηδων αγώνος διατηρήσετε υμείς μέχρις ου έλθωσιν εξ Άρτης όπλα και ορανώσετε την εδώ άμυναν, ότε παραδίδων την διευθύνουν του αγώνος εις τον Χαρίσην Οικονόμου και άλλον τινα καθ' υμετέραν εκλογήν εκλογήν απέρχεσθε εις την περιφέρειάν σας, όπόθεν μου αναφέρετε. Διατάξατε την κατάληψιν της Χόικας χρησιμοποιήσατε τους χωρικούς ως βοηθητικόν προσωπικόν, πάντα δυστροπούντα συλλάβετε και αποστείλατε εις εμέ. Εκ της δραστηριότητάς σας εξαρτάται κατά πολύ η επιτυχία. Μπότσαρης».

Την ημέρα εκείνη επίσης ο Ευθύμιος Πεπόνης στέλνει επιστολή προς τον αρχηγό Δημ. Μπότσαρη και του γράφει ακριβώς τα εξής:

«...Γενναιότατε Υπολοχαγέ Καπετάν Δημητράκη Βότσαρη, εν πρώτοις εύχομαι την περιλαβήν Πρεβέζης είθε ο Θεός να γίνει τοιαύτη παραλαβή με την Γενναιότητά σας και Τσαμουργιάς και Ιωαννίνων. Εγώ ευρίσκομαι Γλυ-

κή με Χόικα τα οποία ήτο ανάγκη να τα καταλάβω, ήθελα να έλθω προς αντάμωσίν σας αλλά δεν είναι δυνατόν. Οι εκθροί συναθροίζονται εις Τουρκοπάλουκον από το αριστερό μέρος έχω δε και το Γαρδίκι εμπρός μου το οποίο είναι εφοδιασμένο με χιλίου εκθρούς με Μπίδες Παραμυθιάς κλπ. Τώρα είναι να κοπιήσιν ο ίδιος τάχιστα πριν χαλασθούμε ημείς. Ο αδελφός σου Ευθύμιος Πεπόνης.

1912 τη 22 Οκτωβρίου ώρα 2 που σας γράφω αλλά τούρκα»

Την επομένη 23 Οκτωβρίου 1912 ο Ευθύμιος Πεπόνης με τους οπλαρχηγούς Σωτήρη Σταθά, Δημήτρη Τριάντο και Κων/νο Τζάνη στέλνει επιστολή στον Αρχηγό Δημήτρη Μπότσαρη που έχει ως εξής:

«Εν Γλυκεί τη 23 Οκτωβρίου 1912 Κύριε Μπότσαρη, καθώς αντελήφθησθε και ο ίδιος διατρέχουμε τον κίνδυνο να πυρποληθώσιν όλα τα χωριά του Φαναρίου παρά των Τσάμηδων σήμερον το πρωί έφθασεν ενταύθα ο καπετάν Παπαδιάς με εκατόν είκοσι παλληκάργια, επιάσαμε αμέσως ντουφέκι με τους Τσιάμηδες. Είναι ανάγκη να θέλεις να σωθεί ο τόπος να διατάξεις να μείνει το σώμα αυτό στον τόπον διότι αλλιώς είμεθα όλοι χαμένοι.

Οπλαρχηγός Ευθύμιος Ι. Πεπόνης Οπλαρχηγός Σωτήρης Σταθάς Καπετάν Δημήτρη Τριάντος Οικονόμος Κων/νος Τζάνης».

Μια διαταγή του αρχηγού Δημ. Μπότσαρη αναγράφει τα εξής:

«Αριθ. 25

Χωρία Ρουσιάτσα, Σκιαδά, Γκιόναλα, Ζερμή, Γόρανα, Κορύτιανη. Ενωθείτε όλοι οι οπλοφόροι και σπεύσετε να τεθείτε υπό τας διαταγάς του καπετάν Παπαδιά, και καπετάν Πεπόνη (Ευθυμίου Πεπόνη) ίνα σωθεί η κινδυνεύουσα πατρίδα μας, εγώ είμαι υποχρεωμένος να μείνω εδώ όπου θα συναφθεί μάχη, αλλά μόλις δυνηθώ θα σπεύσω εις βοήθειάν σας. Διέταξα ολόκληρον σώμα ανταρτών να μείνει προς ενίσχυσίν σας, κρατήσατε τας

Ο Ευθύμιος Πεπόνης (στη μέση με το μαύρο καλπάκι) ανάμεσα σε αντάρτες του

θέσεις σας όπως τεργιάζει σε Σουλιώτες.

24 Οκτωβρίου 1912 Μπότσαρης».

Άλλη επιστολή του Δημ. Μπότσαρη ημερομηνίας 28-10-1912

«Αριθ. 30 Οπλαρχηγόν Τζώριτζην, Ο λόχος των Ευζώνων ευρίσκεται εις Ζώριστην 100 δε εκ των ανταρτών εις Βαργιάδες και Μαχαλάν. Ο Στρατηγός διέταξε να συγκεντρώσω όλας μας τας δυνάμεις εδώ, αλλά λαβών υποψη μου την μετά την αναχώρησίν μας καταστροφήν εις Γλυκύ, έγγραψα εις τον Παπαδιάν να μείνει παρά το Γλυκύ να κρατήσει δε και σε μόνον αν υπάρχει απόλυτος ανάγκη. Οι Τσάμπδες πρέπει να εκτοπισθούν πέραν του Αχέροντος και του Γλυκύ. Λάβε υποψη σου ότι έχω απόλυτον ανάγκην της εδώ παρουσίας του σώματός σου δια να ημπορέσω να κτυπήσω τον Τουρκικόν Στρατόν από τα πλάγια. Κρίνε λοιπόν μόνος σου και αν ιδής ότι οι Τζιμαίοι, ο Ζάλογγος, ο Τριάντης και ο Πεπόνης (Ευθύμιος Πεπόνης) μαζί με ολόκληρον το σώμα του καπετάν Παπαδιά το οποίον θα αφήσει εις το Γλυκύ μπορούν να κρατήσουν τον τόπο, σήκω και έλα ογλίγωρα εις Ζώριστην πριν τελειώσει η μάχη η οποία πέντε ημέρας τώρα γίνεται εις Πέντε Πηγάδια, μόνον αν ιδής ότι χωρίς εσέ καταστρέφεται ο αγών και ότι οι άλλοι δεν φθάνουν, μόνον τότε μείνε. Με τον ταχυδρόμον μου, στείλε μου αμέσως νέα δια την αυτού κατάστασιν και αν δής ότι είναι δυνατόν να φύγης αναχώρησε αμέσως δια να ημπορέσωμε να επιτεθώμεν δυνατά. Μπότσαρης»

Και μια τελευταία επιστολή του

αρχηγού Δημ. Μπότσαρη αναφέρεται στον Ευθύμιο Πεπόνη.

«Αριθ. 31 28-10-1912

Οπλαρχηγόν Παπαδιάν

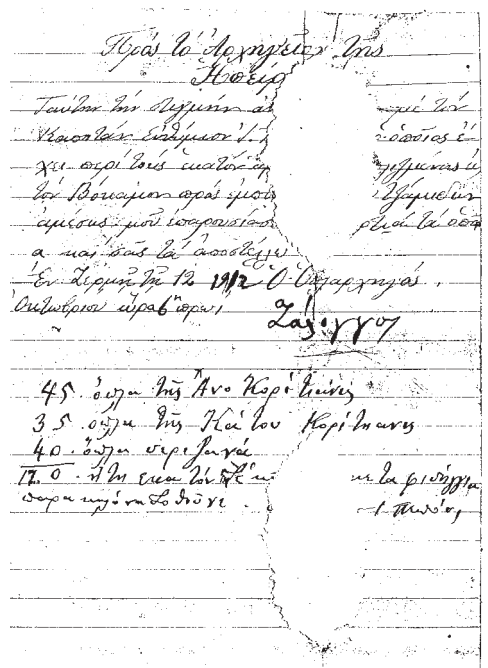
Έλαβα τας δύο αναφοράς σου και με μεγάλην μου λύπην έμαθα τας δυσάρεστους ειδήσεις. Στέλλω διαταγή εις τον καπετάν Τζώριτζην να έλθει να με συναντήσσει εκτός εάν είναι απαραίτητος η εκεί παρουσία του. Προσπάθησε να συγκεντρώσεις και τους υπολοίπους άνδρας σου και προχώρησε ακόμη ώστε να πιάσει και πάλιν το Γλυκύ. Με τον ταχυδρόμον μου ο οποίος θα υπάγει να συναντήσσει τον καπετάν Τζώριτζην γράψε του και Σύ για να συννενοθηίτε. Αμέσως στείλε μου τον Μ. Κυπριάδην και επιστολήν σου για να συννενοθηώ και απ' ευθείας εάν δεν τον χρειάζεσαι. Eis το γράμμα σου γράψε μου ποίοι έδειξαν καλήν διαγωγήν και ποίοι εφοβήθησαν, ως και τι απέγινεν ο καπετάν Πεπόνης. Αν ο Τζώριτζης μπορέσει να φύγει βάλε όλα σου τα δυνατά ώστε ο εχθρός να περιορισθεί πέραν του Αχέροντος και του Γλυκύ. Περιμένω να δείξεις όλη σου την ενέργειαν και τότε θα ημπορέσω και εγώ να επιτεθώ απ' εδώ χωρίς περισπασμούς εκ των νώτων. Μπότσαρης».

Αυτές οι προσωπικότητες σαν του Ευθυμίου Πεπόνη (καπετάν Θύμιου) καπετάν Τζώριτζην κ.ά. στα δύσκολα εκείνα χρόνια της σκλαβιάς, κράτησαν τον Ελληνισμόν, τον πατριωτισμόν, την πίστιν προς τη θρησκεία μας. Και τα κράτησαν όλα αυτά χωρίς να έχουν ιδιαίτερα προσόντα που συναντώνται στη σημερινή εποχή. Δεν πέρασαν από καμιά στρατιωτική σχολή

και εκπαίδευση και ότι κατάφεραν το οφείλουν στην αγάπη στην πατρίδα, στον πόθο της ελευθερίας και στην εθελουσία. Μοναδικά προσόντα είχαν την ολοκληρωμένη προσωπικότητα, το αίσθημα της εθελουσίας, την παλνκαριά, την τιμιότητα και την φιλοπατρία. Κλείνοντας κανείς μια τέτοια αναφορά σε αυτές τις προσωπικότητες που έλαμψαν στο χώρο των αγώνων για τη θρησκεία και την πατρίδα δεν μπορεί να μην αναλογισθεί και ερωτηθεί στη ψυχή του τι έκανε η πατρίδα γι' αυτούς, πώς τους τίμησαν οι σημερινοί Έλληνες και ποίοι άραγε τους θυμούνται. Δεν πειράζει, αυτοί έπραξαν το καθήκον τους. Και η μνήμη τους από την ιστορία και όσους τους θυμούνται και τους τιμούν θα είναι ΑΙΩΝΙΑ και φωτεινό παράδειγμα για τους Έλληνες και τους επερχομένους.

Αλλά ας μη ξεχασθούν και τα λόγια του αρχηγού αυτών των αγωνιστών του Μ. Ηπειρωτικού Στρατεύματος Δ. Μπότσαρη δια τους αγωνιστάς αυτούς. «...Τους εξετίμησα κατά την ώρα των κινδύνων, των στερήσεων, του εξοπλισμού των, της αγωνίας, των αγώνων της νίκης...». Τους αξίζει κάθε τιμή και μνήμη. ●

Επιστολή του Δημ. Μπότσαρη προς τον Ευθύμιο Πεπόνη

Ένωση Ηπειρωτών Ιλίου: Διήμερο εκδηλώσεων

Με μεγάλη επιτυχία κύλησε για μια ακόμη φορά το διήμερο που οργάνωσε η Ένωση Ηπειρωτών Ιλίου 29 & 30 Σεπτεμβρίου, χάρη στις προσπάθειες του προέδρου της κ. Θ. Δεύτου και των μελών του Δ.Σ. Όλα ήταν οργανωμένα άψογα, ο κόσμος πολύς και το κέφι άναψε, χάρη στους ήχους που εξέπεμψαν τα κλαρίνα του Δόκιμου Χαραλάμπους και του υπέροχου Γιώργου Κοτσινίη.

Στη σύντομη ομιλία του ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Δεύτος αναφέρθηκε στο πόσο σημαντικές είναι οι εκδηλώσεις, σ' ένα δύσκολο κοινωνικό τοπίο και πόσο αναγκαίο είναι όλοι να στεκόμαστε κοντά στους Συλλόγους της αποδημίας, προκειμένου να κρατήσουμε ζωντανή τη φλόγα της παράδοσής μας.

Στην εκδήλωση της 30ης Σεπτεμβρίου, ο Σύλλογος τίμησε τον τ. πρόεδρο της Πανηπειρωτικής κ. Κώστα Αλεξίου για τη μεγάλη του προσφορά στο κίνημα της Ηπειρωτικής αποδημίας κι όχι μόνον.

Παραβρέθηκαν πολλοί επίσημοι μεταξύ αυτών οι τ. υπουργοί κ.κ. Αλέκος Παπαδόπουλος, Χρ. Πρωτόπαπας, Κ. Γείτονας, Στ. Τζουμάκας, Μιλένα Αποστολάκη, Περ. Ευθυμίου, Κίμων Κουλούρης, οι υποψήφιοι δήμαρχοι Ιλίου μεταξύ των οποίων και ο νεοεκλεγείς κ. Νίκος Ζενέτος.

Χόρεψαν τα χορευτικά του Συλλόγου υπό την καθοδήγηση της εξαιρετικής δασκάλας κας Έφης Ρούτη, του Πολιτιστικού Κέντρου Ιλίου και η εκπαιδευτική Ομοσπονδία Μουργκάνας.

Το νεκρομαντείο του Αχέροντα

Η διαμονή και πορεία των προσκυνητών στο ιερό

Σύμφωνα με τα στοιχεία που προκύπτουν από την αρχιτεκτονική δομή του ιερού, από τα ποικίλα κινητά ευρήματα και από τις μαρτυρίες στις γραπτές πηγές, μπορούμε να ανασυνθέσουμε την πορεία και την προετοιμασία των προσκυνητών στο νεκρομαντείο με κάθε λεπτομέρεια.

Πιο συγκεκριμένα, ο εκάστοτε προσκυνητής – χρηστηριαζόμενος, πριν έλθει σε επαφή με τα φάσματα των νεκρών τα οποία θεωρούνταν ακάθαρτα, βλαβερά και επικίνδυνα, υποβαλλόταν σε ειδική ψυχική και σωματική προετοιμασία, προκειμένου να αποφύγει το μίασμα. Αυτή άρχιζε με την είσοδό του στο ιερό και την απομόνωσή του από τον έξω κόσμο, καθώς επιτρεπόταν μόνο η επικοινωνία με τους ιερείς και τους άλλους προσκυνητές. Όσο προχωρούσε η προετοιμασία και συνεχιζόταν η παραμονή του στους χώρους του νεκρομαντείου, η απομόνωση γινόταν πιο έντονη και αυστηρή. Παράλληλα, έκανε καθαρτήρια λουτρά και άκουγε συνεχώς τις προσευχές, τις δεήσεις και τις οδηγίες του ιερέα καθοδηγητή του. Αλλά και η διατροφή του περιοριζόταν σε όσα επέβαλλαν οι αρχαίες δοξασίες και σχετιζόνταν με τα νεκρόδειπνα και τους νεκρούς, δηλαδή σε κρέας χοιρινό, κυάμους, θαλάσσια όστρεα, κριθαρένιο ψωμί, μέλι, γάλα και νερό, όπως προκύπτει από την ανεύρεση, σε μεγάλες ποσότητες, των παραπάνω τροφών στο ιερό.

Το κρέας και ειδικά το χοιρινό, συνδέεται με τη χθόνια λατρεία. Είναι γνωστό από τις πηγές ότι θυσιά χοίρων συννηθιζόταν σε πολλές θεότητες, όπως στην Αφροδίτη, τη Δήμητρα, τους Θεούς του Κάτω Κόσμου στη Σαμοθράκη. Η παραπάνω άποψη επιβεβαιώνεται και από την ανεύρεση ειδωλίων χοίρων στα ιερά τους και ως κτερίσματα σε τάφους. Επιπλέον, χοίροι ρίχνονταν σε τελετουργικούς βόθρους στο ιερό του Δωδωναίου Δία, όπως και σε άλλα ιερά που σχετιζόνταν με τη χθόνια λατρεία. Τα θαλάσσια όστρεα, με τη σειρά τους, χρησιμοποιούνταν στα νεκρόδειπνα και συχνά αποκαλύπτονται σε τάφους, ήδη από τη μυκηναϊκή εποχή, ενώ παρόμοια έθιμα δια-

της Ντίνας Ζήδρου, αρχαιολόγου

τηρούνται και σήμερα με την ιχθυοφαγία σε γιορτές που σχετίζονται με το θάνατο, όπως στην Κοίμηση της Θεοτόκου. Οι υπόλοιπες τροφές, το μέλι, το γάλα, το νερό και τα άλφια, δηλαδή αλεύρι από κριθάρι, αποτελούσαν τις συνηθισμένες και καθιερωμένες προσφορές στους νεκρούς. Προκειμένου λοιπόν για την καλύτερη επαφή και επικοινωνία μαζί τους, συμπεριλαμβάνονταν και στο διαιτολόγιο των χρηστηριαζομένων κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας τους.

Αξιοσημείωτη είναι η ανεύρεση και μάλιστα σε μεγάλες ποσότητες, των πρώτων ανακαλυπτόμενων στην Ελλάδα μικρόσπερμων κυάμων. Πρόκειται για μια ποικιλία όμοια με τα αιγυπτιακά φούλια, που σήμερα φύονται στην Αλγερία. Τέτοιοι κύαμοι βρέθηκαν σε προϊστορικούς λιμναίους οικισμούς της Ελβετίας, στην Ιταλία, την Τροία, καθώς και σε τάφους αιγυπτίων της 11ης δυναστείας ως τροφή των νεκρών και έτσι συσχετίστηκαν με τη χθόνια λατρεία. Στην Ήπειρο, όπως πληροφορούμαστε από τον ιστορικό του 3ου π.Χ. αι. Φύλαρχο, βλάστησαν τυχαία στην ελώδη περιοχή κοντά στο Θύαμν. Ωστόσο, μετά την αποξήρανση του έλους εξαφανίστηκαν. Για τη συγκεκριμένη ποικιλία κυάμων ενδιαφέρθηκε και ο Αλέξανδρος Β', ο γιος του Πύρρου, ο οποίος απαγόρευσε την κατανάλωσή τους λόγω των αρνητικών τους ιδιοτήτων, επειδή προκαλούσαν δυσπεψία, άμβλυση των αισθήσεων, αέρια, αλλεργικά σύνδρομα, νάρκωση και παραισθήσεις.

Παρόλα αυτά οι κύαμοι γενικά, αν και θεωρούνταν ακάθαρτοι, συνδέονταν στενά με τη λατρεία, ιδίως τη χθόνια αλλά και τη μαντική. Είναι χαρακτηριστικό ότι στους Δελφούς τοποθετούνταν, αντί των θριών, εντός του μαντικού λέβητα. Τις ίδιες περίπου ιδιότητες με τους κυάμους έχουν και τα λούπινα, όταν τρώγονται κλωρά. Έτσι, με τη χορήγηση τροφών αυτού του είδους στους προσκυνητές, οι ιερείς τους έφερναν σε κατάσταση παραισθήσεων

και ακαταληψία. Αλλά και η ταυτόχρονη και συνεχής ψυχολογική καταπόνηση δημιουργούσε τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την επικοινωνία τους με τα είδωλα των νεκρών.

Πιο αναλυτικά, οι προσκυνητές έφταναν συνήθως από τα Ν. Από τη στιγμή που αποβιβάζονταν στην περιοχή των Χειμερίων, εισερχόταν πλέον στη χώρα των νεκρών. Στη συνέχεια, ανέβαιναν την κοίτη του Αχέροντα με λέμβο, περνώντας και από το δάσος της Περσεφώνης με τις λεύκες και τις ιτιές, ενώ διέσχισαν και την Αχερουσία λίμνη. Στη συμβολή των τριών ποταμών αποβιβάζονταν και εξακολουθούσαν πλέον πεζοί τη διαδρομή έως την κορυφή του λόφου, στην οποία βρισκόταν το ιερό και καθ' όλη τη πορεία με τη λέμβο το παρατηρούσαν από μακριά. Στο νεκρομαντείο, ο προσκυνητής εισερχόταν από τη Β είσοδο της Δ πτέρυγας, στην οποία περνούσε και το πρώτο στάδιο της προετοιμασίας του, διαμένοντας σε κάποιο από τα δωμάτια. Κατά τη διάρκεια της εκεί παραμονής του, έπρεπε να εννημερωθεί από τους ιερείς για τη διαδικασία, να προμηθευτεί τις απαραίτητες προσφορές και να αρχίσει την προετοιμασία του με τη χορήγηση των συγκεκριμένων τροφών και τη ψυχική δοκιμασία μέσω των προσευχών και των δεήσεων των ιερέων, προκειμένου να ενδυναμώσουν την πίστή του.

Όταν η ψυχική και σωματική κατάσταση του χρηστηριαζόμενου ήταν αρκετά παραγμένη, οι ιερείς τον οδηγούσαν στο κυρίως ιερό, με σκοπό να υποβληθεί στο τελικό στάδιο της προετοιμασίας. Πιο συγκεκριμένα, αρχικά έμπαινε στο Β διάδρομο, όπου βρισκόταν πλέον στο απόλυτο σκοτάδι του κόσμου των νεκρών. Στη συνέχεια, οδηγούνταν στο πρώτο δώμα αριστερά του Β διαδρόμου. Εκεί, υποβαλλόταν στην προκαταρκτική προετοιμασία. Την αμέσως επόμενη ημέρα περνούσε στο δεύτερο δώμα, όπου μυσούνταν στα τελετουργικά του ιερού. Τέλος, την τρίτη μέρα έκανε καθαρτήρια λουτρά στον παρακείμενο λουτρώνα για να αποφύγει το μίασμα από την επαφή του με τους νεκρούς. Καθ' όλη τη διάρκεια της τριήμερης παραμονής του στο συ-

γκεκριμένο χώρο συνέχιζε να τρέφεται με τις ενδεδειγμένες από την παράδοση τροφές, να ακούει από τον ιερέα – οδηγό του προσευχές, δεήσεις και διάφορες διηγήσεις, ενώ υποβαλλόταν και σε πράξεις μαγείας.

Πριν περάσει την πύλη για να βγει στον ανατολικό διάδρομο, έριχνε προς τα δεξιά του ένα λίθο, πράξη που σχετίζεται με το πανάρχαιο έθιμο της ρίψης αποτρόπαιων λίθων, ενώ έπλενε και τα χέρια του στο λουτήριο, το μεγάλο πλάνο λέβητα που βρισκόταν αριστε-

ρά του, κάνοντας έτσι μια πράξη καθαρμού. Αμέσως μετά, έμπαινε στο δώμα Β του ανατολικού διαδρόμου, όπου γινόταν το τελικό στάδιο της προετοιμασίας. Το απόλυτο σκοτάδι, η απομόνωση, η αυστηρή δίαιτα και οι συχνές μαγικές πράξεις έκαναν τη δοκιμασία μεγαλύτερη και τη ψυχική κατάσταση του προσκυνητή πιο ταραγμένη.

Όταν τελικά οι ιερείς έκριναν ότι ο χρηστηριαζόμενος ήταν έτοιμος, τον οδηγούσαν, πάντοτε συνοδευόμενο από τον ιερέα – καθοδηγητή του, στον Α διάδρομο. Εκεί, αφού άνοιγε ένα λάκκο, θυσιάζε ένα ζώο, συνήθως πρόβατο και στη συνέχεια το πρόσφερε στους Θεούς του Κάτω Κόσμου. Στη συνέχεια, περνούσε στο νότιο μαιανδρικό διάδρομο, το λαβύρινθο, όπου προσέφερε τα άλφια μέσα σε δίωτες λεκάνες, τις οποίες έσπαγαν μετά τις προσφορές. Έτσι, έμπαινε στην κεντρική αίθουσα των ειδώλων. Εκεί, έριχνε στα αριστερά του έναν ακόμη αποτρόπαιο λίθο και προσέφερε τις χοές εντός αγγείων, που επίσης εθραύοντο στο δάπεδο. Στο σημείο αυτό ολοκληρωνόταν η πορεία του, αφού εμφανίζονταν τα είδωλα των νεκρών και έδιναν τις απαντήσεις.

Στη συγκεκριμένη ψευδαισθησιονομία συνηθιζόταν η πολύμηρη προετοιμασία

του με τη συγκεκριμένη διατροφή από τη μια, με κουκιά και λούπινα τα οποία δημιουργούσαν ζάλη, παραισθήσεις και νάρκωση και η απομόνωση, το απόλυτο σκοτάδι, οι πράξεις μαγείας, οι προσευχές, οι διηγήσεις των ιερέων, συχνά φανταστικές, η αρχιτεκτονική δομή του ιερού αλλά και η κοινή πίστη στην εμφάνιση των νεκρών από την άλλη. Όλα τα παραπάνω δημιουργούσαν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την ιδιότυπη αυτή επικοινωνία. Επειδή όμως οι ελληνιστικοί χρόνοι ήταν περίοδος ορθολογισμού και επι-

στήμης, τα τελούμενα στο νεκρομαντείο αμφισβητήθηκαν αρκετά. Έτσι, οι ιερείς, προκειμένου να ενισχύσουν περαιτέρω την πίστη, κατασκεύασαν ένα είδος γερανού, στο ένα άκρο του οποίου κρεμούσαν το είδωλο του νεκρού και στο άλλο το αντίβαρο. Επρόκειτο για μια μηχανή ανάλογη με αυτή που χρησιμοποιούσαν στα θέατρα για παρόμοιους σκοπούς. Παράλληλα, έκαιγαν και ποσότητες θείου για να δημιουργούν αναθυμιάσεις και ατμούς και έτσι να κάνουν πιο πιστευτή τη διαδικασία.

Μετά την ολοκλήρωση της επικοινωνίας με τους νεκρούς, ο προσκυνητής ακολουθούσε την ίδια διαδρομή μέσω του λαβυρίνθου και του Α διαδρόμου. Στο μέσο όμως του Α διαδρόμου, περνούσε τη θύρα και κατευθυνόταν στον εξωτερικό Α διάδρομο, στο Β τμήμα του οποίου υπήρχε ένα δώμα. Σε αυτό παρέμενε τρεις ακόμη μέρες, προκειμένου να εξαγνιστεί και να καθαρθεί από την επικίνδυνη επαφή του με τα φάσματα των νεκρών αλλά και να αποκατασταθεί η ταραγμένη, από τις δοκιμασίες, ψυχική και σωματική του υγεία. Η ύπαρξη του εξωτερικού ανατολικού διαδρόμου εξηπρετούσε ακριβώς τον παραπάνω σκοπό, δηλαδή την αποκατάσταση της υγείας των προσκυνητών, αλλά και συντελούσε στην αποφυγή συναντίσεων ανάμεσα

στους αποχωρούντες από το νεκρομαντείο προσκυνητές και σε αυτούς που ήταν τότε στο στάδιο της προετοιμασίας. Μετά τον τριήμερο καθαρμό του, θα κατηφόριζε το λόφο προς την πλευρά του Κωκυτού, δεσμευμένος με βαρύ όρκο να μην αποκαλύψει το παραμικρό από ό,τι είδε ή έκανε στο νεκρομαντείο, καθώς η αποκάλυψη των μυστικών του Άδη τιμωρείται με θάνατο.

Αναφορικά με τις προσφορές και τη νεκρομαντεία, οι αρχαίοι πίστευαν ότι οι ψυχές των νεκρών γνώριζαν τα μελλούμενα. Έτσι, πολύ συχνά οι ζωντανοί κατέφευγαν σε αυτούς, ιδίως σε συγγενικά τους πρόσωπα, για να πληροφρηθούν για τη μετέπειτα πορεία της ζωής τους ή να βρουν απαντήσεις σε θέματα τα οποία δεν πρόλαβαν ή δεν μπορούσαν να επιλύσουν πριν το θάνατό τους. Επειδή όμως οι ψυχές ήταν άσαρκες, δε διέθεταν και συνείδηση. Για το λόγο αυτό έπρεπε να πιουν αίμα, το κύριο χαρακτηριστικό της ζωής, το οποίο τους έδινε και πάλι συνείδηση και έτσι μπορούσαν να απαντήσουν. Στο λειτουργικό λοιπόν του νεκρομαντείου επιβαλλόταν η θυσία ζώων. Παράλληλα, οι ψυχές γενικά ήταν εκδικητικές απέναντι στους ζωντανούς, ιδίως των νέων και όσων είχαν πεθάνει με βίαιο και οδυνηρό τρόπο. Οι προσκυνητές για να τις εξευμενίσουν πρόσφεραν τις χοές και τα άλφια. Αλλά και πάλι ούτε οι προσφορές ούτε και η καθοδήγηση των ιερέων δεν αρκούσαν για την ασφαλή επαφή με τα φάσματα των νεκρών. Οι προσκυνητές λοιπόν ήταν αναγκασμένοι να υποβληθούν σε ψυχική και σωματική προετοιμασία, με ειδική δίαιτα, καθαρτήρια λουτρά και προσευχές. Αλλά και μετά την επικοινωνία με τους νεκρούς, ακολουθούσε τριήμερος εξαγνισμός για να καθαρθούν από το μίasma του θανάτου. Όλα τα προαναφερθέντα βήματα της προετοιμασίας βασίζονταν σε πανάρχαιες δοξασίες, που σχετίζονταν με τη χθόνια λατρεία και τα νεκρικά έθιμα και οι απαρχές τους χάνονται στα βάθη της προϊστορίας. Συνολικά λοιπόν στο νεκρομαντείο, η λατρεία και τα τελούμενα σε αυτό ήταν απόλυτα εναρμονισμένα με τη σχετική παράδοση. ●

Πολυτεχνείο

Μια διαμαρτυρία χωρίς δικαίωση

Σε τούτες τις κρίσιμες για τον καθένα μας ώρες αναρωτιέσαι πολλές φορές τι να επιστρατεύσεις και τι ν' αφήσεις. Ποια λόγια μπορούν να γίνουν βάλσαμο σ' αυτό που σε τυραννάει και ποια ψυχή μπορεί να σου δώσει αυτό που αποζητάει η δική σου ψυχή. Έτσι γυρεύοντας να 'βρω ένα σύντροφο απλό για να βγω στη σκηνή των αιτίριαστων ύμνων, ακουμπώ απελπισμένος σε τούτους τους στίχους:

Δε θέλω τίποτε άλλο παρά να μιλήσω απλά, να μου δοθεί ετούτη η χάρη.

Γιατί και το τραγούδι μας το φορτώσαμε με τόσες μουσικές που σιγά - σιγά βουλιάζει

και την τέχνη μας τη στολίσουμε τόσο πολύ που φαγώθηκε από τα μαλάματα το πρόσωπό της

κι είναι καιρός να πούμε τα λιγιστά μας λόγια γιατί η ψυχή μας αύριο κάνει πανιά.

Τόσοι Νοέμβρηδες μετά. Εύκολο είναι να υμνείς και να ευγνωμονείς. Εύκολο ακόμη και να κατηγορείς και να καταδικάζεις. Τα δύσκολα αρχίζουν μετά: όταν καταλάβεις ότι, επαναλαμβάνοντας τα ίδια και τα ίδια, τυποποιείς και στεγνώνεις και αυτούς που υμνείς και την ίδια σου τη ζωή. Γιατί αν όλα κινούν μόνο και μόνο απ' το χρέος κι αν όλα στρέφονται αργά και μονότονα γύρω απ' αυτό, έρχεται κάποια στιγμή που το χρέος παλιώνει στους μπεζαχτάδες του αγύρτη του χρόνου και μετά παραγράφεται. Κι ύστερα μπορεί απελπισμένος ν' αναρωτιέσαι: και τώρα τι κάνουμε;

Βέβαια εκείνο που οφείλει κανένας να κάνει, όταν πέσει η αυλαία της γιορτής κι επιστρέψει στη γκρίζα σιωπή του, είναι να δει τα πράγματα κι αλλιώς, να τα ερμηνεύσει, να πούμε, έτσι απλά κι ανθρώπινα, χωρίς μαθηματικούς υπολογισμούς και φιλολογικές καρικατούρες: εν αρχή νη ο λόγος. Και ο λόγος νη

Θεός. Και θεός νη το συμφέρον.

Γιατί εκείνοι που επέβαλαν τη στρατιωτική δικτατορία στη χώρα μας και επιβάλλουν άλλες δικτατορίες κάπου εδώ κοντά ή κάπου εκεί μακρύτερα, είναι καταρτισμένοι καλά και ενωμένοι γερά. Διαβασμένοι και μελετημένοι μ' εκείνο το μάθημα που τό 'χουν μάθει πια απέξω κι ανακατατωτά. Στέλνουν πρώτα έναν κήρυκα και σου λένε: για το καλό σου παραδόσου και αλυσοδέσου. Μερικούς απείθαρχους θα τους απομονώσω ή θα τους σκοτώσω. Άλλοι μπορεί να λένε τότε: δόξα σοι ο Θεός. Άλλοι στρέφουν το βλέμμα τους ολόγυρα, να δούνε τι κάνουν οι άλλοι. Κι ώσπου να ιδωθούν μεταξύ τους, άλλοι βρίσκονται, χωρίς να το καταλάβουν, εδώ κι άλλοι εκεί, ενώ τα πατριωτικά εμβλήματα αντηχούν στα βουνά και τους κάμπους της φιλιτίας πατρίδας και σκεπάζουν τη βουή των πολυβόλων, που ανέλαβαν να λύσουν μ' εκείνα εκείνον τον παράξενο και πείσμονα γόρδιο δεσμό.

Κι ύστερα πέφτει μια μεγάλη σιωπή, θαρρείς πως όλοι μετρούν τις ενοχές τους και εξομολογούνται τις αμαρτίες τους. Κι εκείνοι αλωνίζουν. Φτιάχνουν σενάρια για τον επόμενο αιώνα και διαλέγουν τα πειραματόζωα για να δοκιμάσουν διάφορες αντοχές.

Πολλές φορές βέβαια τα σενάρια δεν πετυχαίνουν, ίσως και γιατί λογαριάζουν χωρίς τον ξενοδόχο. Το εκπληκτικό και το εξόχως αποκαλυπτικό είναι πως οι διάφορες δικτατορίες δεν αμφισβητούνται και δεν κινδυνεύουν παρά μόνο από τα δικά τους παιδιά. Η στρατιωτική χούντα στη χώρα μας πάσχισε με όλα τα μέσα κι όλους τους τρόπους να πλάσει μια νέα γενιά κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσή της. Πέτυχε ακριβώς το αντίθετο. Γιατί τα παιδιά δύσκολα συγχωρούν την υποκρισία και το φαρισαϊσμό.

Η χούντα έπεσε χτυπώντας τους νέους στο ψαχνό και παραδίνοντας την Κύπρο στους Τούρκους, εκτελώντας πλήρως το ρόλο της απέναντι στους προστάτες Αμερικάνους. Άλλαξαν από τότε πολλά. Τίποτα σήμερα δεν είναι όπως τότε. Κι όμως πάλι τίποτε από εκείνα δε δικαιώθηκε ακόμη. Ποιο ψωμί, ποια παιδεία και ποια ελευθερία!

Πολλά και μεγάλα πράγματα διασύρονται και ευτελίζονται. Κι έχεις την αίσθηση ότι το χάσμα ανάμεσα εκεί στις κορφές και στους πρόποδες των πλαγιών μας όλο και μεγαλώνει, όλο και πιο αγεφύρωτο γίνεται. Ο καθένας μας χύνεται στη δική του μοναχική περιπλάνηση και ψηλώνει το σύρμα που τον χωρίζει από το διπλανό του. Στενεύουν οι ελπίδες για μια άλλη αυγή, κι ένας αόρατος και απροσδιόριστος ίσκιος φωλιάζει στην ψυχή του καθένα μας, έτσι καθώς, δίχως χτες και αύριο, απορούμε μετέωροι και ψιθυρίζουμε: «δεν έχουμε ποτάμια, δεν έχουμε πηγάδια, δεν έχουμε πηγές».

Νιώθουμε πια πως ζούμε σε μια εποχή χωρίς συντονισμό και περιπλανιόμαστε σε μια κοινωνία και σε μια ιστορία χωρίς ειλικρίνεια και ενότητα. Έχουμε, τελευταία, επιδοθεί, με μια ασυγκράτητη δαιμονική μανία και μ' έναν ανεξέλεγκτο υπαρξιακό παροξυσμό, στην αναζήτηση και την καταγραφή των λεπτομερειών εκείνων που μας χωρίζουν και μας κάνουν μεταξύ μας εχθρούς, les κι έχουν πάψει εντελώς να υπάρχουν και να μας συγκινούν οι αξίες που μας ενώνουν και μας συσπειρώνουν. Γεμίζουν καθημερινά τα τραπέζια και ντουμανιάζει ο νους μας από αντιθέσεις, αντεγκλήσεις και νταπλίκια. Να

καταφύγεις πού; Που κι αυτός «ο κύκλος των χαμένων ποιητών» έχει κλείσει από καιρό πια και μας φαίνεται ξένος κι ανώφελος!

Αλλά το πλέον πικρό στο δράμα αυτό είναι ότι οι ανιθέσεις, μονότονες και πληκτικές, έχασαν τη γοητεία τους και τη γονιμότητά τους. Και τούτο γιατί, παρασυρμένοι σε κυνήγια παράξενα και σφηνωμένοι στα γρανάζια των σύγχρονων κινηματογραφικών ταχυτήτων, έχουμε χάσει την αίσθηση της σύνθεσης και ξεμακραίνουμε αδιάφορα από την ανάγκη της συνύπαρξης και τη συνείδηση της συνεξάρτησης.

Τι βγαίνει απ' όλα αυτά, αρκετά λίγοι και πολύ λίγο θα τολμήσουμε να καταλάβουμε. Αρκούμαστε, προς το παρόν, στα προσχήματα της σύγχυσης μας και σχεδιάζουμε σιωπηλά και μοναχικά το άλλοθι της απάθειάς μας, πετώντας μακριά από μας τα καρφιά και τις φλόγες. Ελάχιστα μας συγκινεί και μας ανασπλώνει εκείνη η περίεργη, έστω, και ντροπαλή ελπίδα, ότι ίσως κάτι καλό μπορεί να γεννηθεί από τούτη την αποσύνθεση και τη σήψη.

Γιατί σε τούτους τους βλάσφημους και αμετανόητους καιρούς η ύπαρξη και η ομορφιά του μέτρου μοιάζει με άπιαστο όνειρο. Το κρίσιμο και το τραγικό είναι ότι κάθε ξεπέραςμα του μέτρου περιέχει μέσα του το σπόρο της φθοράς και της αυτοκαταστροφής. Κι αν είναι από τη φθορά αυτή να λάμψει κάποτε εκείνο το καινούργιο και το ωραίο, χαλάλι της τότε κάθε φθορά και αγιασμένη κάθε θυσία. Μα αν είναι να ξεφυλλίζουμε τις σκονισμένες σελίδες των φαγωμένων τεφτεριών και γραφών, για να ξεθάψουμε τα παλιά τους φαντάσματα και να συντηρή-

σουμε τη γριά αμαρτία μας, τότε είναι βέβαιο πως θα περιμένουμε μάταια πολύ τους σωτήρες και τους μεσσίες, όταν λείπει από μέσα μας η περισυλλογή και η τόλμη να ξύσουμε τις δικές μας πληγές και ν' αναζητήσουμε τα βήματα που μας βγάζουν και στην άλλη πλευρά.

Θα συναντήσεις, ασφαλώς, σ' αυτήν την εναγώνια και κοπιαστική διαδρομή το γλυκό εκείνο χαμόγελο που ανοίγει το φωτεινό παράθυρο του κόσμου. Όμως ο φόβος είναι άλλος: οι μέρες της λύπης και τα βήματα της θλίψης κρατάνε πολύ. Και βάζουν πολλές φορές, με μια άλλη δριμύτητα, το αμείλιχτο ερώτημα: σήμανε μήπως η αρχή του τέλους της κοινωνικότητας του ανθρώπου και της κοινωνικής του ζωής, έτσι καθώς πορεύεται ο καθένας μας, μοναχικός καρβαλάρης, στους μελαγχολικούς δρόμους της αυτοσυντήρησής του και της πικρής μοναξιάς του;

Απαντάμε όχι, γιατί έτσι θέλουμε. Στο κάτω - κάτω είστε κι εσείς εδώ. Και δεν έχουμε το δικαίωμα εμείς, οι γέροντες της ακροποταμιάς, που ζωντάνεψαν τα πολυτεχνεία τότε, να ανεμίζουμε την περισυλλογή μας και να περιφέρουμε τους αζήτητους θρήνους μας. Γιατί στο κάτω - κάτω, αν δεν αντέχουμε εμείς σήμερα, είναι αρκετό που αντέξαμε τότε. Και χτίσαμε. Αυτά που χτίσαμε, πάνω σ' εκείνα που γκρεμίσουμε. Η νέα γενιά έχει κι αυτή το δικαίωμα, γιατί το παίρνει απ' τους δικούς μας αγώνες, να αμφισβητεί. Να μας αμφισβητεί και να μας απορρίπτει. Να γκρεμίζει τα δικά μας χαγιάτια, για να χτίσει σ' αυτά τα δικά της παλάτια. Όπως νομίζει. Δικά της είναι. Αρκεί να χτίσει. Κι ας φανούν ύστερα στις άλλες γενιές χαγιάτια κι' αυτά. ●

Οι εκδηλώσεις για την πανήγυρι της Ιεράς Μονής Αγίου Κυπριανού

Επραγματοποιήθηκαν και εφέτος με εξαιρετική επιτυχία οι εκδηλώσεις, επί τη ευκαιρία της Πανηγύρεως της Ιεράς Μονής των Αγίων Κυπριανού και Ιουστίνης στην Φυλή (15η Οκτωβρίου).

α. Όπως κάθε χρόνο, κατά την κύρια ημέρα της πανηγύρεως, στο Μοναστήρι προσήλθαν, παρά τις εκλογές, πλήθη πιστών Ορθοδόξων Προσκυνητών Ελλάδος και Εξωτερικού. Στην πολυ-αρχιερατική Συνοδική Θεία Λειτουργία, η οποία τελέσθηκε στους χώρους του ανεγειρομένου νέου παμμεγέθους Ναού, προεξήρχε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ωρωπού και Φυλής και καθηγούμενος της Ιεράς Μονής κ. Κυπριανός, πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου των Εισταμένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας του Πατρίου Ημερολογίου. Συνελειτούργησαν ο Σεβασμ. Μητροπολίτης κ. Βλάσιος, Πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου της Αδελφής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Πατρώνου Ημερολογίου Ρουμανίας, ο Σεβασμ. Επίσκοπος Τριάδιτσα κ. Φώτιος της Αδελφής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Πατρίου Ημερολογίου Βουλγαρίας, δώδεκα ακόμη Αρχιερείς και πολλοί Κληρικοί από την Ελλάδα, Σουηδία, Ιταλία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Αυστραλία, Κέννα και Η.Π.Α. Στην Λιτανεία των Ιερών Λειψάνων και της Ιεράς Εικόνας των τιμωμένων Αγίων συμμετείχε και η Φιλαρμονική του Δήμου Άνω Λιοσίων και προσέδωσε ιδιαίτερη λαμπρότητα στην πανήγυρι.

β. Η Μεγάλη Εκδήλωση “Ευχαριστήρια 2006”, ως επιστέγασμα των σχετικών δραστηριοτήτων με την Πανήγυρι, πραγματοποιήθηκε την Κυριακή, 22α Οκτωβρίου, στο Ξενοδοχείο των Αθηνών “Νοβοτέλ” (7 - 9 μ.μ.).

Τα “Ευχαριστήρια 2006” προσείλκυσαν ένα πολυπληθέστατο ακροατήριο (πνευματικά τέκνα, φίλους και συμπαραστάτας της Ιεράς Μονής), το οποίο είχε την ευκαιρία να αναβαπτισθή κυριολεκτικά στα νάματα της Ελληνορθοδόξου Παραδόσεώς μας (Ύμνοι Εκκλησιαστικοί, Τραγούδια Δημοτικά, Προβολή ταινίας για την Ιεραποστολή στην Κέννα, Ομιλίες, Απαγγελίες, Δώρα, Ευλογίες) και να συνειδητοποιήσει το επιτελούμενο από την Μονή πολυσχιδές έργο σε τοπικό και διεθνές επίπεδο.

Βάπτισις ιατρού από την Τσεχία στον Άγιο Κυπριανό

Στις αρχές Νοεμβρίου τρ.έ, έλαβε το ορθόδοξο Βάπτισμα στην Ιερά Μονή των Αγίων Κυπριανού και Ιουστίνης Φυλής ο Ιωάννης Μάχατς από την πόλι Μπρονό της Τσεχίας, 30 ετών, ιατρός παθολόγος, έγγαμος, πρώην Παπικός.

Ανάδοχός του παρέστη ο επίσης εκ Τσεχίας κ. Γεώργιος Γιάν, ελληνομαθής, υποψήφιος διδάκτορας Θεολογίας, ο οποίος είχε και αυτός βαπτισθή Ορθόδοξος πρό ετών στην ίδια Ιερά Μονή, μαζί με την μηστή του, εν συνεχεία δε ευλογήθηκε ο Γάμος τους και σήμερα έχουν ήδη δύο χαριτωμένα παιδάκια.

Ο νεοφώτιστος αδελφός Ιωάννης, ελληνικής καταγωγής από τη μητέρα του, ο οποίος διετέλεσε κατηχούμενος και προετομαζόμενος για το άγιο Βάπτισμα επί ένα έτος, θα ακολουθεί πλέον την Κοινότητα των Ορθοδόξων του Πατρώου Ημερολογίου, η οποία υφίσταται από ετών στην Τσεχία με επικεφαλής τον Ιερέα π. Ιερεμία Τοβάκ, υπό την ιεραποστολική και ποιμαντική ευθύνη του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου και Καθηγουμένου της Ιεράς Μονής των Αγ. Κυπριανού και Ιουστίνης Φυλής κ. Κυπριανού. Ένα χαρμόσυνο και ελπιδοφόρο γεγονός πνευματικής αναγεννήσεως, αρεκτά συχνό στην πνευματική όασι του Αγ. Κυπριανού, σε εποχή γενικής πνευματικής κρίσεως ηθών, αρχών και αξιών του ανθρώπου.

“Κέντρο Λαογραφικών Ερευνών & Μελετών Ν. Σερρών”

“2ο Σεμινάριο Ελληνικού Παραδοσιακού χορού”

Σέρρες 27-28-29-30
Δεκεμβρίου 2006

Θα διδαχθούν χοροί από τις παρακάτω περιοχές:

1. **Σέρρες** (περιοχή Ηράκλειας): Παρουσίαση χορών, από κατοίκους της περιοχής.
2. **Φλώρινα**: εισήγηση, διδασκαλία: Γιάννης Κωνσταντίνου.
3. **Αλωπία**: εισήγηση, διδασκαλία: Δημήτρης Ιωάννου.
4. **Ρουμλούκι**: εισήγηση, διδασκαλία: Ζωή Βεζυροπούλου-Αχιλλέας Τσιάρας.
5. **Ιεροπηγή Καστοριάς** (χοροί των νομάδων Βλάχων): εισήγηση, παρουσίαση χορών :Φώτης Τράσιος.

Το σεμινάριο περιλαμβάνει ακόμπη:

- Παρουσίαση φορεσιών από τις περιοχές που θα διδαχθούν.
- Προβολές video, διαφανειών, παλαιών φωτογραφιών κ.α.
- Αναφορές στα πανηγύρια, τα έθιμα, τη μουσική και άλλα στοιχεία του τοπικού πολιτισμού.
- Βιβλιογραφία, δισκογραφία και πληροφορίες για επιτόπιες έρευνες.
- Απονομή βεβαιώσεων συμμετοχής.
- Παράδοση εργασιών σεμιναρίου.
- Τρεις διανυκτερεύσεις με πρωινό στα ξενοδοχεία “Αγνάντιο” και “Olympic s.a.” στο Σιδηρόκαστρο.
- Πλήρες φαγητό, καφές και μικρογεύματα στα διαλείμματα.
- Γλέντια με ορχήστρες από τις διδασκόμενες περιοχές.

Επιστημονικά Υπεύθυνη

Δρ. Πανοπούλου Καλλιόπη, Λέκτορας Τ.Ε.Φ.Α.Α Σερρών.

Οργανωτική Επιτροπή

- Τσαγανός Ευάγγελος
- Κασελούρης Αθανάσιος
- Γούλας Παναγιώτης

Σημ: Οι εργασίες του σεμιναρίου θα γίνουν στο ξενοδοχείο “Αγνάντιο” στο Σιδηρόκαστρο.

Για καλύτερο προγραμματισμό, παρακαλούμε δηλώστε έγκαιρα τη συμμετοχή σας το αργότερο **μέχρι τις 20 Δεκεμβρίου 2006.**

Για περισσότερες πληροφορίες σε ότι αφορά το σεμινάριο σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία, τη διδασκαλία καθώς και για δηλώσεις συμμετοχής μπορείτε να απευθύνεστε στα παρακάτω τηλέφωνα:

- Κασελούρης Αθανάσιος: τηλ & fax 2321064087, κιν: 6977634178
- Τσαγανός Ευάγγελος: κιν: 6944897192
- Γούλας Παναγιώτης: κιν: 6946503890

- Η συμμετοχή των ενδιαφερομένων για όλα τα παραπάνω είναι 220 €.
- Η συμμετοχή για τους συνοδούς είναι 150 €.
- Η συμμετοχή για όσους επιθυμούν μόνο εισηγήσεις – διδασκαλίες είναι 100 €.

Το αναλυτικό πρόγραμμα του σεμιναρίου θα δοθεί στους συνέδρους με την εγγραφή τους και την παραλαβή του φακέλου διδασκαλίας.

16 Οκτωβρίου: Παγκόσμια ημέρα Ψωμιού

Με την ευκαιρία του εορτασμού της παγκόσμιας ημέρας ψωμιού, αναδημοσιεύουμε από την “Αρτοποιία” ένα εξαιρετικό αφιέρωμα στο ψωμί, του δάσκαλου Νικολάου Χλωρού, έτσι για να τιμήσουμε ένα αγαθό, που αποτελεί και αποτελεί τη βάση της διατροφής μας.

Η ιστορία του ψωμιού είναι τόσο μεγάλη, όσο και η παρουσία σχεδόν του ανθρώπου στη γη. Από την αρχή της ζωής στον πλανήτη μας οι άνθρωποι έτρωγαν ωμούς τους δημητριακούς καρπούς, και πολύ αργότερα έμαθαν να τους καβουρδίζουν. Το πρώτο αλεύρι δεν είχε καμιά ομοιότητα με το σημερινό. Ήταν αλεύρι από καβουρδισμένους ή αποξηραμένους σπόρους που είχαν τριφτεί ή κοπανιστεί ανάμεσα σε δυο λείες πέτρες. Μετά έμαθαν να ανακατεύουν αυτό το πρωτόγονο αλεύρι με νερό και να παρασκευάζουν τους πρώτους κυλούς που είναι οι πραγματικοί πρόγονοι του σημερινού ψωμιού. Κατάλοιπα ενός τέτοιου κυλού είναι το ελληνικό κουρκούτι, η ιταλική πολέντα, η ρουμανική μαμαλίγκα. Στη συνέχεια έμαθαν να φτιάχνουν πιο πηχτούς κυλούς, τους οποίους έψηναν απευθείας στη φωτιά ή τους άπλωναν μέσα σε πυρακτωμένους λίθους. Τα πρώτα σκεύη που χρησιμοποιήθηκαν ήταν πήλινα ταψιά. Ο μεγάλος ποιητής του διδακτικού έπους, Ησίοδος, που έζησε τον 7ο ή 8ο αιώνα π.χ. στο έργο του “Έργα και Ημέραι” δίνει συμβουλές για την εργασία και για την καλλιέργεια της γης, ξεκινώντας από το βασικό: «*Έργον δ' ου-*

δέν όνειδος, αεργίη δε τ' όνειδος» (η εργασία δεν είναι ντροπή, η τεμπελιά είναι ντροπή!). Ιδού μερικές συμβουλές που αποδεικνύουν ότι η καλλιέργεια των δημητριακών στην αρχαία Ελλάδα ήταν γνωστή:

● Δε γεμίζει κανένας το αμπάρι του παραμελώντας κι αναβάλλοντας τη δουλειά του.

● Κι όταν φανεί για τους θνητούς η μέρα της σποράς εμπρός, όλοι δουλειά! Και οι υπηρέτες και ο αφέντης και η στεγνή η νοτερή η γης, δουλεύετε την στην εποχή που είναι το όργωμα, τρέχοντας από χάραμα πολύ, γιατί έτσι θα δεις και τα χωράφια σου καρπούς να τα γεμίζουν.

● Αν περιμένεις να γυρίσει ο ήλιος για να οργώσεις την ιερή τη γη, τότε θα θερίσεις καθιστός λίγο πράγμα θα αδράξει το χέρι σου και θα δένεις τα στάχια το ένα το άλλο ανάποδα σκόνη γεμάτος και με την καρδιά σου κρύα θα τα φέρεις στο πανέρι.

● Τον καιρό του θερισμού απόφευγε το καθιστό στη σκιά και τον πρωινό τον ύπνο. Τότε πρέπει να κάνεις γρήγορα και να κουβαλές τον καρπό στο σπίτι σου σπικωμένος απ' το χάραμα για να 'ναι το βιος ασφαλισμένο. Η αυγή κόβει το ένα τρίτο από ότι μπορεί να κάμει κανείς για μια μέρα, η

αυγή κάνει να προκόβει κανείς και στο δρόμο και στη δουλειά.

● Και βάζε τους δούλους σου ευθύς μόλις πρωτοφανεί ο γίγαντας Ωρίωνας, τ' άγιο της Δήμητρας το στάρι να λιχνίζουμε μέσα σε ένα τόπο καλοπνευόμενο και πάνω σ' ένα αλώνι καλοϊσοιασμένο. Και ύστερα, σαν καλά το μετρήσεις, βάλε το στα πιθάρια σου. Ο Ηρόδοτος αναφέρει ότι στη αρχαία Αίγυπτο το ψωμί ζυμωνόταν με τα πόδια, κάτι που συνεχιζόταν ως τις αρχές του προηγούμενου αιώνα μας, σε πολλές περιοχές της Ελλάδας και της Ευρώπης. Πριν από αυτόν ο Όμηρος αναφέρει ένα είδος αλεύρου που το ονόμαζε *άλφιτα*, χωρίς όμως να κάνει μνεία για το πώς χρησιμοποιούνταν. Γεγονός πάντως είναι ότι οι αρχαίοι Έλληνες προσέφεραν ψωμί στους θεούς, το λεγόμενο “θειαγόνον”. Συγκεκριμένα στα “Θεοσμοφωρία”, γιορτή προς τιμήν της θεάς Δήμητρας στην Ελευσίνα, προσφέρονταν ειδικά ψωμιά που ονομάζονταν “μεγαλάρτοι”. Τα πρώτα οργανωμένα αρτοποιεία όμως εμφανίστηκαν στη Ρώμη επί αυτοκράτορα Τραϊανού το 97-117 μ.Χ.

Αυτό το πληροφορούμαστε απ' την Πομπηία, όπου βρέθηκαν ολόκληρες εγκαταστάσεις- αρτοποιίας, μέρος των οποίων φυλάγεται στο Μουσείο της Νάπολι. Στην αρχαία Ελλάδα, το ψωμί παρασκευαζόταν και ψννόταν στα σπία. Τα αρτοποιεία εμφανίστηκαν κατά τον 2ο αιώνα μ.Χ. Ανάμεσα στις πολλές ποιότητες που παρασκευάζονταν

στην αρχαία Ελλάδα ήταν ο *ζυμίτης* από αλεύρι, νερό και προζύμι ο *άζυμος* από αλεύρι και νερό, ο *σιμιγδαλίτης* από λεπτότατο αλεύρι κ.ά.

Όπως φαίνεται λοιπόν από την αρχαιότητα είχε εδραιωθεί το σιτάρι και τα παράγωγα προϊόντα του, ιδίως το ψωμί, ως βασικά στοιχεία του καθημερινού διαιτολογίου των Ελλήνων. Αυτό κατέχει κυρίαρχο ρόλο όμως και σε κάθε μέρος της παραδοσιακής ζωής, γιατί είναι πολύτιμο, ζωτικής σημασίας, ενώ ένας μεγάλος αριθμός εθίμων, συμβολισμών, προκαταλήψεων και δεισιδαιμονιών έχουν δημιουργηθεί γύρω από αυτό. Στη συνείδηση των ανθρώπων έχει ξεχωριστή θέση και στην ελληνική κουζίνα, αλλά και στην ευρύτερη κουλτούρα της χώρας μας. Αυτό οφείλεται στην επίμοχθη διαδικασία για την παραγωγή σιταριού, στη σπορά μέχρι τη συγκομιδή και το άλεσμα, τη θρεπτική του αξία και τη μεγάλη του κατανάλωση σε όλες τις πτυχές της ανθρώπινης ζωής.

As δούμε λοιπόν πως συνδέεται η παράδοση με το ψωμί: *Ο λαός γνώριζε καλά ότι το ψωμί και το νερό κάνουν τον άνθρωπο γερό*. Τις περισσότερες όμως φορές με τους πολέμους και τις κακουχίες, τα πράγματα δυσκόλευαν και *δεν χόρταινε ψωμί*. Τα έσοδά του ήταν ελάχιστα και κατάφερνε να *ψωμοζει*. Στα ορεινά χωριά, ιδιαίτερα, που η καλλιέργεια ήταν δύσκολη, συχνά *δεν είχε ψωμί να φάει*.

Και δυστυχώς όταν λείπει το ψωμί *η ημέρα γίνεται διπλή*. Στις πολιτείες βέβαια τα πράγματα ήταν καλύτερα. Σε κάθε γειτονιά ο φούρνος μοσχοβολούσε φρέσκο ψωμί. *Απ' όλα τα μυρουδικά κάλιο μυρίζει ο φούρνος!* Οι άνθρωποι είχαν τις εργασίες τους και κατάφερναν συνήθως να *βγάζουν το ψωμάκι τους*. Δεν έλειπαν ασφαλώς και οι αντιθέσεις, αφού: *Ο χορτάτος τον νηστικό δεν το πιστεύει. Ο χορτάτος λέει ψωμί κι ο νηστικός ψωμάκι. Άνθρωπος που δεν πεινάει, τι θα πει ψωμί δεν ξέρει. Το ψωμί τα δάκρυα σταίνει, το ψωμί τα ματασταίνει. Για ένα κομμάτι ψωμί, ξεπουλά κανείς την περιουσία του. Ψωμοζήτης είναι κάποιος που ζητιανεύει*. Οι γέροντες σταυρώνουν το καρβέλι πριν το κόψουν και από σεβασμό δε θέ-

λουν να κάθονται έχοντας στις πλάτες τους σ' αυτό ούτε βάζουν ανάποδα το καρβέλι γιατί φέρνει γρουσουζιά στο σπίτι. Συχνά για να δώσουν βεβαιότητα στα λόγια τους, ορκίζονται στο ψωμί: *Μα το ψωμί! - Μα τη δύναμη μου. - Μα τη μπουκουσιά που τρώω*.

Κάποιες φορές και τα ονόματα τους είναι βγαλμένα από το ψωμί, όπως Ψωμάδης, Κουλούρης, Καρβέλας κ.ά. Όταν κάποιος πήγαινε να δουλέψει στα ξένα, η ευχή των γονιών του ήταν: *Να τιμάς το ψωμί που τρώς*. Αν κανένας παράβαινε τον όρκο του ψωμιού, ήταν *ψωμοπάτης*, περιφρονημένος από τους ανθρώπους και καταραμένος από το Θεό. Οι μαστόροι και οι εργάτες κανόνιζαν τις δουλειές που έπαιρναν με *ψωμί ή ξίψωμα*.

Τις φιλίες τις δένανε πάντοτε με το ψωμί: *Εφαγα ψωμί στο σπίτι του, έλεγαν με σεβασμό και όταν ο δεσμός τους ήταν ακόμη πιο ισχυρός με μακρόχρονη φιλία, τότε ψωμί ή αλάτι φάγαμε μαζί*. Συχνά ο πολύ φιλόξενος μοιράζει και τη *μπουκουσιά* του. Η εύκολη δουλειά για τον καθένα είναι *ψωμοτύρι*. Όταν όμως κάποιος δοκιμάζει κάτι πάνω απ' τις δυνάμεις του χωρίς να το πετύχει, τότε *πρέπει να φάει κομμάτια ακόμη*.

Δε λείπουν και οι υπερβολικές προσδοκίες, *αφού ο νηστικός καρβέλια ονειρεύεται*. Οι απαιτητικοί φυσικά τα θέλουν *βρεγμένα τα παξιμάδια*. Συχνά βέβαια ενώ μας λείπουν τα απαραίτητα, *ψάχνουμε για τα εξεζητημένα*. Ψωμί δεν έχουμε, ραπανάκια για την όρεξη γυρεύουμε. Με το ψωμί μετρούν και τις ημέρες της ζωής. *Λίγα τα ψωμά του, λίγα τα καρβέλια του, λένε, για κάποιον που πλησιάζει το τέλος του*. Όσο για λαϊκό μας ήρωα τον καραγκιόζη, κρίμα που ποτέ δεν κατάφερε να είναι χορτάτος. Η θέση όμως του ψωμιού σε όλες τις πτυχές της ζωής ενισχύεται και από τη θέση που έχει αυτό στη Χριστιανική Ορθόδοξη

Εκκλησία. Ο Κύριος στο Ευαγγέλιο εμφανίζεται ως σπορέας, ως καλός γεωργός και οι καλοί χριστιανοί ως σπόρος που έπεσε στη γη τη μαλακή και την εύφορη και όταν φύτρωσε, εποίησεν καρπών εκατονταπλάσιονα.

Στη παραβολή της ζύμης παρομοιάζεται η βασιλεία των ουρανών, η θεία χάρις, με τη ζύμη. *“Το ψωμί είναι ο ίδιος ο Χριστός”* λέει ο παροιμιακός μας λόγος. Στο Μυστικό Δείπνο ο Χριστός ευλόγησε τον άρτο και τον ομοίωσε με το Σώμα του. *“Σώμα και αίμα Κυρίου”* μεταλαμβάνουν οι χριστιανοί στη Θεία Κοινωνία αφού το ψωμί και το κρασί μετατρέπονται κατά τη διάρκεια του μυστηρίου της Θ. Ευχαριστίας. *“Τον άρτον ημών τον επιούσιον δος ημίν σήμερον”* παρακαλούμε το θεό στην Κυριακή προσευχή. Με άρτους και πρόσφορα, ψώματα και κόλλυβα, συμμετέχουν οι πιστοί στην εκκλησιαστική παράδοση αλλά και σε όλες τις μεγαλύτερες θρησκευτικές γιορτές, Πάσχα και Χριστούγεννα, σε σημαντικά ορόσημα της ανθρώπινης ζωής, όπως γέννηση, γάμος και θάνατος, σε ποικίλες δραστηριότητες της καθημερινής ζωής, όπως η αρχή και το τέλος των αγροτικών δραστηριοτήτων, η λαϊκή ιατρική, η απομάκρυνση κακών πνευμάτων και τέλος ο προσδιορισμός των “άξιων” νοικοκυρών.

Στην κάθε μια από αυτές τις δραστηριότητες, το ψωμί προσλαμβάνει διάφορες μορφές και συμβολισμούς, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί έκφραση της λαϊκής δημιουργικότητας, καθώς

τα σχέδια και οι συνδυασμοί στην επιφάνεια του εκφράζουν την αισθητική, αλλά και την πίστη του λαού απέναντι στο θείο. Η μιζέρια που συνεπαγόταν η έλλειψη αυτού του πολύτιμου αγαθού οδηγεί στην εξύψωση του, και ως εκ τούτου τα στάδια της παραγωγής, η προετοιμασία του προζυμίου, το ζύμωμα και το ψήσιμο χαρακτηρίζονται από ενέργειες που εξέφραζαν τη δυνατή πίστη και το μεγάλο σεβασμό. Η συμπεριφορά των ανθρώπων απέναντι στο ψωμί ήταν ανάλογη με την ιερότητα του, επειδή ήταν οι άνθρωποι κρατούσαν ένα κομμάτι του στα χέρια τους, αισθάνονταν ότι κρατούσαν κάτι ιερό.

Όταν το αντίδωρο προσφέρεται στην εκκλησία, αν έστιω και ψίχουλα του πέσουν στο έδαφος, οι χριστιανοί αναφωνούν “Χριστός!” σκύβουν και τα μαζεύουν, καθώς θεωρείται μεγάλη αμαρτία να πατηθούν τα ψίχουλα του. Η πίστη των ανθρώπων στη δύναμη του ψωμιού το καθιστούσε επίσης “μέσο για μαγικές και θρησκευτικές ενέργειες” και για την προστασία από κακά πνεύματα ενώ ταυτόχρονα χρησιμοποιείτο από το λαό ως προστατευτικό σε ποικίλες περιπτώσεις για τη διασφάλιση της καλής υγείας και ευτυχίας. Αξίζει όμως να αναφέρουμε τον αρμονικό συνδυασμό των χριστιανικών και ειδωλολατρικών εθίμων και αντιλήψεων, αφού πληθώρα από αυτές που αναφέρονται στο σιτάρι και τα υποπροϊόντα του, υποστηρίζεται ότι αποτελούσαν συνέχεια της κληρονομιάς των αρχαίων Ελλή-

νικών εθίμων.

Οι διατροφικές συνήθειες όμως σήμερα, έχουν υποστεί αλλαγές σαν αποτέλεσμα ποικίλων κοινωνικοπολιτικών και οικονομικών αλλαγών. Τα ξένα πρότυπα, οι νέες συνήθειες και συμπεριφορές έχουν εισβάλει στη ζωή μας και έχουν επηρεάσει σημαντικά τον τρόπο της παρασκευής και της κατανάλωσης του παραδοσιακού ψωμιού.

Το ψωμί παίζει σημαντικό ρόλο ακόμα, στις διατροφικές συνήθειες πολλών σύγχρονων Ελλήνων, δεν είναι όμως το βασικό στοιχείο της διατροφής τους. Χρησιμοποιείται για να συνοδεύει τα κυρίως γεύματα, λόγω της ποικιλίας των τροφίμων. Αυτή η ποικιλία και ο καταναλωτισμός που επικρατεί έχουν αφαιρέσει το σεβασμό και την ιερότητα που προσδίδονταν σ' αυτό από τις παλαιότερες γενιές.

Οι σημερινοί Έλληνες δεν κουράζονται ζυμώνοντας το και έχουν επιλογή ανάμεσα σε εκατοντάδες εναλλακτικά τρόφιμα εφάμιλλης αξίας. Το ψωμί έχει χάσει τη μαγεία του, δεν είναι πια ο φύλακας άγγελος του νεογέννητου και της μητέρας, δεν προσφέρεται σαν δώρο στα βαφτιστήρια και δεν χρησιμοποιείται σαν διακόσμηση τα Χριστούγεννα. Σήμερα βέβαια στα αρτοποιεία οι κανόνες υγιεινής και αυστηροί είναι και τηρούνται.

Η μαζική παραγωγή όμως μείωσε την παραδοσιακή σημασία του. Οι προλήψεις και οι δεισιδαιμονίες έχουν ξεχαστεί, έτσι κατά το ζύμωμα και το ψήσιμο δεν ακολουθούνται οι

ίδιες μαγικές ιεροτελεστίες όπως στο παρελθόν. Η αφθονία και ο πλούτος των τελευταίων ετών έχουν μετατρέψει τα αγαθά σε προϊόντα, μειώνοντας τη σημασία τους. Σήμερα ολόκληρα καρβέλια ψωμιού πετάγονται στα σκουπίδια, ενώ πριν από 30-40 χρόνια κάτι τέτοιο ήταν διανόητο. Ο τρόπος παρασκευής του παραδοσιακού ψωμιού στα σημερινά αρτοποιεία είναι σε γενικές γραμμές ο ίδιος με τον παραδοσιακό.

Η διαφορά έγκειται στη χρήση των μέσων και στο χρόνο ετοιμασίας του, τα οποία διεκπεραιώνονται με τη βοήθεια σύγχρονων μηχανημάτων σε ελάχιστες ώρες. Κάποιοι υποστηρίζουν βέβαια και όχι άδικα, τη διαφορά στη γεύση και την αίσθηση ότι ήταν πιο χορταστικό. Το σύγχρονο λοιπόν, παραδοσιακό ψωμί φτιάχνεται σε διάφορα μεγέθη, αλλά ακόμα και το μεγαλύτερο μέγεθος που συναντάται στα αρτοποιεία είναι μικρότερο σε σύγκριση με εκείνα που φτιάχνονταν παλιότερα- καθώς οι σύγχρονοι Έλληνες απαιτούν να έχουν πάντα φρέσκο και μαλακό ψωμί στο τραπέζι τους.

Στις μέρες μας βέβαια οι καταναλωτές βρίσκουν μια μεγάλη ποικιλία από ψωμιά ανάλογα με τα γούστα, τις απαιτήσεις και την κατάσταση της υγείας τους. Μερικοί ίσως τα λένε ξένα αλλά δεν είναι καθόλου ξένα αφού τα εξειδικευμένα ψωμιά όπως τα λένε στην ορολογία των αρτοποιών, είναι γνωστά πλέον από τις ξένες επιδράσεις άλλων πολιτισμών μέσα από ταξίδια και σπουδές σε άλλα κράτη και πολιτείες.

Η κύρια ιδιότητα αυτών των ειδών ψωμιού είναι ότι τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την προετοιμασία τους τα θέλουν πιο αφράτα από το παραδοσιακό ψωμί, ενισχύοντας έτσι την άποψη ότι αυτό, δεν χρησιμοποιείται σαν κύριο γεύμα, αλλά σαν συνοδευτικό των γευμάτων, άρα δεν παρασκευάζεται για να είναι ιδιαίτερα χορταστικό.

Το σύγχρονο παραδοσιακό ψωμί πάντως παραμένει σε μεγάλη ζήτηση και αποδεικνύει ότι είναι βασικό στοιχείο της Ελληνικής κουλτούρας, συνδεδεμένο με την ταυτότητα του Έλληνα, γιατί περικλείει αναμνήσεις, μύθους και κοινωνική ιστορία. ●

Ποδητισμός. Έργο ευθύνης.

Κρατάμε το πνεύμα ζωντανό.

Θέατρο, ζωγραφική, μουσική, ποίηση. Η Τέχνη είναι ποδητισμός, είναι ο καθρέφτης της κοινωνίας μας. Και μας κάνει περήφανους, σαν Έλληνες, γιατί είναι η ίδια η ιστορία μας, η παρουσία μας, η κληρονομιά μας.

Γι' αυτό και εμείς δίνουμε τον καλύτερο εαυτό μας, με έργο ευθύνης για τον Ποδητισμό, για να ζει και να αναπνέει η Τέχνη σε κάθε γωνιά της Ελλάδας.

... για ένα μέλλον πιο ανθρώπινο, πιο αισιόδοξο, πιο ευτυχισμένο.

Γιατί το πιο όμορφο παιχνίδι, είναι η ζωή

ΣΤΑΔΙΟ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΣ

30, 31 ΜΑΡΤΙΟΥ & 1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2007

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ:

“ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ”

ΕΚΘΕΣΗ:

“ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ”

ΣΚΟΠΟΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗΣ

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχοντας ως κύρια ιστορική κατεύθυνση την οικονομία και το εμπόριο διεύρυνε με τη συνθήκη του Μάαστριχτ το πεδίο δράσης της και στον τομέα του πολιτισμού με σκοπό την ενίσχυση συμμετοχής των πολιτών στην ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής ένωσης.

Στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συνεργασία με τις κυβερνήσεις των Κρατών - Μελών και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι να συμβάλει στην «ανάπτυξη των πολιτισμών των Κρατών - Μελών με τη στήριξη πολιτιστικών ενεργειών και την ενίσχυση της πολιτιστικής ιδιαιτερότητας σε κάθε περιοχή μέσα στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών οικονομικών συναλλαγών». Με τον τρόπο αυτό προωθείται η ανάπτυξη στα Κράτη - Μέλη με σεβασμό στην εθνική και περιφερειακή πολυμορφία αναδεικνύοντας την πολιτιστική κληρονομιά κάθε περιοχής. Το πλαίσιο αυτό διευκολύνει το σχεδιασμό της ανάλογης στρατηγικής από τους Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης, που να επιδιώκει την προστασία και την αξιοποίηση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς αυτή αποτελεί πλέον κεντρικό σημείο αναπτυξιακής δράσης και αποτελέσματος για το σύνολο της τοπικής κοινωνίας. Η δημιουργία μιας νέας αισθητικής και σεβασμού για το δομημένο περιβάλλον και σε αρκετές περιπτώσεις και για το φυσικό περιβάλλον ως τμήμα της τοπικής παράδοσης συμβάλλει στην προσέλκυση πολιτιστικού τουρισμού και δημιουργεί νέες δυνατότητες βιωσιμότητας και ανάπτυξης.

Παράλληλα, διανοίγονται νέες σημαντικές δυνατότητες για την προώθηση ενεργειών συνεργασίας και εταιρικότητας ανάμεσα σε εθνικούς, περιφερειακούς και κατά κύριο λόγο τοπικούς αυτοδιοικητικούς φορείς από τα 25 Κράτη - Μέλη στον τομέα του Πολιτισμού. Στο πλαίσιο αυτό, επιβάλλεται η ανάληψη δράσεων, η καθιέρωση πρότυπων συνεργασίας, η ευρύτερη δυνατή δικτύωση και η ανάλογη πολιτική για την προβολή όλων των παραπάνω από την Αυτοδιοίκηση. Ο τομέας του Πολιτισμού αποτελεί ένα νέο πεδίο δράσης για τους Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης καθώς αγκαλιάζει το σύνολο της τοπικής κοινωνίας.

Αφιερωμένο στους χιλιάδες
φορείς, λαϊκούς δημιουργούς
κάθε εκφραστή της λαϊκής

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
EUROPEAN ORGANISATION FOR STRATEGIC PLANNING

ΛΑΪΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ

Κατά τη διάρκεια της Συνδιάσκεψης και της Έκθεσης θα παρουσιάζονται συνεχώς, σε δύο διαφορετικούς χώρους, λαϊκά δρώμενα που θα αφορούν τον ελληνικό λαϊκό πολιτισμό και συγκεκριμένα:

- Χορευτικές Αναπαραστάσεις
- Θεατρικά Δρώμενα
- Αναπαραστάσεις καθημερινής ζωής
- Συναυλίες Παραδοσιακής Μουσικής
- Εκθέσεις Φωτογραφίας
- Εκθέσεις Βιβλίων
- Εκθέσεις αντικειμένων Λαϊκής Τέχνης
- Παρουσιάσεις Πολιτιστικών Οργανισμών Δήμων, Κοινοτήτων και Νομαρχιών
- Παρουσιάσεις όλων των περιοχών της Ελλάδας

ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΘΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ:

- Δήμοι & Κοινότητες • Νομαρχίες • Υπουργεία • Πανεπιστήμια
- Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί • Επιμελητήρια • Τ.Ε.Δ.Κ. • Ιδρύματα Πολιτισμού
- Πολιτιστικοί Σύλλογοι, Όμιλοι, Σωματεία, Αδελφότητες • Γυναικείοι Συνεταιρισμοί
- Ομοσπονδίες Συλλόγων • Λαογραφικά Μουσεία • Αργυροχρυσοχόοι
- Λαϊκοί Ζωγράφοι • Κεραμιστές • Ξυλογλύπτες • Εκδοτικοί οίκοι
- Υφαντουργοί • Γενικοί εκθέτες που σχετίζονται με το λαϊκό πολιτισμό • Βιοτέχνες

ΛΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ο λαϊκός πολιτισμός αποτελεί την έκφραση του βίου κάθε Έλληνα και Ελληνίδας. Ήθη, έθιμα και παραδόσεις, που εντοπίζονται βαθιά στο χρόνο και σε όλο τον ελληνικό χώρο συνυφασμένα με τις ανθρώπινες αξίες και τις ηθικές αντιλήψεις της κάθε κοινωνίας, διαπερνούν την ψυχή όλου του ελληνικού λαού.

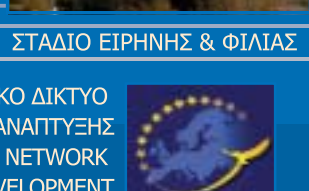
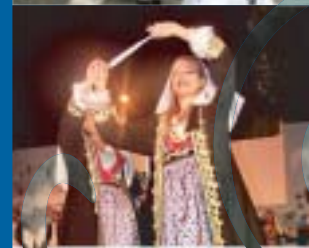
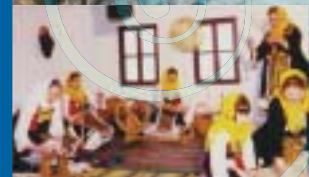
Εκατομμύρια Έλληνες σήμερα είναι οι εκφραστές του λαϊκού πολιτισμού σε οποιαδήποτε μορφή του. Πολιτιστικοί σύλλογοι, λαογραφικά μουσεία, λαϊκοί τεχνίτες, βιοτέχνες, ιδρύματα, κεραμιστές, αργυροχρυσοχόοι, γυναικείοι συνεταιρισμοί παράγουν και διατηρούν αναλλοίωτο το λαϊκό μας πολιτισμό.

Οι οργανωτές θέλουν μέσα από τη διοργάνωση της Έκθεσης για τον ελληνικό λαϊκό πολιτισμό να αναδείξουν το γνήσιο λαϊκό πνεύμα και τη λαϊκή δημιουργία, τέχνη και κληρονομιά.

Να τιμήσουν για τη προσφορά τους στην τοπική και περιφερειακή οικονομία όλους όσους ασχολούνται με το λαϊκό πολιτισμό και κρατούν το φρόνημα των Ελλήνων υψηλό.

Παράλληλα με την έκθεση θα λάβουν χώρα λαϊκά δρώμενα και εκδηλώσεις από πολιτιστικούς συλλόγους, σωματεία και πολιτιστικούς οργανισμούς αυτοδιοίκησης όπου οι χιλιάδες επισκέπτες θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν από κοντά έθιμα, παραδόσεις, θρύλους και δοξασίες από όλα τα μήκη και τα πλάτη της Ελλάδας.

Το τριήμερο των εκδηλώσεων στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας θα αποτελέσει την καλύτερη ευκαιρία προβολής του ελληνικού λαϊκού πολιτισμού τόσο στον ελλαδικό χώρο όσο και σε παγκόσμια κλίμακα.

ΣΤΑΔΙΟ ΕΙΡΗΝΗΣ & ΦΙΛΙΑΣ

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

42 χρόνια συνεχούς πει-
σματικής προσφοράς αι-
φόρου ανάπτυξης, παροχής
παιδείας και επιστημών

του Βασίλη Π. Κονιτσιώτη

Εφέτος συμπληρώνονται σαράντα δύο συναπτά έτη από τότε που ξεκίνησε την πορεία του στο εκπαιδευτικό γίγνεσθαι της τριτοβαθμίου Εκπαιδευσης, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων 2ο τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής σαν παράρτημα του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ζήσαμε από κοντά τα πρώτα νηπιακά του βήματα.

Γνωρίσαμε τις δυσκολίες των πρώτων χρόνων λειτουργίας του. Η πόλη των Γραμμάτων και των Τεχνών νυδόκησε μετά από αγώνες πολλών χρόνων, να τιμηθεί με πανεπιστημιακό ίδρυμα το οποίο με την παρέλευση των ετών τίμησε τον τόπο, καταξίωσε, καταξιώθηκε και ανερίχθη μεταξύ των πρώτων πανεπιστημίων της χώρας και σε υψηλή-ζηλευτή θέση ανάμεσα στα πανεπιστήμια της Ευρώπης και του κόσμου ολόκληρου.

Το "φυσικό δικαίωμα" ιδρύσεως του Πανεπιστημίου στα Ιωάννινα κατέστη πραγματικότητα. Εκκλησία, Δήμος, Νομαρχία, Ιερά Μητρόπολη, Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών και λοιποί φορείς της πόλεως εργάστηκαν, αγωνίστηκαν για την πραγματοποίηση του ονείρου.

Σαράντα δύο χρόνια μετά, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων μεταλαμβάνει στους νέους σπουδασιές από όλη την επικράτεια τις πνευματικές, τις ηθικές και τις εκπαιδευτικές αξίες και εμπειρώνει την γνώση σε όλους τους τομείς των Επιστημών θετικών και θεωρητικών.

Σήμερα το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων χάρη στις ατομικές και συλλογικές προσπάθειες των Πρυτανικών αρχών του εξαίρετου και υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικού προσωπικού, του άρτια επιλεγμένου και καταξιωμένου

Διοικητικού προσωπικού, ανταποκρίθηκε πλήρως στην αποστολή του με αποτέλεσμα να παρέχει υψηλής στάθμης διδασκαλία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο να παρέχει απλόχερα και υπεύθυνα νέες γνώσεις σε όλους τους τομείς.

Ο θαυμάσιος λειτουργικός χώρος υψηλού επιπέδου του, επιτεύγματα της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου, η αξιόπιστη λειτουργία του πανεπιστημίου Ιωαννίνων και η ανοδική ολόενα πορεία του, άλλαξε άρδην την εικόνα της πόλεως των Ιωαννίνων και της Ηπείρου γενικότερα.

Η πορεία αυτή καθορίστηκε αυστηρά μέσα από ένα πλέγμα και σύστημα αξιών και είναι αυτές οι αξίες που συγκροτούν την παράδοση και υποδεικνύουν με συνέπεια την πορεία προς το μέλλον. Το σύνθημα αντικειμενικός σκοπός και στόχος των νέων πρυτανικών αρχών που άρι ανέλαβαν τα νήνια της πορείας του Πανεπιστημίου είναι η περαιτέρω ανέλιξη του ιδρύματος, που κατά την ρήση του, πολλά υποσχόμενου νέου πρύτανη, Καθηγητού των Θετικών Επιστημών κ. Ιωάννη Γεροθανάση θα είναι πορεία αριστείας, όπως ο ίδιος καθόρισε και όπως θα επιδιώξουν οι καταξιωμένοι στον πανεπιστημιακό χώρο καθηγητές με περγαμνές, αντιπρυτάνεις κ.κ. Σωτήριος Λουκάς, Γεώργιος Παπαγεωργίου και Δημήτριος Στεφάνου των Μαθηματικών, της Ιστορίας και Αρχαιολογίας και της Ιατρικής Σχολής αντίστοιχα.

Οι διατελέσαντες πρυτάνεις έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους και εργάστηκαν σκληρά για την καταξίωση του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στον χώρο και στον χρόνο, στην επιστήμη στα γράμ-

ματα και στις τέχνες και πρέπει να έχουν ήσυχη την συνείδησή τους για τις επιτυχίες και τον αγώνα τον καλόν που έδωσαν. Όλοι άφησαν την δημιουργική τους σφραγίδα στο ίδρυμα και όλοι υπερέβαλαν εαυτούς για την ανέλιξη του, που είναι σήμερα σε ζηλευτά για τα άλλα ιδρύματα της χώρας με πλήθος διεθνών διακρίσεων και βραβείων.

Πρώτος Πρύτανης του ιδρύματος διετέλεσε ο αείμνηστος Γεώργιος Θεοχαρίδης, γένης στα πρώτα δύσκολα βήματα, για να ακολουθήσει το παράδειγμα του ο Νικόλαος Γάγγας και μετά η Χριστίνα Δεδούση η μοναδική εκπρόσωπος του γυναικείου φύλου στην πρυτανεία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Ο αείμνηστος Σωτήριος Λάκαρης συνέχισε το έργο αναδομήσεως του Πανεπιστημίου σε μια δύσκολη χρονικά περίοδο, επιτυχάνοντας στο έργο του, για να πάρει την σκυτάλη ο Γεώργιος Τζιβανίδης και να ακολουθήσει ο Στέφανος Παπαδόπουλος.

Ο Γεώργιος Σπανός συνέδεσε το όνομά του με την αρχή της πορείας της ιδρύσεως της Πανεπιστημιοπόλεως στην Δουρούπη και της ανερίξεως των διοικητικών υπηρεσιών για να ακολουθήσει ο ευγενικός και άριστος επιστήμων της Ιατρικής, γνωστός στον κόσμο ολόκληρο με την καλλιέργεια του "Καλλίδενδρου" στις έρημες περιοχές του κόσμου, Γεώργιος Καλλίστρατος.

Ακολούθησε ο παιδαγωγός, λαογράφος και νεοελληνιστής Μιχαήλ Μερακλής, τον οποίο διαδέχθηκε επί σειράν ετών στην Πρυτανεία ο Φυσικομαθηματικός και Μετεωρολόγος Διονύσιος Μεταξάς, που επανέφερε τις διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου από ενοικιαζόμενο οίκημα

στον φυσικό χώρο του Πανεπιστημίου στην οδό Δομπόλη. Ακολουθεί στον πρυτανικό θώκο ο καθηγητής της Ιατρικής Δημήτριος Γλάρος με μεγάλη προσφορά στο ίδρυμα, ο οποίος και επανεξελέγη για δεύτερη φορά μετά την επιτυχή θητεία του Καθηγητού Φυσικής Ιωάννη Βέργαδου στην Πρυτανεία επί των ημερών του οποίου μεταφέρθηκαν οι υπηρεσίες του Πανεπιστημίου στην Πανεπιστημιούπολη της Δουρούτης, στον θαυμάσιο αυτό από όλες τις πλευρές χώρο ιδανικό για λειτουργία Ανωτάτου Πνευματικού Ιδρύ-

ματος. Ακολούθησε μακρά θητεία με επανεκλογή του καθηγητού των Μαθηματικών και Μηχανικού, στην ηγεσία του Πανεπιστημίου Χρήστου Μασαλά, στην θητεία του οποίου το Ίδρυμα ανελίχθηκε, ανδρώθηκε, επεκτάθηκε, εμπλουτίστηκε διακρίθηκε διεθνώς και έγινε γνωστό σε όλο τον κόσμο.

Τελευταία απερχομένη θητεία του Πρύτανη Καθηγητού Εκπαιδευτικής Χυχολογίας Γεωργίου Δήμου που κρίνεται λίαν ικανοποιητική, ανελκτική και επιτυχής στους υψηλούς στόχους που έθεσε.

Οι νέες πρυτανικές αρχές με επικεφαλής τον φίλεργο, και γνώστη της Διοικήσεως Γεροθανάση θα αποτελέσει το νέο "εφαλτήριο" της περαιτέρω ανελκτικής πορείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, το οποίο επί τριάντα και πλέον έτη έχει στο τιμόνι της Διοικήσεως ένα χαλκέντερο και ιδιαίτερα ικανό στην διοίκηση άνθρωπο που συνέδεσε άρρηκτα το όνομά του με το Ανώτατο πνευματικό ίδρυμα της Ηπείρου, τον Προϊστάμενο Γραμματείας και γενικό Δ/ντή του Ιδρύματος Λουκά - Νικήτα Παπαλουκά.

Σύντομο Ιστορικό του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Οι προσπάθειες για την ίδρυση Πανεπιστημίου στα Ιωάννινα και στην ευρύτερη περιοχή μαρτυρούνται από τα τελευταία προεπαναστατικά χρόνια. Εκείνη την περίοδο επιφανείς Ηπειρώτες διανοούμενοι είχαν επιχειρήσει να ιδρύσουν πανεπιστημιακές Σχολές στην Ήπειρο.

Από τις αρχές του '50 και αμέσως μετά την ίδρυση της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών (1954), υπήρχε έντονο το αίτημα για την ίδρυση ενός Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, που θα επιβεβαίωνε το πολιτιστικό παρελθόν της Ηπείρου και θα αναδείκνυε από κάθε άποψη τα Ιωάννινα και την ευρύτερη περιοχή.

Το 1962 συγκροτήθηκε στην Αθήνα Κεντρική Επιτροπή Αγώνος Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με μοναδικό σκοπό "την αποτελεσματικότεραν διεκδίκηση και ευρύτεραν δυνατήν προβολήν του δικαίου πειρωτικού αιτήματος της ίδρυσης εις τα Ιωάννινα του Γ' Πανεπιστημίου ή ανεξαρτήτων μετεκπαιδευτικών θεωρητικών ή τεχνικών σχολών". Σε προκήρυξη της, η Επιτροπή τον Ιούλιο του 1962 καλούσε κάθε επίσημο και ανεπίσημο φορέα, όπως και κάθε Ηπειρώτη, να δραστηριοποιηθούν για την υλοποίηση του παραπάνω αιτήματος.

Η κυβερνητική μεταβολή, που συντελέστηκε το 1964, τροποποίησε με νέο νόμο την οργάνωση και τη διοίκηση των σχολείων. Μέσα στα πλαίσια της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, στις 8 Μαΐου του 1964 εξαγγέλθηκε, από τον

ημερήσιο τύπο, η ίδρυση Τμήματος της Φιλοσοφικής Σχολής στα Ιωάννινα, ως παραρτήματος της ίδιας Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το Τμήμα ιδρύθηκε με το υπ' αριθμ. 735/64 Β.Δ. και άρχισε τη λειτουργία του το ακαδημαϊκό έτος 1964 - 65 με διακόσιους φοιτητές. Αρχικά το Τμήμα στεγάστηκε στο παλιό κτίριο της Ζωσιμαίας Παιδαγωγικής Ακαδημίας. Μια πτέρυγα του ίδιου κτιρίου, που κατείχε το Στρατιωτικό Νοσοκομείο 406, παραχωρήθηκε από τις στρατιωτικές αρχές για την κάλυψη των πρώτων διοικητικών και διδακτικών αναγκών. Για τον ίδιο λόγο, μετατράπηκε σε αίθουσα διδασκαλίας η μεγάλη αίθουσα τελετών της Ακαδημίας. Τα επίσημα εγκαίνια έγιναν στις 7 Νοεμβρίου 1964.

Οι πρώτοι καθηγητές ανέλαβαν τη λειτουργία του Τμήματος και επωμίστηκαν σημαντικές ευθύνες και έργο δυσκολότατο. Σύμφωνα με μαρτυρία

τους, "το Πανεπιστήμιο έχει μια καλή φήμη που δεν έπρεπε να διαψευστεί και ότι η γωνιά αυτή της ελληνικής γης είναι χιλιάκριβη και ό,τι και να κάμει κανείς γι' αυτήν είναι το λιγότερο από εκείνο που πραγματικά της αξίζει".

Το δεύτερο Πανεπιστημιακό έτος 1965 - 66, το Τμήμα μεταστεγάστηκε στο νέο διδακτήριο που προοριζόταν για την Τεχνική Σχολή Ιωαννίνων. Ο τότε υφυπουργός Προεδρίας Γεώργιος Μυλωνάς, Υφυπουργός Παιδείας στη θέση του Λουκά Ακρίτα που απεβίωσε, όχι μόνο ευνόπησε τη μεταστέγαση του Τμήματος, αλλά και προώπησε τον προγραμματισμό και την ίδρυση πανεπιστημιούπολης στην περιοχή της μονής Δουρούτης.

Το 1966 ιδρύθηκε το Μαθηματικό Τμήμα, που υπαγόταν στη Φυσικομαθηματική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με το υπ' αριθμ. 223/66 Β.Δ.

Το 1970 με το υπ' αριθμ. 746/70 Ν. Δ. ιδρύθηκε ανεξάρτητο Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) στα Ιωάννινα. Με το ίδιο διάταγμα ιδρύεται Φυσικό Τμήμα , το οποίο μαζί με το Μαθηματικό απαρτίζουν την Φυσικομαθηματική Σχολή.

Το 1976 με το υπ' αριθμ. 723/76 Π. Δ. ιδρύθηκε το Τμήμα Χημείας , που δέχτηκε τους πρώτους φοιτητές το ακαδημαϊκό έτος 1977 - 78.

Το 1977 ιδρύεται με το υπ' αριθμ. 63/77 Ν. η Ιατρική Σχολή .

Το 1982 ιδρύονται τα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης (Π.Τ.Δ.Ε.) και Νηπιαγωγών (Π.Τ.Ν.)

148/90 ιδρύθηκε το Τμήμα Πληροφορικής στη Σχολή Θετικών Επιστημών, το οποίο άρχισε τη λειτουργία του το ακαδημαϊκό έτος 1993 - 94.

Το 1996 ιδρύθηκε η Σχολή Επιστημών Αγωγής , στην οποία υπάγονται τα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών (Π. Δ. 406/95).

τος Επιστήμης και Τεχνολογίας Υλικών (από το ακαδ. έτος 1999 - 2000, Π.Δ. 207/99), β) του Τμήματος Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών (Π. Δ. 207/99) και γ) του Τμήματος Επιστημών της Τέχνης (Π.Δ. 85/2000).

Το 2002 ιδρύθηκε η Σχολή Επιστημών και Τεχνολογιών , στην οποία εντάχθηκαν τα Τμήματα Επιστήμης και

με το υπ' αριθμ. 1268/82 Ν.

Το 1983 συγκροτείται η Σχολή Θετικών Επιστημών , με τρία (3) Τμήματα (Μαθηματικών, Φυσικής, Χημείας), με το Π.Δ. 128/83.

Το 1984 αρχίζει τη λειτουργία του το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Το 1984 η Φιλοσοφική Σχολή κατατέμνεται σε τρία Τμήματα, που είναι το Τμήμα Φιλολογίας , το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας και το Τμήμα Φιλοσοφίας - Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας (Π.Δ. 445/84).

Το 1987 λειτούργησε για πρώτη φορά το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών. Το 1990 με το υπ' αριθμ. Π.Δ.

Το ακαδημαϊκό έτος 1998 - 99 αρχίζει τη λειτουργία του το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, το οποίο ιδρύθηκε με το υπ' αριθμ. 364/96 Π. Δ.

Με το Π. Δ. 96/ 98 ιδρύθηκε η Πανεπιστημιακή Σχολή "Διαχείρισης Φυσικών Πόρων και Επιχειρήσεων" με έδρα το Αγρίνιο (με δύο Τμήματα: Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων και Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης αγροτικών Εκμεταλλεύσεων) την εποπτεία της οποίας, μέχρι την ανεξαρτητοποίησή της, έχει η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Από το 1999 άρχισε η λειτουργία τριών νέων Τμημάτων, α) του Τμήμα-

Τεχνολογίας Υλικών και Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών (Π.Δ. 182/2002).

Επίσης, με το Ν.3255 άρθρο 1γ (ΦΕΚ 138/22-7-2004 τ.Α') άρχισε από το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 να λειτουργεί το Τμήμα Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών με έδρα το Αγρίνιο.

Ακόμη στο Πανεπιστήμιο ολοκληρώθηκε η λειτουργία τριών προγραμμάτων Σπουδών Επιλογής (Π.Σ.Ε.) τα οποία είναι: α) Βιοχημείας , β) Επιστημών και Πολιτισμού , γ) Εφαρμοσμένης Αγρο-οικολογίας . Από τα Τμήματα ζητήθηκε η παράταση λειτουργίας τους μέχρι και τον Αύγουστο του 2006.

Οργανωμένα Τμήματα Μεταπτυχιακών Σπουδών λειτουργούν στις περισσότερες Σχολές του Πανεπιστημίου, με έναν αριθμό που φθάνει τους χίλιους εξήντα ένα (1.061) φοιτητές ενώ αντιστοιχα ένας αριθμός δύο χιλιάδων τριακοσίων πενήντα επτά (2.357) φοιτητών εκπονεί διδακτορική διατριβή. Οι αριθμοί αυτοί αυξάνονται 1 συνεχώς.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων έχει σή-

μερα δεκαεπτά (17) Τμήματα, στα οποία φοιτούν δέκα έξι χιλιάδες τετρακόσιοι τριάντα τέσσερις (16.434) φοιτητές. Τα μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) ανέρχονται στα πεντακόσια τριάντα τρία (533). Το Ειδικό και Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.Ε.ΔΙ.Π.) έχει συνολικά τριάντα τρία μέλη (33). Στο Πανεπιστήμιο υπηρετούν, επίσης, έξι (6) Βοηθοί και Επιστημονι-

κοί Συνεργάτες. Στις διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου εργάζονται τριακόσιοι είκοσι (320) υπάλληλοι, ενώ άλλοι εκατόν τριάντα δύο (132) υπάλληλοι αποτελούν το Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.).

Σημαντικό βήμα στην οργάνωση του Πανεπιστημίου απετέλεσε η δημοσίευση του Οργανισμού Διοικητικών Υπηρεσιών (Π. Δ. 186/99 Φ.Ε.Κ. 173/27-8-1999 τεύχος Α') καθώς και η έγκριση και δημοσίευση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Παν/μίου Ιωαννίνων (ΦΕΚ έγκρισης 310/10-3-2005).

Τα τελευταία χρόνια το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων με την ίδρυση νέων Τμημάτων έχει σχεδόν διπλασιαστεί και η προοπτική εξέλιξης του παρουσιάζεται ιδιαίτερα ευοίωνη. Αυτό φαίνεται ότι θα έχει θετικές επιπτώσεις όχι μόνο στην πανεπιστημιακή κοινότητα, αλλά και σε ολόκληρη την περιοχή.

ΜΟΥΣΙΚΟ
ΜΕΖΕΔΟΠΩΛΕΙΟ - ΚΟΥΤΟΥΚΙ

«Όπου με πάει
η καρδιά μου»

ΤΖΕΝΗ ΝΤΑΦΛΟΥ
Λεπενιώτου 12, Ψευρή
τηλ.: 210-3216369 28945 365455

ΜΟΥΣΙΚΑ ΜΕΖΕΔΟΠΩΛΕΙΑ

για τη φιλοξενία
εκδηλώσεων

ΦΙΛΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ
στους Συλλόγους
που θα κάνουν
κοπή πίττας,
χορούς στους
χώρους μας

κυρά γι
αρχόντισσα

Αγίων Αναργύρων 4,
Ψευρή

Υπεύθυνη χώρου: Ντάφλου Τζένη
κιν. 6945365455 τηλ. 210 3211297

ΧΡΩΜΑΤΑ - ΜΟΝΩΤΙΚΑ - ΣΙΔΗΡΙΚΑ Γ. ΜΠΟΚΙΑΣ & ΥΙΟΙ Ο.Ε.

2ο χιλιόμετρο
Βάρης - Κορωπίου

ΤΗΛ.: 210 8971105 FAX: 210 8971005

apiros hora

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΡΕΒΕΖΗΣ 93 • ΑΘΗΝΑ - 104 43

ΤΗΛ: 2105154920 • ΦΑΞ: 210 5145963

E-Mail: apiros@otenet.gr

7 χρόνια δημιουργικής παρουσίας

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΙΧΟΥ
ΜΕ ΣΠΙΡΑΛ
7 ΣΕΛΙΔΩΝ

ΦΙΛΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Τα 300 τεμάχια **695 €**

Τα 500 τεμάχια **990 €**

ΕΝΩΣΗ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΙΛΙΟΥ

Παναθηναϊκός Σ.Π.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΡΩΓΟΝΙΟΥ

Μ.

ΔΕΥΤΕΡΑ 1
ΤΡΙΤΗ 2
ΤΕΤΑΡΤΗ 3
ΠΕΜΠΤΗ 4
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5
ΣΑΒΒΑΤΟ 6
ΚΥΡΙΑΚΗ 7

ΜΑΪΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ	1	8	15	22	29
ΤΡΙΤΗ	2	9	16	23	30
ΤΕΤΑΡΤΗ	3	10	17	24	31
ΠΕΜΠΤΗ	4	11	18	25	
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	5	12	19	26	
ΣΑΒΒΑΤΟ	6	13	20	27	
ΚΥΡΙΑΚΗ	7	14	21	28	

ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΠΑΡΝΗΘΑΣ

www.parnitha-np.gr e-mail: daspag@otenet.gr τηλ.: 2102440003-5 fax: 2102440002

200